

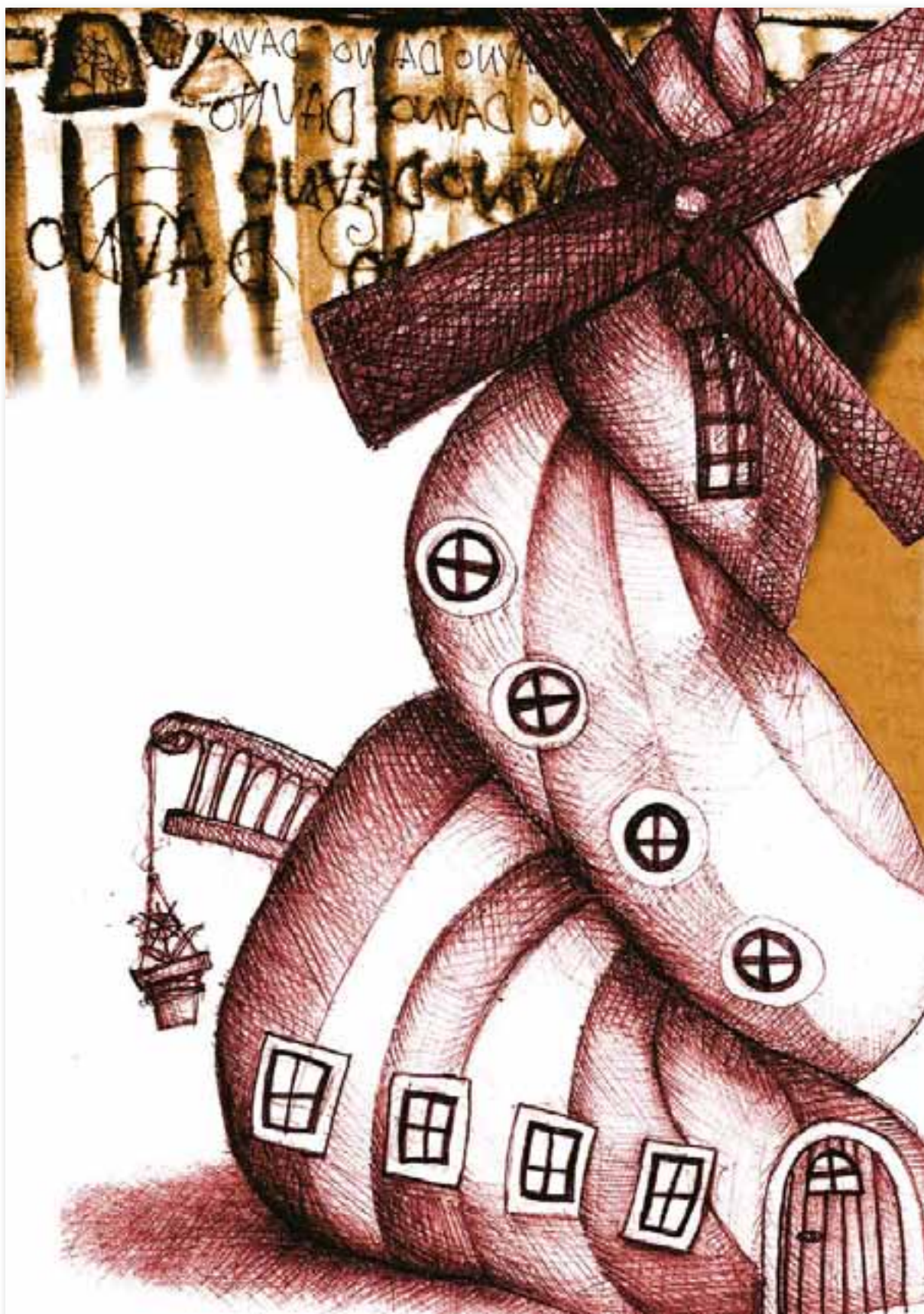

Smotra

LITERARNOGA, DRAMSKO-SCENSKOGA I
NOVINARSKOG STVARALAŠTVA UČENIKA
OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA

GRADSKI URED
ZA OBRAZOVANJE,
KULTURU I ŠPORT

Vendi Vernić, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

*Prirodoslovna škola
Vladimira Preloga*

prirodoslovna škola
Vladimira Preloga

Literarni radovi

učenika srednjih škola

21 gram

Kažu da u trenutku smrti tijelo gubi 21 gram. Da je to težina duše. 21 gram misli, snova, osjećaja. 21 gram, od varirajućih brojki kilograma koje vučemo po ovom svijetu, težina je onoga što nas zapravo čini nepogrešivo jedinstvenima, svakog pojedinog, bez iznimke. 21 gram koji je potpuno različit za svakoga od nas, 21 gram koji nas čini dobrima ili lošima, pametnima ili glupima... Jesmo li onda svi jednako „teški“?

21 gram je težina onoga što nas čini ljudima. Toliko malo nam je dovoljno uzeti da bi postali bezvrijedna masa stanica bez cilja i smisla. Toliko mnogo nam znači nešto toliko sitno da naša svijest o tome gotovo i ne postoji. Što to onda znači? Je li sve što nas čini živima sadržano u toj mizernoj količini grama ekvivalentnoj težini leptira? No, veći misterij od toga je: kako točno tih 21 gram nestane iz tijela i kamo odlazi? Pesimisti bi rekli da je život ionako uzaludan splet događaja koji nas ne vode nikamo, a da se 21 gram naše duše rasplina u zraku kao maglica fine prašine nestajući u nepovrat, optimisti s druge strane vjeruju da duša odlazi negdje na bolje i ljepše mjesto, dok se realisti tom mišlju ne bi zamarali dulje od toga da im povremeno na um padne vječno pitanje: čemu i kome zapravo služi naš život, a zatim se prihvatili puno prizemnijih razmišljanja o problemima koji ih muče u danom trenutku. No, ostavimo malo realiste, jer pitanje ostaje neodgovoreno.

Sva živa bića umiru. Ljudi su živa bića. Ljudi također umiru, iako bi neki željeli biti iznad smrti. Možemo reći, veći od života. Ali ne mogu. Život traje neko određeno vremensko razdoblje, ne dulje, ne kraće. Ima nit s početkom i krajem, a više ili manje logičan slijed događaja bezrezervno vodi od jedne do druge krajnosti. Od rođenja do smrti, uvijek u istom smjeru, bez osjećaja za milost ili poklanjanje vremena.

Budisti su krug zatvorili i kraj niti zavezali za početak, praveći se da je smrt ulaz u novi život, novo rađanje. Kršćani su nit nakon kraja pokušali pretvoriti u nevidljivi konac (na kojem i Petar Pan možda visi s neba kad leti) i sasvim uvjereni tvrde da ta nit samo nastavlja svoj put na višoj razini postojanja u nekim paralelnim svjetovima (Dante ih je lijepo opisao).

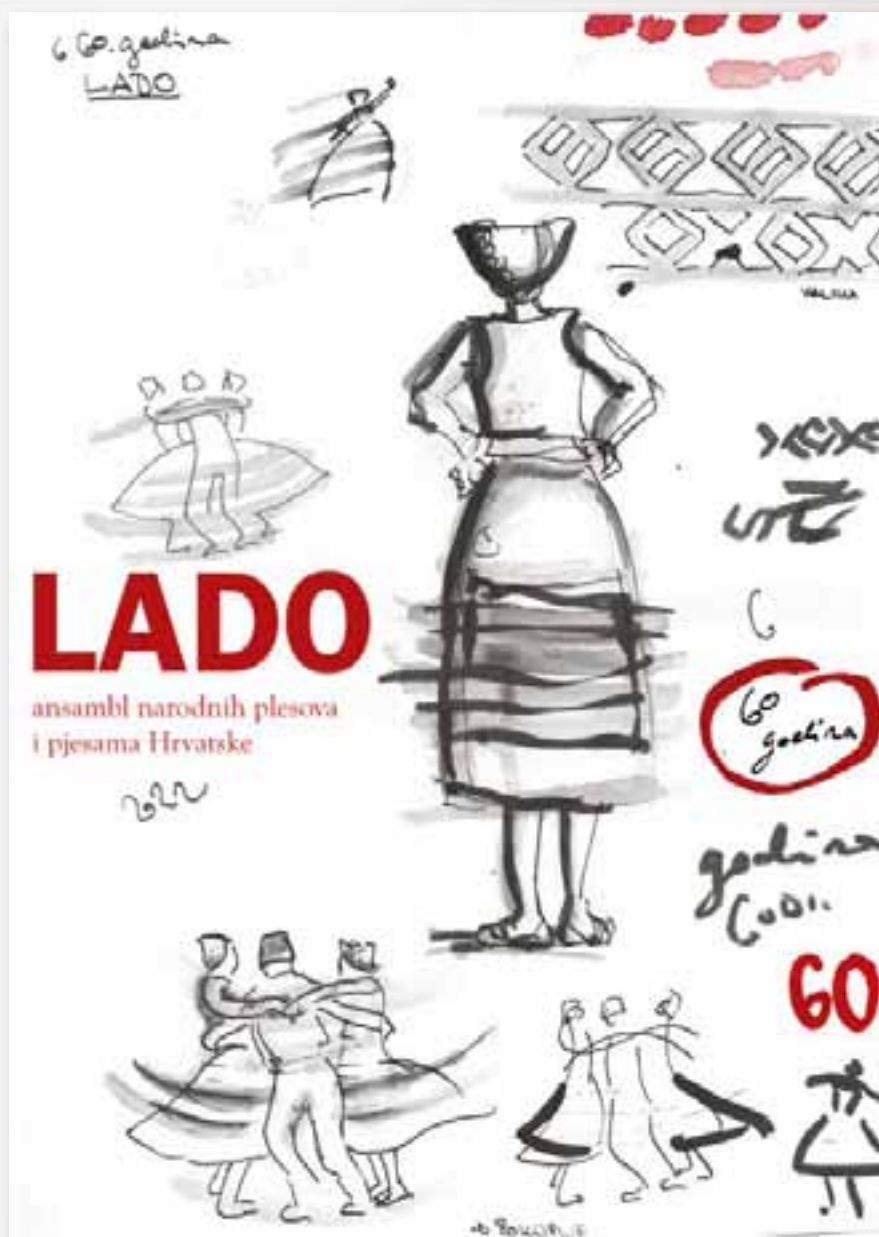
No što ako ona jednostavno staje, nestaje, prekida se i ta duljina je sve što imamo, TO vrijeme jedino koje imamo da volimo, budemo voljeni, imamo djecu, prijatelje, posao... Što ako je to svo vrijeme koje dobijemo da bismo promijenili svijet? Što naš život tada znači, kuda nas vodi, zašto ga živimo? Koje su posljedice onoga što činimo? Ima li ih uopće, ili na kraju balade više nikoga nije ni najmanje briga kome smo pomogli, a kome naštetili? Je li moguće da jest upravo tako? Pitanja se nižu u nedogled, a odgovorima namijenjeni prostori ostaju prazni s tek nekoliko uhvatljivih misli, što su nečitkim rukopisom napisane na bijelom papiru. Odgovorima jasno vidimo kraj, jer početka gotovo da i nema. I pitanja i odgovori su apstraktni. Gotovo dovoljno apstraktni da se zauvijek izgubimo u tom bespuću nepreglednih mogućnosti puštajući um da luta od misli do misli... Ljepota neuhvatljive misli o smrti leži u tome da je svakome dozvoljeno zamisliti ju kako želi: lijepu, ružnu, veselu, strahovitu, nebitnu, besmislenu... A potvrdu neće dobiti do samog kraja jer nitko nije preživio da ispriča istinu...

Jesmo li svi dakle jednaki? Bez obzira kako se odmotalo naše klupko života i u kojem smjeru krenuli? Jesmo li na kraju MI samo to: 21 gram duše? Mora postojati neki smisao u životu. Zašto nas uče da budemo dobri? Zašto nam savjest ne dozvoljava san ako učinimo nešto loše? Mora se sve zbrojiti i oduzeti, negdje, nekako... Ako svaki glas ima odjek, svaki događaj posljedicu, a svaka misao refleksiju. Bez iznimke vrijedi pravilo akcije i reakcije. Je li moguće da je smrt borac protiv

pravila kojima se svako živo biće mora povijati sve dok diše? Je li moguće da život NEMA JEKU? Da akcija nema reakciju? Jedini točan odgovor koji itko može ponuditi je: „Ne znam“.

Kažu da tijelo u trenutku smrti izgubi 21 gram. Da je to težina duše. A ja se pitam: kolika je težina ljubavi?

Tena Kovačević Čižmešija, 3. razred
V. gimnazija
Voditeljica: Smiljana Karlušić-Kožar

Vendi Vernić, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Tamo gdje je srce htjelo biti

Upoznali smo se u kafiću uređenom po mom ukusu. Bio sam ondje čest gost jer mi se život činio podnošljivijim uz prigušena svjetla, mirisne svijeće i egzotične detalje. Osjećao sam toplinu prostora i uživao u svemu što sam ondje mogao čuti i vidjeti: u škripanju drvenog parketa, u šaputanju zaljubljenih parova, u divnom pogledu na rijeku. Tog dana grad je okupala ljetna kiša pa sam se, kao i ona, sakrio u natkriveni prostor ispred kafića očekujući neko poznato lice. Promatrao sam rijeku koju su probadale kišne kapi, a ona je tekla, ravnodušna i lijepa. Kad sam skrenuo pogled, dočekala me druga ljepota, ljepota pravilnog ženskog lica koje je odavalo sve samo ne ravnodušnost. Osjetio sam neku vrstu zadovoljstva koje se širilo mojim bićem. Je li to nada da preda mnom stoji srodna duša koju tražim? Još jučer obećao sam sebi da neću tražiti, da se prvo moram „očistiti“ od prethodne ljubavi koja me je uništila. Još jučer pisao sam patetično stihove o razbijenom srcu koje više ne može ni plakati, o besmislenosti vezivanja, o ženskoj nevjeri.

Sjedili smo i pili espresso. Kiša je prestala, a mi smo pričali. Iz nas su tekle riječi kao vode moje rijeke. Gledao sam njene usne i zamišljao po čemu mirišu. Već sam je tada volio, a samo to nisam shvatio, kao što nisam shvatio ni mnoge druge važne stvari. Emocije su nadvladale moju svijest i dovele me u stanje u kojem ne mislim i ne pamtim. Možda smo popili još neko piće, možda smo se poljubili, nisam siguran. Nisam se mogao nadiviti ljepoti njenog lica kao ni činjenici da sam našao osobu koja mi je tako slična, koja razmišlja kao ja, koja sanja o onome o čemu sanjam i ja. Moje biće je bilo ispunjeno i htjelo je viknuti svijetu da opet voli, da opet vjeruje. Svijet je postao tako divno šaren i veseo. Moja je rijeka svjetlucala, a gradske ulice su živnule. Mislio sam kako je lijepo živjeti i voljeti. Kako sam ikada mogao biti tužan, a kamoli nesretan.

A onda, na kraju jednog od najintenzivnije proživljenih tjedana u mom životnom kalendaru, zapazio sam promjenu na njenom lijepom licu. Ona je plakala u sebi. Ona će kasnije plakati na glas. Sjedili smo i pili espresso. Osjećao sam kišu iako nije padala. Iz njenih usta potekle su riječi kojih sam se bojao. Sa mnom joj je bilo lijepo kao nikad prije, sa mnom se osjećala čistom i slobodnom poput vode, ali... Ona ima svog čovjeka koji joj je toliko dao. On je voli, kao i ona njega, a ovo je bila samo zaludnost srodnom osobom ili nešto potpuno drugačije od njene veze koja je pomalo postala monotona.

Možda je to bila i prava ljubav, ali ne može povrijediti čovjeka koji je toliko voli. To ne može biti prava ljubav jer ne može se zavoljeti nepoznata čovjeka za samo nekoliko dana. A možda i može. Sigurno može, jer ona me voli, ali... Plakala je i pričala, a ja sam plakao i slušao. Gorak je bio espresso, gorka je bila ova ljubav. U meni su se gomilale misli kao oblaci. Ona je odlučila žrtvovati svoje srce za svog čovjeka. A ja? Više nisam imao konca kojim bih zašio komadiće svoga srca. Morao sam ga ostaviti tamo gdje je htjelo biti. Htjelo je biti gdje mu je mjesto, s njom, ali nije moglo. Zato sam u suzama utopio svoju ljubav, a život svoj darovao sam rijeci, tako lijepoj i ravnodušnoj.

Luka Vlašić, 3. razred
Geodetska tehnička škola
Voditeljica: Ljiljana Varović

Albanija - zemlja orlova

Na pitanje: „Biste li išli u Albaniju?“, većina Hrvata odgovorila bi niječno. Rijetko tko bi povjerovao da taj prašnjavi dragulj Mediterana, zemlja bunkera i mercedesa svakog gosta prima s poštovanjem. Albaniju sam posjetila radi gostovanja kulturno - umjetničkog društva, čiji sam član, na festivalu folkloru. Ovo je avantura koja je započela kad smo prešli granicu Hrvatske i Crne Gore.

Sanjivu i smrznutu, usred svibanjske noći, na granici me probudio urlik policajca: „No enter!“ Poklanjanje malih hrvatskih zastavica i nekoliko Kraševih čokolada smekšalo je policajca te je u mojoj putovnici zasjao pečat s crnim orlom. Prvo mjesto u koje smo dospjeli bio je Skadar. U predgrađu Skadra nalazi se uzak most preko rijeke te smo morali čekati sat vremena posebnu regulaciju prometa da bismo prešli most. Dokopavši se glavne ceste Skadar - Tirana, dospjeli smo na prvo odredište.

TIRANA - grad suprotnosti. Nasuprot hladnoj socijalističkoj arhitekturi nastaloj pod vodstvom mračnog Envera Hoxhe stoje zgrade kričavih boja. Središte Tirane je Skenderbegov trg na kojem dominira spomenik Skenderbegu, slavnom junaku koji je obranio zemlju od Turaka. Na trgu se nalazi i džamijica. Stotinjak metara od trga nalazi se zgrada parlamenta čiji je prilaz zapriječen bodljikavom žicom.

Odradivši sve koncerte, krenuli smo dalje na turneju. Sljedeća postaja bila je Gjirokastra.

GJIROKASTRA - grad smo jedva pronašli. Do Tirane postoji autocesta i prometna signalizacija, ali od Tirane nastaje kaos koji je pratilo bezumno kočenje pred stadima ovaca, koza, makadam, kruženje po cestama... Prvi dojam grada bio mi je užasan: hotelska soba s dvanaest muha, poplavljena kupaonica, prašnjave ceste i gomile smeća. U sedam ujutro čekao me zeleni mercedes star trideset godina, čija je unutrašnjost bila obložena kožom leopardova uzorka, trebao me odvesti na razgovor s gradonačelnikom. Vozač je bio izrazito druželjubiv, nudio me pićem, bombonima, cigaretama, pričao mi o svojoj obitelji na talijansko - njemačko - engleskoj konverzaciji. Obavivši razgovor s gradonačelnikom, krenula sam u obilazak grada. Stari dio grada je pod zaštitom UNESCO zbog karakterističnih kućica, prekrivenih kamenim pločama, koje odudaraju od modernih zgrada. Nad gradom ponosno stoji muzej - tvrđava Envera Hoxhe koji čuva preko dvadeset velikih ratnih topova, oružja, slika koje pričaju mračnu prošlost Albanije. Najcjenjeniji je rekvizit srušeni američki izviđački avion iz 1957. godine. No, ono što me najviše potreslo jest činjenica da je ta tvrđava u raspadajućem stanju do prije nekoliko godina bila zloglasna tamnica. Na zidovima su ostale ispisane poruke bivših zatvorenika, od čega te hvata jeza. Čim se spusti noć, Gjirokastra skida tužnu masku i pokazuje novo lice. Na ulice izlazi svijet, svirači sviraju i svi plešu, od najmlađeg do najstarijeg, i na trenutak se zaboravlja surova svakodnevnica ispunjena bijedom i siromaštvom.

Sljedeći dan smo išli na izlet u Sarandu. Na putu do Sarande vidjela sam najviše bunkera. Smatra se da na jednog Albanca prosječno idu dva bunkera.

SARANDA - mirno turističko mjesto na obali Jonskog mora omiljeno je okupljalište ruskih mafijaša. Mjesto podosta podsjeća na lošu kopiju Opatije. Duž rive su restorani i kafići u kojima možete pijuckati sok i gledati susjedne obale Krfa i maštati o Grčkoj.

Posjetom Sarandi turneja je završila. Unatoč siromaštvu, smeću i nesređenosti, konačni dojam o Albaniji spasio je odličan burek. Ukoliko ste avanturističkog duha, a recesija se takla i vaših džepova, te niste preveliki gurman i ne patite za udobnošću i luksuzom, svakako razmislite o Albaniji. Zavolet ćete je kao i ja!

Ruža Bjelovučić, 3. razred

II. gimnazija

Voditeljica: Gordana Prodanović

Hudi je poslek denes pesnik biti

Bog mi je dal male dara
Da moja ruka pesme stvara.
I si mi veliju da bum pesnik postala,
A ja si mislim da bum kak i drugi nezapažena ostala.
Pa poglečte male bole,
Nišče nema vole
Da o pesniki zbori,
Same se o političari i mafijaši govori.
Pesnik je same dobra duša
Koja reči srca poslušā,
Koja na paper pretače vse misli i želje,
Vse žalosti, ljubavi i vse svoje senje.
Denes pesnik nikomu važen ni,
A to me pune boli.
Mene su vučili da se za svoje zborim
I da delam one koj volim,
Zate sad dižem svoj mali, ali jaki glas:
MI OČEME DA SE ČUJE ZA NAS!
Je, hudi je poslek denes pesnik biti,
Al za one koj očeme trebame se zboriti.

Ana Tuković, 3. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Branka Milković

Leona Kadjević, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Duh

Razočarano je gledao udaljeni oblak dok ga nije uzeo iz sažaljenja. Svijet nije zamijetio živu dušu među njima. Prolazio je stoljećima između hitrih misli ljudi koji su bili u žurbi zbog svakidašnjice. Navikao se na ljudsko zanemarivanje. Takav je čovjek, pomislih. Promijeni se samo u najkritičnijem trenutku. Živi u neznanju. Zapravo misli da živi u neznanju, ali komplicira jednostavne stvari. Gleda dalje nego što može vidjeti. Skače dalje nego što može skočiti, a uzima više nego što može nositi. Takav sam i ja bio, pomislih. Bezobziran, povučen, pohlepan, staromodan, ali ljudi se mijenjaju. Ja sam se promijenio tek onog trenutka kada me oblak uzeo k sebi. Prije sam bio duh, a sada sam sjena. Svaki je čovjek imao potencijala pogledati me u oči i povjerovati nečemu što je oduvijek znao da postoji, ali nije vjerovao. Ljudi vjeruju sami sebi kada kažu riječ vjerujem. Razmišljaju, ali ne znaju ništa. Vjeruju, ali ne žele povjerovati. Htio bih da samo okrenu glavu na suprotnu stranu od mene i da povjeruju. Želim da otvore oči. Znam da tražim puno za malo bića s puno grijeha. Znam da tražim nepravednu zamjenu. Ne želim se vratiti natrag tamo, ali želim da oni mogu vidjeti kako im je tamo gdje jesu zapravo najbolje. Ne trebaju tražiti nešto što je udaljeno, već nešto što je blizu. Jako je često da je ono najdalje ono najbliže, a i obrnuto. Razmislio sam i odlučio. Želim da mi omogućiš promjenu. Želim da uvide spoznaju da se moraju mijenjati. Promjene su dobre, a oni što više stare manje se mijenjaju. Trebalo bi biti suprotno. Zašto ne shvate? Ne tražim puno. Barem tako mislim. Znaš što tražim, a da te ne pitam. Znaš što hoću, a da ne želim. Znaš što će biti nakon što se nešto dogodi, ali ja ne znam. Sada znam, ali kada sam bio jedan od njih, nisam znao. Zahvalan sam ti što sam mogao pogledati gore. Spasio me oblak i na tome sam ti doživotno zahvalan, ali sada se brinem za ostale. Prolazim pokraj njih, ali oni ne mogu pogledati gore. Ne mogu uopće pogledati. Ne shvaćaju da je život zapravo jednostavan. Sve je jednostavno, ali oni misle da je komplicirano. Misle da je sve komplicirano. Boje se jednostavnosti. Teže im je shvatiti jednostavno nego komplicirano. Znam zašto si onda govorio prije mnogo godina u pričama. Govorio si im jednostavno, a oni su komplicirano shvatili. Radio si stvari naizgled komplicirane, a njima je to bilo jednostavno. Bilo i je jednostavno neshvatljivo. Stvari se nisu promijenile. Loše staromodne stvari zadržavaju, a dobre odbacuju. Oprosti mi što sam neko vrijeme mislio da su riječi besmislene. Zapravo ih samo one mogu spasiti. Puno riječi, a malo smisla. Ništa drugo nije dovoljno jako ni utjecajno za njih da se promijene. Mogli bi raditi jednostavne stvari na nezamisliv način, kao što si ti, ali oni kompliciraju. Prolaze, dolaze i nikad se ne vraćaju. Misle da su stalno na mjestu, ali nikad nisu u potpunom miru. Ne znaju za potpuni mir. Brzi će shvatiti polako, a spori brzo i opet neće biti kraja. Ne žele shvatiti da je kraj zapravo početak. Boje se kraja kao da je on bol. Jaka, žestoka i nezamisliva bol koju ne bi mogli podnijeti. Zapravo je to sve toliko tužno da je smiješno. Bio sam tamo opet sada. Ovog trenutka. Pogledao sam svakoga u njegovu dušu. Svi su bili isti. Nitko se nije razlikovao ni po čemu. Svi su bili braća i sestre, ali ispred svakog jer bio zid. Jako veliki, neprobojan zid. Prejednostavan je da se sruši. Svatko se boji toga zida. Boji ga se prikazati i sakriti. Neodlučno postupa s njime kao i sa svakom drugom odlukom u životu. Prolazio sam pokraj svakoga. Dotaknuo sam svakoga. Bio je to dug put kojim su svi išli. Nitko me nije opazio. Nitko me nije vidio. Ja tada nisam bio duh nego svi oni.

Borna Milanović, 1. razred
 Srednja škola Sesvete
 Voditeljica: Marija Križanac

Fuga

Sjedih tako u kavani nasuprot trgovini cipelama započinjući konverzaciju, za koju smo i ja i moj sugovornik dobro znali da ničemu ne vodi. Pa, ipak, gledao sam ga u oči, strastveno govoreći i naglašavajući riječi kao da su od neporecivog značaja. Toliko sam se bio unio u deklamaciju o političkom programu XY-a, da me moj dragi prijatelj počeo najprije začuđeno, a potom, i sažalijevajuće gledati. Lupao sam šakom po kariranom stolnjaku, nadglasavao muziku, da bi u roku od nekoliko sekundi pao, udario glavom o stol i zaplakao. Moj me drug promatrao sada s još većim žaljenjem, a u kutevima očiju pojavile su mu se suze, ali samo nakratko, pretpostavljajući da će on teško moći išta učiniti po mom pitanju.

Bio sam prešao preko ruba one tanke linije koja nas dijeli od života s one strane, života propalih snova i mrzovolje, gotovo posve drugačijeg od uobičajenih mladenačkih pobuda. Kako sam dospio tamo? Bio sam valjda oduvijek takav, nesiguran i nestalan, premda mi kao darovitom djetetu predviđahu sjajnu budućnost. Sve se međutim izjalovilo na fakultetu kada sam shvatio da me ono što studiram ne zanima, da ni sam ne znam gdje su moji istinski interesi, niti imam snage i volje isto saznati. Moj se krhak, ali, relativno, stabilan svijet počeo tada nezaustavljivo brzinom rušiti. Nisam poznao granice među danima, lutah izgubljen gotovo u svemu, sa raspoloženjima koja su rasla od posvemašnjeg očaja do euforičnih izleta u vlastiti ego, gdje gradih stanove, vile i višekratnice sazidane na svojim snovima, čije je jedino „realno“ uporište bila irealna ambicija. I tako u krug, svakog prokletog dana. Jedino što me moglo izvući iz svega bio je rad. Pokušao sam stoga „šljakati“ na nekoj benzinskoj postaji, ali su me otpustili jer sam „previše zabušavao i razmišljao o koječemu“. Tako mi je jedino preostala kavana i tamošnji razgovori rođeni u dimu i alkoholnim parama. To je bio moj „smisao u besmislu“, moja fuga koja je, kao takva, neizbježno vodila u propast. Jedne večeri sam, pričajući ponovno s onim istim drugom, koji me viđao sada u sve gorem i gorem stanju, iznenada ugledao ženski lik, pjevačicu koja je izašla u dugoj crvenoj haljini i zapjevala, sublimirajući čuvstva u neobično lijep i školovan glas. „Noćas mi srce pati...“ pjevala je, a ja sam osjećao svaki drhtaj njenih usana, svaki udisaj i svaku njenu kretnju. Nisam doduše patio od ljubavnih problema (sve to ostalo je izgubljeno u slučajnosti i mom egocentrizmu). Emocija je bila ta koja je nadvladala granice vlastite svrhe i prešla na mene kao razoran i nepokolebljiv, gotovo, univerzalan osjećaj. Bio sam jedno s tom pjevačicom dok se čitavim svojim bićem dizala iz nižih u više registre. Razbukovala se tada vatra, o da, vatra! Gorjelo je, crveni plamenovi su nas najprije okružili, a potom, sve brže napredujući, i progutali u svom frenetičnom pohodu...

.....

Z.K. je nađen mrtav u svom stanu za koji tri mjeseca nije platio režije. Interijer je izgorio do temelja, a sudskim je vještačenjem utvrđeno da je „zapaljenju nekretnine prethodila konzumacija ekstenzivnih količina alkohola i lijekova od strane Z.K-a“. Nađeni su i ostaci nekih ploča od kojih je dotični jednu, u trenutku smrti, držao u ruci.

Josip Razum, 4. razred
II. gimnazija
Voditeljica: Nada Baronica

Kako je Vera tražila istinu

Zašto jednostavno ne kaže što osjeća. Ako išta i osjeća, razmišljala je Vera šutajući nogom lišće. Znam, puno dramtiziram za petnaestogodišnjakinju, ali...

Osjećala se kao na filmu. Kamera iza nje, u pozadini ljubavna pjesma, a gledatelji grizu nokte zbog nes(p)retne junakinje. Dečko neodoljivo plavih očiju ju je mučio. Onaj koji se posljednja dva mjeseca ponaša kao da je ludo zaljubljen u nju. Kad bi mi barem rekao što zaista misli! Bilo bi lakše kad bi svi bili iskreni.

Nije ti nešto ta majica - čula je sutradan na hodniku. - Izgledaš kao Ruskinja - nastavio je glas dobivši i stas. Marija, prijateljica iz razreda.

Vera se zbunila. Ona se kroz odjeću predstavljala. Šarenilo je govorilo koliko je optimistična, pomno izabrane naušnice koliko je pažljiva, torba sa srcima koliko je romantična, a crtani likovi na majicama koliko je djetinjasta. Nitko dosad nije pokudio njezin modni odabir!

I profesorica iz likovnog, uvijek puna pohvala za njezine analize, kritizirala je.

To nije atmosferska perspektiva, koloristička je! Zaboga, Vera! Mislila sam da ti bolje znaš, ali izgleda da sam se prevarila...

Kakva koloristička perspektiva? Vera je jedva zadržavala suze u očima.

Ah, tu si! - sustigne ju On na ulazu.

Molim?

Htio sam te pitati bi li išla kavu sa mnom. Ivan mi je govorio da ti nisi cura za mene, ali razmišljao sam...

Stanite! On ju je pozvao van? Ivan, njezin najbolji prijatelj još od vrtića, je rekao da nije za Nje-ga? Što je ovo?

Aha. Bok! - Vera je produžila prema stanici. Kava joj se i nije pila.

Sjedila je na klupi u parku i gledala grane bez lišća. Sigurno je grozno biti tako gol, a svi te vide. Zašto priroda dopušta tu sramotu? I ona se osjećala ogoljeno, osramočeno. Više nitko nije bio uz nju.

Spazi nešto dolje među lišćem. Rukama ga razgrne i ugleda tanku knjigu. Kako je Potjeh tražio istinu.

Istina! Što ako su svi bili negativni jer su govorili istinu? Zna se da istina boli. Zažalila je jer se očito njezina jučerašnja želja nekako ostvarila. Istina je precijenjena, laž spašava!

Vera promisli i poželi: Kada bi mi barem ljudi opet lagali.

Lucija Šutić, 1. razred
I. gimnazija
Voditeljica: Antonia Sikavica

Zovem se Crvena

Misao padne na pamet u trenu devastirajuće neodlučnosti tijekom koje jedinka zastane. Sanjarski pogled koji nastaje gotovo je sigurno krinka otupjele zbunjenosti i nevinog neznanja. Nepobitna je činjenica da glavnu ulogu odigrava odlučnost koja, tužno ali realno, nije sastavni dio reakcije većine populacije na prvi podražaj.

Stajao je usred ničega. Da elaboriram, to se „ništa“, točnije, sastojalo od jednog pustinskog kraja, neba, i dragoga Boga koji je još jedini svjedok bijedne egzistencije te zabit. Zapravo uopće nije bilo siguran razloga, svrhe, i vrlo mogućih posljedica ove situacije, nije mu preostalo ništa drugo doli besmislenog i pomalo napetog zurenja u periferiju. Iz razloga bespotrebne karakterizacije većine dijelova osobnosti našeg lika, nadjenut ću mu ime nadahnuto prošlom rečenicom: Periferni.

Sunce je, što navodim pod normalno u ovakvim predjelima, pržilo, ali je, za nadoknadu, razigrano (a zli jezici bi rekli „sarkastično“) puhao vjetar, mrsio mu kosu, prelazio preko ramena, vrata i većine ostatka trupa. Zbog šuma u ušima koji ga je činio tjeskobnim, okrenuo se četvrt kružno i uvidio drugu stranu očajne bespući: kamenje, pijesak i ostalo.

Nezainteresirano je vegetirao sve dok ne uoči neku nepravilnost u daljini. Neko vrijeme se nije ni usudio procijeniti identitet pojave, no što se razdaljina među njima smanjivala, to je bio sigurniji da je vidio - čovjeka.

Duljina je bila pitanje metara, a Periferni se, kao i svi zapadnjački civilizirani ljudi, počeo osjećati nelagodno, da bi na kraju pribjegao prekopavanju džepova i sličnim „važnim“ poslovima. Čovjek mu je prišao.

Bio je to crnac, viši, odjeven u široke, platnene, prugaste (zeleno-smeđe) hlače, bijelu, reklamnu, prljavu majicu, a preko svega jaknu koja je nalikovala prsluku za spašavanje.

Nasmijao se, razvlačeći usne, u širok, iskren osmijeh, pri čemu je stereotipno filmski, ponosno iskesio svoje bijele pravilne zube.

Periferni nije imao ama baš nikakvu predodžbu kako da uspostavi i započne komunikaciju, ili možda odgovori na ovu, s očitom namjerom i dobrohotnošću, učinjenu gestu.

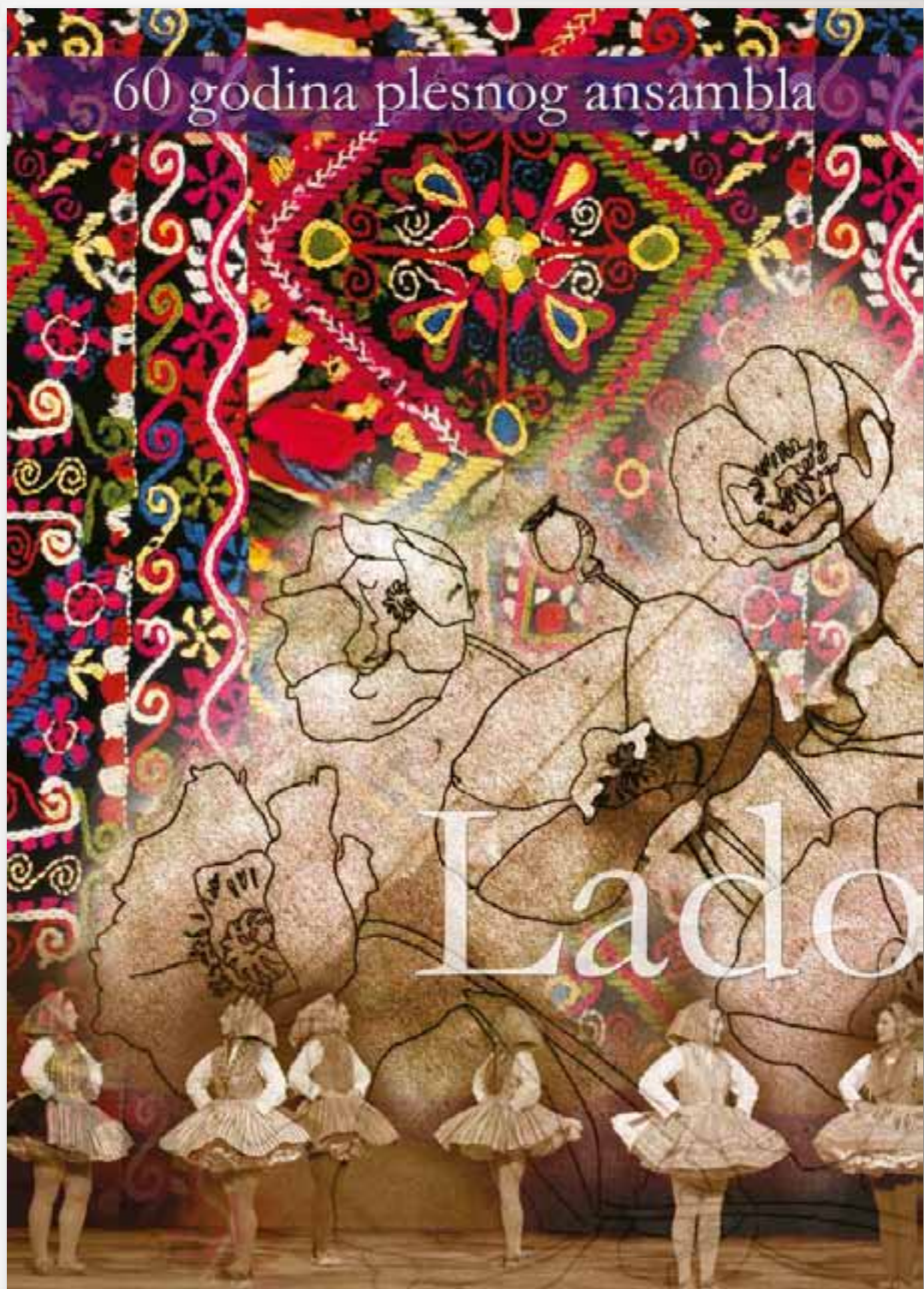
Stranac je prozborio na, ugladenom europskom uhu, nerazumljivom afričkom jeziku. Nije ga ništa razumio. Samo se tupo smješкао i gledao u stranu. Crnac je shvatio bijelčevo nerazumijevanje i ponovio rečenicu, no bez učinka. Opet se glupo zasmijuljio i s neiskreno-demokratskim izrazom na licu gledao u daljinu.

Ništa nije razumio.

Filip Maloča, 4. razred

II. gimnazija

Voditeljica: Gordana Prodanović

Dorotea Gašpar, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Druga strana svijeta

Koraci...

Danas su tako teški, tako umorni.

Misli...

Danas su tako spokojne, tako mirne.

Pokreti...

Danas su tako lagani, tako nježni.

Osmjesi...

Danas su tako česti, tako vidljivi.

Prijatelji...

Danas su tako blizu, a njihovo prisustvo tako umiruje.

Dodiri...

Danas su tako postojani, tako odvažni.

Na ovom mjestu, danas, dok promatram ptice u letu i travke na vjetru, u daljini stoje Oni s bocama u rukama i cigaretama u ustima. Podsjećaju me na mnoštvo malih krijesnica koje za sobom ostavljaju dimni trag.

Danas Oni stoje ponosno i misli im krase pozitivne riječi.

Danas, dok govore o ljubavi, prelazim k njima na drugu stranu svijeta.

Maria Posarić, 4. razred
Hotelijsko-turistička škola
Voditeljica: Dragica Nemeč

Ivana Rod, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Ja živim u kruzima koji se šire (Rilke)

Složila bih se s gospodinom Rilkeom i sa zadovoljstvom ponovila njegovu izjavu. Otkad sam o toj činjenici počela razmišljati, nisam nijednom promijenila stav i zaista se mogu poistovjetiti.

Prvo sam pokušala dokučiti što bi to bili krugovi i prva asocijacija bila mi je vezana uz doseg, tj. shvatila sam krugove kao područja primjene ili djelovanja, a taj je koncept teško zamisliv, upravo zato što ne poznajemo granice. Oni zapravo mogu biti bilo što, krasi ih apstraktnost. Zatim sam se zapitala zašto je Rilke spomenuo krugove. Kad promatramo kružnicu kao geometrijski lik, vrlo je važna karakteristika, koju odmah opazimo, njezina simetričnost, a simetrija nas podsjeća na savršenstvo, na nešto čemu treba težiti. Ako još malo razmišljamo, možemo zaključiti kako je krug zapravo „prirodni“ element koji „prožima“ složenije oblike. Priroda zaista obiluje svakojakim pojavama i oblicima. Tako sam se sjetila jedne slike koja je povezana s ovim dvjema komponentama. Kad padne kapljica vode na mirnu površinu vode, njezina se površina zatalasa i kružni se valovi počinju širiti. To pokazuje kako je potreban vrlo malen poticaj, sitnica koja će nam proširiti spoznaje. Valovi se pak šire u koncentričnim kružnicama, a ta nam činjenica opet donosi uvid u simetriju, a i beskonačnost. Samo promatrajući svijet vizualno, u malom isječku vremena možemo otkriti puno novih činjenica. Potrebna je malo bolja koncentracija da uz njezinu pomoć pokušamo prodrijeti i u samu bit, da nešto shvatimo na svoj način, ali i to je spoznaja, makar subjektivna. Gledamo li čovjeka u oči, može nam se dogoditi da uvidimo tu bit, bit toga pojedinca i njegovo značenje. Pogledamo li, primjerice, kroz prozor, možemo uočiti i najsitnije detalje te njihove promjene. Kruzi se mogu i dalje širiti. Bježimo u prostranstva mašte i tu stvaramo nove koncepcije i slike, koje zasigurno nikad dosada nisu bile mišljene, a time i izrečene. Kruzi se šire u beskonačnost. Radijusi se šire preko cjelokupnog znanja, mora, oceana, predmeta, svega zamislivoga i, kao i svemir, kružnice rastu i rastu, ne nazire im se ni početka ni kraja. Krugovi se mogu širiti i potaknuti analitičkim utjecajima. Nikad zapravo ne čujemo isti zvuk, vibracije su različite, kao i način slušanja. Dokazano je da djeca do desete godine života čuju više zvukova nego u kasnijoj dobi. Unatoč tome, kruzi se opet šire, samo vjerojatno ne istim tempom. Na sličan način djeluju i olfaktivni, taktilni i gustativni čimbenici. Čak i sad, dok pišem ovaj esej, moji kruzi se šire, moje misli putuju u najzačudjuće predjele i misleći mi dolaze nove slike. Ne vjeruju svi u smisao ove tvrdnje danas, kao što i neki ljudi u prošlosti nisu. Poznati su mi filozofi u Grčkoj koji su bili pristaše skepticizma. Koncizno rečeno, oni su vjerovali da mi ne bismo smjeli spoznavati, jer zapravo ništa ne znamo (poznata je misao Znam da ništa ne znam). Moje mišljenje jest da se mi ne možemo okrenuti protiv spoznaje, jer ako malo bolje promislimo, uviđamo da nam ona dolazi nenadano, bez upozorenja. Čak i ako se pokušamo uvući u „beživotnost“, stanje mirovanja i mentalne relaksacije, naša percepcija radi. Njihova zamisao mogla bi se protumačiti i kao tvrdnja da znanje (sveukupna spoznaja) ne postoji, ali ja vjerujem da nije tako. Iako mi neke stvari nagađamo i imamo svoje načine iskazivanja (npr. matematika), ipak bih ustvrdila kako smijemo spoznavati, tj. širiti svoje krugove, upravo zato što sam za sebe uvjeren da živim u kruzima koji se šire, a ako to vrijedi za mene, trebalo bi vrijediti i za ostale pojedince.

Zato vas pozivam na širenje krugova.

Mirna Mustapić, 3. razred

V. gimnazija

Voditeljica: Vesna Muhoberac

Moje vjetrenjače

Vežem u pletenicu svoje crne, bijele i ružičaste misli. Nadam se da će nestati, ne želim da postojem. A on tako zgodan i nestvaran poput nekog nametnika kojeg niti jedno sredstvo ne može uništiti, kopa po mom mozgu i ulazi sve dublje i dublje i pretvara moju krv u vrelu lavu koja otapa okove moga srca. Ne mogu ga istjerati. Svaki moj otpor je uzaludan, uvukao se u svaku poru moje kože, u svaku vlas moje kose i sada se tamo bezbrižno vrpolti i smješka. Moja se podsvijest prodala za jedan osmijeh, jedan pogled tih toplih očiju.

Strah me. Strah me da me ne zaboli, bojim se otvoriti svoju dušu, a danas kiša neumorno pada i hladno je. Nemam snage jurišati na vjetrenjače koje su se raskrilile ispred mene. Meni trebaju njegove tople ruke i oči koje me gledaju sa smiješkom iz svakog kuta mog uma. Ima li smisla boriti se protiv sebe, slušati razum, okovati srce? Sve se vrti u krug u kojem nema kraja i ponovo sve ispočetka iz dana u dan, iz trenutka u trenutak. Nešto je užasno ljepljivo u zraku, kao da me napala neka romantika. Lovim samu sebe kako brišem suzu zbog sladunjave ljubavne pjesme na radiju. Ja i romantika!? Zar je to moguće? Strašno! Širom otvorenih očiju zurim u mrak dok mi se kroz sliku njegovog lica u mojoj glavi provlače Cesarićevi stihovi : „ Još bi nam mogla desiti se ljubav. Desiti velim, ali ja ne znam da li da je želim ili ne želim.”

Bojim se koraka učinjenih zbog ljubavi, bojim se poraza i razočaranja, bojim se tuge i praznine, ali nema tu razuma, nema anđela, nema vragova. Nema nikoga da mi pomogne. Samo tišina koja vrišti kroz bubnjanje jednog imena u mojoj glavi. Osjećam se izgubljeno, ali opet nisam uplašena. Iz nekog razloga ta toplina što se širi mojim žilama, stvara mi neki čudan uzbudljiv osjećaj. „ Sve prve ljubavi su slatke, bilo da su sretne ili nesretne, traju li dugo ili prođu za tren, one se vječito pamte”, čujem nekog iz daljine koji kao da zna o čemu razmišljam.

Zatvaram oči, prekrivam glavu jastukom, kao da će to pomoći da ušutkam njegov glas koji zvoniti u mojim ušima, da izbrišem njegovo lice dok me sa smiješkom promatra u mojim mislima. Želim zaspati, želim nestati, želim sanjati nešto lijepo, a sutra, sutra je novi dan i sutra ću ga opet vidjeti...

Julijana Lana Prah, 2. razred
 Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
 Voditeljica: Sanja Vlahović-Trninić

Nada u tami

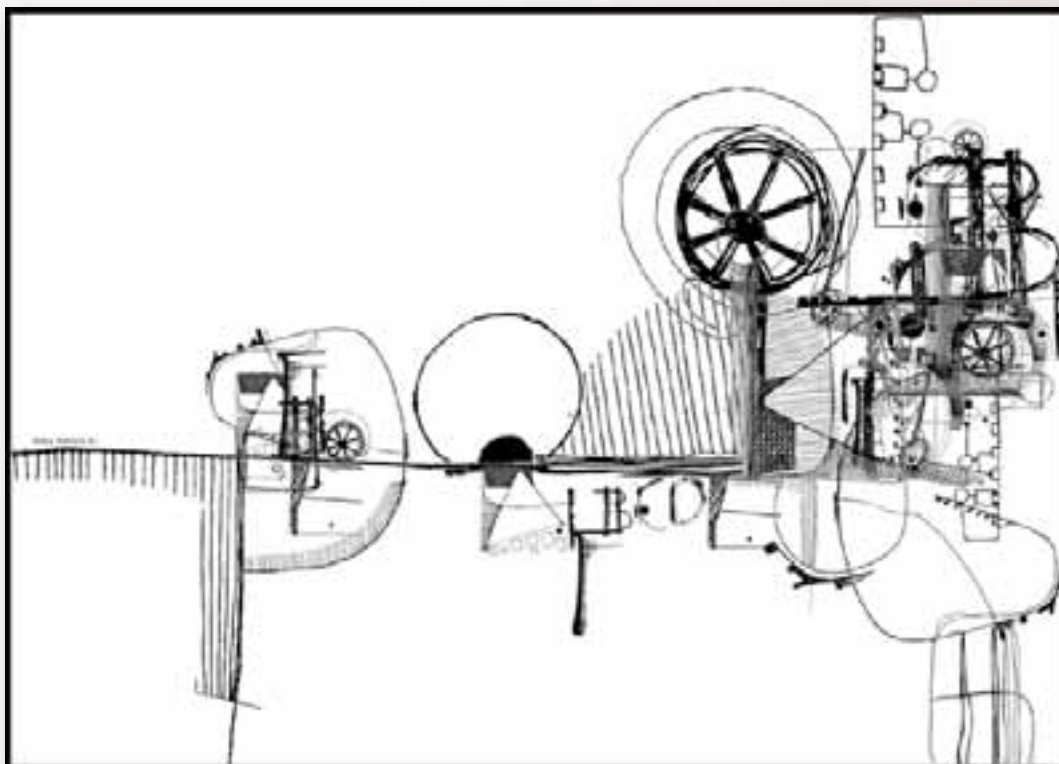
Kad nestane sunce i odvuče od zlata istkan rep,
 tad čudan neki nemir provlači se kroz stabla,
 i šapće iz lišća poput daha umirućeg diva:
 „Ja sam tu.”

Ali ne drščem dok čini mi se,
 da tisuće crnih srca krošnje grade.

Neobičan taj je osjećaj da ko' pero sam lak
 a ipak stojim tako čvrsto na zemlji,
 i ćutim da je počelo.
 Misli strašne i silovite što umom struje olujne.

Sjajna svjetlost zvijezda je daleka i hladna,
 a sva zemlja u tami iščekuje vrloga junaka
 koji strahotan prizor velebni odagnat će,
 na krilima od zlata uz oko od mjedi.

Luka Bogdan, 3. razred
 Željeznička tehnička škola
 Voditeljica: Ingrid Boban

Ružica Dobranić, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
 Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Oda piškoti

Oj piškoto, ti što kraj me stojiš!
Gledaš me jedna!
Sva ispijena brojiš
Kad ću ja postati gladna.

Majka te tvoja piškota imala
Teškim mukama ovdje si došla
Život svoj ljudima dala
Da bi sama, jedna kroz jednjak moj prošla.

Velebna je tvoja slava
I tvoje tijelo poput tornja stoji.
Uspravna si, dika, slastica prava,
Ali tvoje dane netko drugi broji.

U povojima si celofana bila
I snivala prostranstva mnoga
Preko njiva te provela kamiona sila
Da bi u trgovini vidjela roda svoga.

Sreća je tvoja rastopila šećerni pokrov tvog baršunastog tijela
I ti si splasla u šalici mlijeka bijela.

Ali ne tuguj, piškoto moja!
Ispunila si svoju svrhu
U piškotama tolikog broja
Ti si, jedina na vrhu!

Lucija Bakšić, 1. razred
I. gimnazija
Voditeljica: Antonia Sikavica

Putniku

Putniče, dobrodošao!
Ti, što otvaraš vrata moga carstva uvelog...
Prođi kroz vrata okovana zlatom,
Postani i ti dio doma mog.

Sve svoje brige ostavi iza sebe,
Na ovom mjestu trebati ti neće,
Ovdje sve dijelim s tobom,
Osjećaje straha, tuge, bijesa i sreće.

Ovdje, gdje vrijeme je stalo,
Moje misli i uspomene dostupne su tvojoj,
Pjesama žednoj duši.

Na izlasku iz palače s temeljima od stihova,
Neka blaženstvom ispunjen budeš.
Nosi Me u sebi, kada zaborav počne da je ruši.

Tena Jurišić, 3. razred
XVI. gimnazija
Voditeljica: Jasna Koščak

Želim biti Don Quijote

Želim biti Don Quijote i boriti se za nemoguće.

Želim dizati mač za čast, hrabrost i slavu.

Jesam li otpisana čim posegnem za donkijotizmom? Trči li već netko da bude moj Sancho Panza, moj oslonac i zrnce razuma? Preuzima li netko na sebe teret župnika i studenta, teret samilosti? Miješa li se netko s licemjernom masom?

Odmahujem rukom!

Ta zar ne vidite da letim?! Pustite mi vjetrenjače i ovce na mom putu od ljepote! Dajte mi slobodu u kojoj ću sezati za idealima. Niste li naučili da će se moje rane vidati osmijesima, i snovima? Podarite mi povjerenje u moju hrabrost. I svakodnevnu ustrajnost. Boreći se za sebe, borim se za vas.

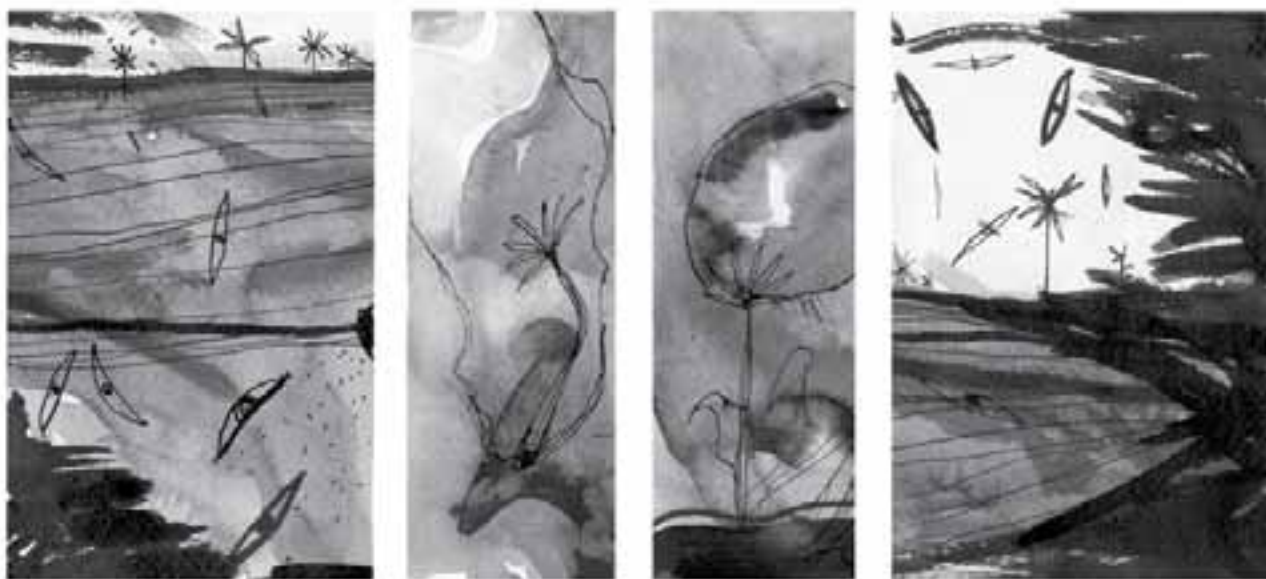
U tvoje ime uzet ću stijenu mjesto jastuka, no, dopusti mi to! Ruka na ramenu nije ono što mi treba. Vrli vitez skitnica u meni ne odolijeva. I kada se budi, zahtjeva kićene riječi, i dvorce od krčmi, i čarobnjake od svećenika! Pa bilo mu na volju! Jer - on živi! Njegova djela pričaju priču. Ne proglašavaj ih lažnima, a kamoli budalastim! Štetiš samo sebi. Otvori um, i vidi kako svako svijetli.

Radije - no, dođi! - primi moju ruku i koračaj mi uz bok. Zajedno ćemo rušiti stare i stvarati nove svjetove. Proglasit ćemo sreću zakonom, a ljubav staviti u statute. Bježat ćemo pred realnošću. Jer tek tako - istinski ćemo živjeti.

Ana Kozina, 3. razred

VII. gimnazija

Voditeljica: Sanja Zolić-Neralić

Dorotea Gašpar, mentor: Jure Kokeza
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Život je crtež bez gumice za brisanje

- Epistula non erubescit.
(Papir podnosi sve.) Ciceron

Slikari smo koji rukama držimo paletu s bojom i kist. Crtamo svoje uspone i padove. Griješimo i učimo na greškama. Na mome se crtežu nalazi puno uspona i padova. Iako mi je ponekad jako teško i rado bih vratila vrijeme, znam da je to nemoguće. Jedina osoba koju sam doista, onako istinski voljela je umrla. Jednostavno je otišao i ostavio me samu.

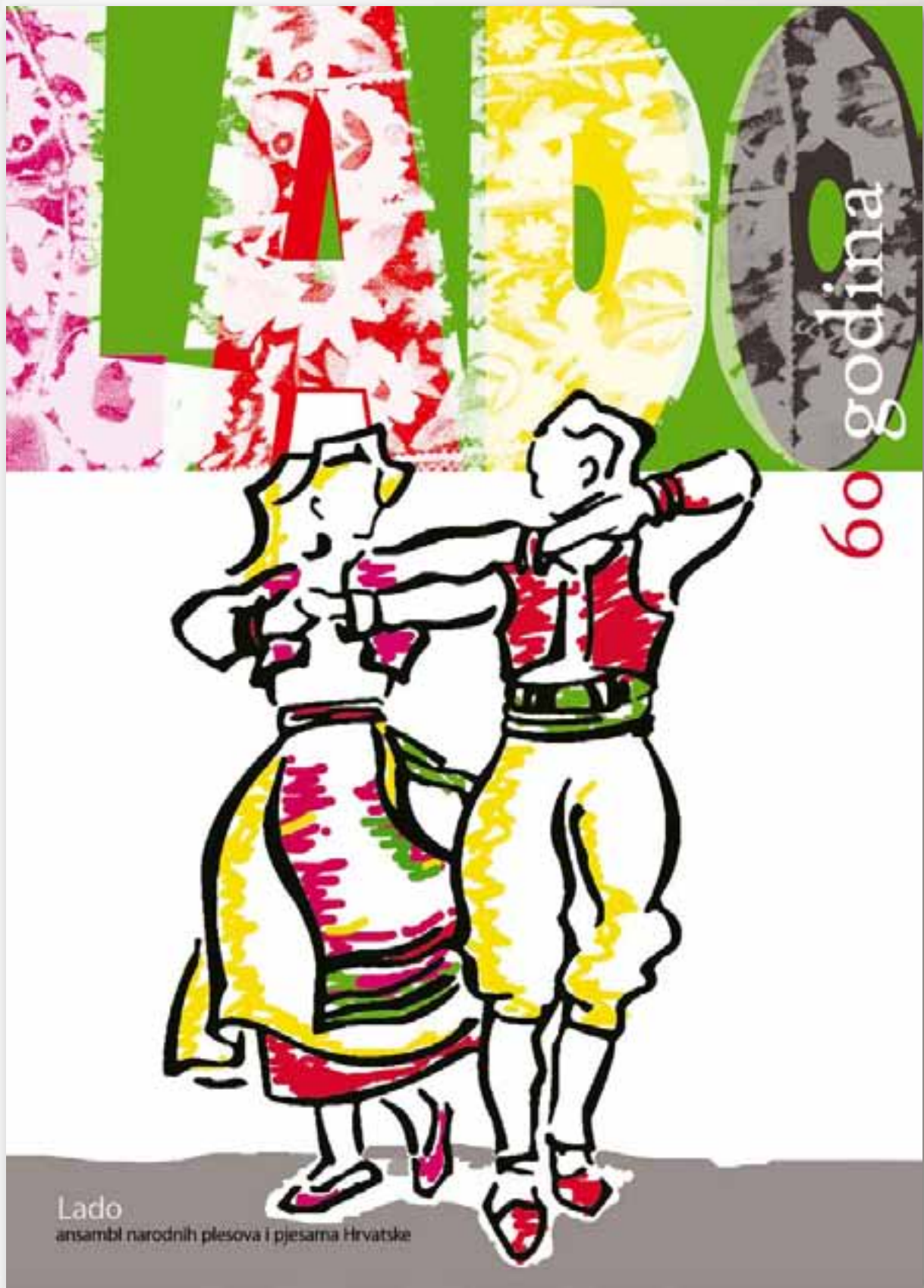
Kada bi barem postojala neka naprava ili neki vremenski stroj koji bi nas vraćao u prošlost da ispravimo stvari za bolju budućnost. No, to ne postoji. Voljela bih svome ocu reći koliko sam ga voljela, koliko ga i sada volim. Njegovom smrću je otišao i jedan dio mene, dio kojega nitko nikada neće moći ispuniti i zauzeti. Osjećam se kao promatrač koji promatra slikarev crtež. Kistovi lebde u zraku crtajući moj sljedeći potez, ostavljajući za sobom trag prepun raznih boja i uspomene koje ne blijede. Pomalo shvaćam da se život sastoji od tih uspona i padova, lijepih i loših trenutaka. Svi ljudi koji prolaze kroz moj život, koji su prošli kroz njega i koji će proći ostavljaju za sobom neki trag. Oznaku da su oni bili tu i pomogli mi kada mi je trebalo. Što bi moj život značio bez ljudi koji mi pomažu? Ne znam. Ali barem znam da bih se osjećala usamljeno.

Ima trenutaka kada emocije izađu na površinu i kada se više ne mogu suzdržati. Izađu na površinu, eruptiraju poput vulkana, izbace sve poput neke podivljale bujice i nose sve sa sobom. Shvativši da je ljudsko biće, u ovom slučaju i ja sama, nešto posebno, jedinstveno i univerzalno, shvaćam da je i crtež takav. Ne postoji nešto isto, potpuno isto na svijetu. Svi smo mi načinjeni na sliku i priliku Božju. Ispunjavamo svoju zadaću i vjerno radimo ono što smo naučeni, slijedeći svoju sudbinu do onoga trenutka kada je vrijeme za odlazak. Tada prepuštamo svoje mjesto nekom drugom, ostavljamo svoj životni rad svome nasljedniku nadajući se kako će završiti ono što smo radili. Ne postoji gumica za brisanje niti korektor koji će maknuti pogreške. Postoji samo druga prilika koju možemo iskoristiti i ispraviti ono što je krivo učinjeno. Tu priliku možemo pružiti nekom drugom kojeg volim i u kojeg vjerujemo. Svatko zaslužuje drugu priliku bez obzira na to koliko je, ponekad, teško priznati. Pa čak i život zaslužuje drugu priliku i sada to znam. Dok sam imala trinaest godina, mislila sam da je život nešto što se sastoji od problema kod kuće, problema i maltretiranja u školi i ignoriranja osobe koju volim. Da, to se sve meni događalo i još uvijek se događa, događa se sve osim maltretiranja jer sam napokon pronašla svoj mir. Tada sam pokušala počiniti samoubojstvo jer sam se osjećala izdano, prevareno i jadno. Osjećala sam mržnju, ljutnju, bijes, ali i ljubav, sreću i dobrotu. Sve se to miješalo u meni. Jednoga dana ta mješavina osjećaja je izašla na površinu, eruptirala je poput vulkana i odlučila sam se na najgori mogući način rješavanja svojih problema. Odlučila sam se na samoubojstvo. Ali zašto? To se pitam i danas. Pitam se kako bi svijet izgledao bez mene. Normalno, samo sam duša koja slobodno lebdi. No, zapravo, pravo pitanje je kako bi MOJ svijet izgledao bez mene? Sigurno grozno, moji roditelji i prijatelji, ma svi znanci i prijatelji bi se osjećali grozno bez mene. Da sam se toga dana ubila, svijet bi se nastavio okretati, ali nikad ne bih dobila priliku za bolji život. Na pokopu svoga tate sam vidjela silne ljude, masu ljudi koji su ga došli posljednji put pozdraviti. Shvatila sam kako je moj otac bio veliki čovjek i za mene je još uvijek veliki čovjek sa velikim srcem. Tada sam shvatila da životu vrijedi pružiti drugu priliku i preći preko svih loših dana koji su me zahvatili. Jer smrt nije jedini izlaz iz problema kao što sam mislila. Tu su moji prijatelji, rodbina, mama i brat koji su uz mene kada mi god zatreba i rado će mi pomoći. I to je upravo ono što ljudi traže i trebaju. Trebaju osjetiti ljubav i toplinu, trebaju se osjećati voljeno. Zato život nije crtež sa gumicom za brisanje, jer gumica nam ne bi dala priliku da osjetimo sve te emocije, sve to što nas čini ljudskim bićem. Ušavši u novo razdoblje života, koje je nažalost počelo

smrću moga oca, naučila sam cijeniti ljude, tu priliku za životom i biti sretna sa onime što imam. Iako ću tek sada napuniti šesnaest godina znam neke stvari i vjerujem u sebe i u svoje znanje. Jednako tako vjerujem u ljude koji me okružuju i njihovu dobrotu. Iako imam nepunih šesnaest godina, osjećam se odraslom. Osjećam da dolazi moje vrijeme, vrijeme koje ću iskoristiti najbolje što mogu i ispuniti svoje snove. Mislim da svojim djelovanjem mogu promijeniti svijet, mogu sve što poželim jer je moja volja, najjača volja koja postoji kod svih teenagera. Ima nešto u meni, nešto neobjašnjivo što me vuče naprijed, što me tjera ispunjenju snova. Koliko god to bilo teško, koliko god bilo prepreka, koliko god taj put bio težak ja ću ga proći jer vjerujem u sebe, a to je ono najvažnije. Imati vjere. Život je crtež bez gumice za brisanje i trebamo ga prihvatiti onakvog kakav je, bez obzira na posljedice. Sve što mi se loše dogodilo uspjela sam prebroditi, svaku grešku koju sam učinila sam ispravila. Svaki potez, svaki najmanji detalj koji ću činiti i koji činim, činit ću s vjerom da je to pravi razlog, da je to moja sudbina. Život je sam po sebi jedinstven, umjetničko djelo koje oblikujemo svaki dan, svake sekunde, svake minute, iznova i iznova. Nikada neće biti savršeno umjetničko djelo jer da je savršeno ljudi ne bi mogli osjetiti prekrasne stvari koje ih upotpunjuju i ispunjavaju. Često nam se u našem oblikovanju pridruži i druga osoba. Osoba koja s nama provede dobar dio života, a ponekad i cijeli. S tom osobom, sa našom pravom dušom (da, možda je to smiješno ili se barem tako vama čini, ali ja vjerujem da svaka osoba ima svoj par, svoju srodnu dušu i ne smije se bojati potražiti je i tražiti je dok je ne nađe) naučimo ljubiti i cijeniti ono što nam život pruža. Možda jesam premlada za pravu ljubav, ali svakako cijenim sve ono što imam i sve ono što mi se pruža, kad-tad će moja prava ljubav doći. Mislim da je ljubav sastavni dio našega života, jedna je od stvari koja nas motivira, koja nam pomaže i tjera nas da svoj crtež nacrtamo što bolje možemo. Da nema onih nedostataka, mana, vrlina, moj život bi bio već dobro oblikovan, umjetan, bila bih kao lutka u kazalištu, kao glumac koje svoje pravo lice skriva maskom i ne pokazuje ono što doista jest. Svaki taj dio me čini točno onakvom kakvom već jesam (ne samo ja, već i drugi) i to ne bih mijenjala ni za što. Ne samo da bih izgubila svoj identitet, nego bih izgubila ono što jesam, ljudsko biće. Svaki taj djelić mene, poput čarolije, poput laganog povjetarca me ispunjuje. Spoznajem koliko sam sretna što imam priliku živjeti i što je moj crtež sam po sebi točno onakav kakav treba biti. Toliko ga volim bez obzira na sve što će mi ikada predstavljati problem i prepreku.

Moja volja za životom, za življenjem, je toliko jaka da doseže i posljednju zvjezdicu, najudaljeniju galaksiju u svemiru.

Amalija Jurak, 2. razred
Škola za cestovni promet
Voditeljica: Daliborka Kokić

Snježana Horvat i Tea Ceranić Faust, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

An orange spiral-bound notebook is positioned at the top of the page, slightly tilted to the right. The spiral binding is visible at the top edge.

NAGRAĐENI

*Literarni
radovi*

učenika srednjih škola

Fotografija

Dva široka osmijeha
Zatvorena u granicama
Okvira slike
Nepomično podsjećaju
Na sunčano jutro
Bezimenog dana
Neke tuđe prošlosti.

Živi trenutak
Zamrznut na papiru
Vječne postojanosti
(i ljepote?)
Ukazuje na tako
Opsežan trenutak
Koji ne bi stao u
Džepove.

Pa opet,
Toliko skučen
U 10x15
Komadu plastike,
Namještenom trenutku
Koji boli
svaki pogledom
na neko vedro jučer.

Ista dva osmijeha
Sada su napuštena
Na nabranim licima
Opterećenih sumornim danas.

Negdašnja egzistencija drugoga
Koji čini vedru polovicu
Idilične fotografije
Zaboravljena je demencijom
I više nema mjesta
Za dvoje u jednom biću.

Sada jedino
Kao takvi
Postoje na policama
Zaboravljenih trenutak
Izlizanih i prašnjavih
Ograničeni i neslobodni;
Ali nasmiješeni i sretni
U albumima.

Ana Perić, 3. razred
XVIII. gimnazija
Voditelj: Zoran Ferić

Biseri patnje

Danas pišem o svom životu... Dakle, ja sam Maja M., petnaestogodišnje dijete uskoro rastavljenih roditelja. Mlada sam, znam, ali začudili biste se koliko toga imam reći... Posljednjih mjesec dana provela sam na odjelu neuropedijatrije u zagrebačkoj bolnici Rebro. Pokušat ću vam na najbolji i najrealniji način opisati svoj život. Želim da osjećate ono što ja osjećam. Barem na trenutak. Sretan je onaj kojega tuđa nesreća osvijesti.

Tko navečer doživi nesreću, ujutro se više i ne nada sreći

Jeste li ikada samo šetali cestom i promatrali svijet oko sebe? Jeste li imali vremena? Ah, začudili biste se koliko vam samoća nudi vremena... Jeste li ikada zastali u parku uživajući u sreći i osmjesima djece? Njihovih obitelji? Jeste li ikad osjetili kako vas nešto trga iznutra dok ste promatrali one manje sretne? Da, i oni postoje... Sve njih drži neka nada... Ali jeste li upoznali nekoga tko se više i ne nada sreći? Onoga tko nema ni obitelj, ni prijatelje, ni zdravlje... Onoga tko od silne tuge i gorčine više ne može ni plakati? Svi se slažu da su suze olakšanje. Tjeraju loše osjećaje, ispiru tugu...

O, kako bih ja voljela plakati..

Gorke su suze koje teku, ali još gorče one koje ne teku

Miris kiše. Već ga osjećam, a nisam ni izašla van... Stojim ispred ulaza u zgradu, zatvorenih očiju, uživajući... Pružam ruku. Osjećam kako mi kaplje udaraju o kožu. Otvaram oči i izlazim. Hodam praznom ulicom. Sve je oko mene tako tiho da čujem svoje otkucaje srca... Dišem duboko. Stopala mi udaraju o lokve. Lice mi je mokro. O, Bože, kako bih sada voljela plakati... Nitko ne bi ni primijetio gorke suze kako mi se slijevaju blijedim obrazima... Ali ne mogu. Jednostavno ne mogu.

Ovdje se, na kiši, osjećam nemoćno i nevažno. Jako.

Ja sam dio manje sretnih trenutaka. Toliko sam toga prošla... Iskustvo je okrutan učitelj.

Ništa ne boli više od razorene obitelji. Nedostatak toplog doma. Skrovište od okrutnog vanjskog svijeta.

Čujem glasove. Mama plače. Tata psuje. Vrijeđa. Prijeti. Drhtim. Bojim se... Sestra sjedi pored mene. Osjećam njenu pristunost i njen plitki dah. Njene suze. Njenu bol. Potrebu da me zaštiti. Sada me grli. Prekriva mi uši toplim rukama. Topi mi odjeću suzama... I ona drhti. Osjećam se bespomoćno... O, Bože, kako bih sada voljela plakati!

Blago onome tko ima prijatelje, jao onome tko ih treba

Sigurno imate nekoga kome se možete povjeriti i izjadati kada vam je teško... Taj netko tko je uvijek uz vas pravi je prijatelj. Možete li bez njega zamisliti život? Uz prijatelje je sve lakše podnijeti. Samoća je gorka... Ali do pravog prijatelja težak je put. Izdaja najviše boli. Razočaranja je teško podnijeti... Sve ćemo izdržati u nadi, ali što ako nade više nema?

Subota navečer. Svi se druže, izlaze zajedno van. Ja sjedim u sobi, na podu. U krilu mi leži pas. Izgleda da je pas ipak jedini čovjekov pravi prijatelj. Kada mi se zagleda u oči, kao da me vidi iznutra. Pravu mene. Kao da me jedino on razumije.

Zdravlje

Ah, o tome vam toliko toga mogu reći! Nažalost... Većina mojih bolesti uzrokovana je stresom, barem tako kažu liječnici. Kao što sam već spomenula, posljednjih mjesec dana provela sam na odjelu neuropedijatrije na Rebru. Nisam mogla micati lijevom stranom tijela, teško sam govorila, hodala i vidjela. Gubila sam pamćenje... Pravi uzrok mojih dugotrajnih glavobolja i napadaja još nije

utvrđen. Dijagnoze nema. Još uvijek teško mičem lijevom stranom tijela, još uvijek teško hodam i govorim. Ali, nisam se predala. Unatoč svemu, nikad se nisam predala. Nikad. Dok sam bila u bolnici, bojala sam se da ću biti zaboravljena, ali zapravo nitko me ni nije imao zaboraviti. O, kako bih voljela plakati...

Nekoga sreća otme od nesreće, a nekoga nesreća od sreće

Koliko god toga imali u životu, nikad vam nije dosta, istina? Zapravo, za sreću je potrebno tako malo. Evo dokaza. Pripremajući se za najecanje iz biologije upoznala sam Juricu. Svog anđela bistrih plavih očiju i svijetloplave kose.

Sjedimo u parku. Osjećam miris svježe pokošene trave, toplinu zraka u sumraku. Mjesto koje je preko dana tako veselo i glasno, sada je smireno i tiho...

„I, Maja, kako si?“ pita me.

„Ma dobro...“, odgovaram.

„Reci istinu,“ kaže duboko me gledajući u tamne oči.

Kakva je bol, zna se po očima... Plačem. Napokon. Napokon slobodno. Nesputano. Grli me. Smiješi se gladeći mi mokre obraze i govori: „Suze su biseri patnje...“.

Danas sam ogolila dušu. Danas mogu plakati. I ... sretna sam.

Maja Matković, 1. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

Eduard Beg, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Sjaj i bijeda velegrada

Stojim u vlaku. Stojim, zato jer nije bilo mjesta za sjesti, kao što to ponedjeljkom obično i biva, a onda se nastavlja preko utorka, srijede i četvrtka, sve do petka kada vlakovi znaju biti poluprazni iako je radni dan. Valjda se ljudima ne da petkom na posao, previše stresa i mobinga kroz radni tjedan moraju istrpjeti do petka. Zato valjda redovito zovu petkom izjutra, kao boli ih glava, sin im ima temperaturu, tetka im je umrla već drugi put ove godine i slično. Ne krivim ih, ne. Ja stvarno nemam pravo na to. Shvaćam ih. U vlaku se svi tiskamo nabijeni jedni na druge i stvarno molim Boga da me netko ne uguši, onako slučajno.

To traje približno pola sata, onda se vrata otvaraju i izlazim na Glavni. Opet probijanje kroz rulu mrtvih očiju (oči su prozori u dušu..) koja djeluje kao da su na nekom hodošašću, izgledaju kao uzdrmana želatina. Sve se to događa jako brzo jer ipak je radni dan, osam ujutro - juri se na posao. Kupujem nešto na kiosku i izlazim iz kompleksa Glavnog kolodvora na „popljuvane gradske ulice“. Gledam sve te lampice uokolo... posvuda su! Na drveću, na zidovima i pročeljima zgrada, na prozorima, na jelkama koje se vide kroz te prozore... I sve kao: „Božić je, tu su zbog ugođaja, da ljudi budu ispunjeniji božićnim duhom, da budu sretniji.“ Onda pogledam malo ljude koji šecu uokolo. Neki tip od svojih 25-30 godina u finom odijelu, advokatskog držanja, drži torbu u jednoj, a mobitel u drugoj ruci i urla na ovaj potonji. Čovjek bi pomislio da ga je žena prevarila s tom malom tehnološkom napravicom ili nešto slično. Promatram ga još koji trenutak, a onda nastavim hodati dalje niz ulicu do škole. Ne da mi se na tramvaj, nije neophodan, znači samo daljnje gužvanje.

Nakon nastave odlučim otići u Profil po neku knjigu (vjerojatno nešto od Bukowskog, dobar je) što znači da ću morati kroz Gajevu. Tamo su sad postavili neke štandove, zauzeli su pola „pješačkog“ prostora. Prodaju se slike, hot-dogovi, vina, lančići, narukvice, Djedovi Božićnjaci i slično. „Tiiha noooć, sveeeta noooć...“- dopire iz jednog kuta. Pjeva tamo neki drugi lik, ali sve nešto ubrzano, valjda mu je hladno (oblačno je i blizu nula Celzijevih stupnjeva, stvarno koma) ili mu se jednostavno danas ne pjeva, tko bi ga znao. Mislim si, sigurno je i on ovdje da podijeli taj neki ugođaj, da uljepša život prolaznicima tih nekoliko trenutaka koliko će ga slušati dok prolaze, dok idu za svojom brigom. Opet stanem, pogledam uokolo: od nekih dvadesetak ljudi u mojem vidnom polju njih barem četvrtina priča na mobitele, svi nekako potonuli u bezličnost. Bezvoljni i nikakvi, iako okruženi velikim zgradama, modernim dućanima, uličnim sviračima, niskopodnim tramvajima - okruženi betonom. Pravom betonskom džunglom, asfalta koliko ti drago! I sve je moderno i urbano, mobiteli, mp3 i iPhoni na sve strane, a oni i dalje nesretni. Ušli smo u tu globalizaciju kroz ona mala vrata za pse, sretni jer ćemo se napokon i mi modernizirati, ukulturiti, spustiti europski veo na sebe-a ljudi tu svi nikakvi, kako ih samo nije sram?

Kupujem Bukowskog („Faktotum“), izlazim iz Profila i krećem prema Glavnom. Iz mp3-a dopire Štulićev glas, s jednog od njegovih tzv. loših albuma, i pjeva (nešto što bi se sigurno svidjelo svim tim ljudima): „Nakon rada, svakog dana, ja se pomolim da ne potone moja nada, kao lađa bez dna-aa...“

Kristijan Komorčec, 3. razred
Druga opća privatna gimnazija
Voditeljica: Ivana Bašić

Dosadno je na svijetu živjeti, gospodo moja (Gogolj)

Krvava zora izranja nakon burne, crne noći, obavijene teškim sivim oblacima. Sparina kopna mrcvari kapetana po tko zna koji put ovoga ljeta. Ne проспavana noć zbog umora koji ne da zaspati, kada se po zidu motaju tamnoplave sjenke, kao odraz najgorih slutnji. Noć koja iscrpljuje više od dana i ta nepodnošljiva sparina, kao da na leđima stoje sve vode ovoga svijeta i lome kosti i mišiće.

Na brodu miriše kava, topla i pretopla, ali putnici su spremni prihvatiti javu, pa makar i tako. Na tom malenome brodu nema mnogo posade, a neki bi rekli i da je ne treba. Lica prividno nasmiješena, ali duše nedovoljno sretne da bi se osjetilo zračenje Mediterana, ona toplina koju svi koji jednom dođu na Jug uporno traže, poput Byrona. Na zapadu je ljubičasto-modro nebo sa sjevernom zvijezdom, tinjajućom svjetiljkom. Brod stalno ide prema tami, ali neuhvatljivo jer istočno je svjetlo na korak do lađe. Od kopna su udaljeni već dovoljno da se izgube svi mirisi kopna, kopneno je vjetar zamro, a osjeća se još samo blagi vjetar pun morske soli i svježine dok lađa klizi po površini, pučini boje vina. Nitko, ali baš nitko od njih nije svjestan ičega oko sebe. Ljudi su uhvaćeni u mrežu sna, u magličastu iluziju svijeta, nasred kanala. Kapetan je progovorio dva puta s posadom tijekom putovanja. Nemaju potrebe za više riječi jer sve već znaju. Rade desetljećima na istom brodu te su razvili tehnike, nevjerojatne i posebne, komunikacije. Govor bez riječi ili znakova, gotovo telepatski. Neki osjećaju da su riječi suviše, narušile bi idilu buđenja ljetnoga dana, a neki su jedni drugima jednostavno dosadili. Putnici su za njih samo promjenjive konstante, stalno su tu, ali im ne čine život zanimljivijim i ljepšim. Ta ih morska dužnost čini nesretnima i apatičnima. Čekaju sunce i kopno.

Kapetan drži kormilo, ali ne upravlja, on se naslanja na njega, na svoj jedini čvrsti oslonac. Zar kormilo? Zašto baš kormilo, koje nikako nije statično i čvrsto, nego kružno i pokretljivo? Kapetan je dugo na moru, ta mu golema tvar nije nepoznata. Nije mu čak ni neprijatelj. Ona mu je dom. Ne drugi dom, nego jedini i pravi, kako je taj pomorac razmišljao. On na kopnu više nije osjećao mirnoću, na kopnu nije mogao naći spokoj, zajednički jezik s ljudima koji su mu bili dosadni. Na kopnu se osjećao izgubljenim i izdanim od svih. Na kopnu sve mu je bilo prljavo, grješno i nakazno, a more, more je tako savršeno, njegov dom i prijatelj, brat, žena i dijete. Ali tako je samo on razmišljao. Iskreno je volio more.

Užarena kugla, žuta, izgledala je poput prezrelog limuna, zagrijala je hladni metalni kostur broda. Brod je pobijelio i punio se energijom. I stranci, putnici probudili su se. Puni želje da dožive svoj fantastični, topli Mediteran, pohitali su na palubu s fotoaparatima. Kao da trenutak možeš zaustaviti i spremiti u sliku. Mirise, osjete, zvukove, toplinu. Njihova je želja bila osjetiti savršeni trenutak, dok je kapetan živio taj trenutak cijeli život. Stisnutih je očiju promatrao blistav trag po moru i nije razmišljao, misao je bila tu. Savršenstvo u svom najizvornijem i najprirodnijem obliku. Nije se veselio kopnu.

Razmišljao je kapetan, samo ponekad, za olujnih noći, je li on taj koji ide protiv struje. Na vidiku je imao kopno, a kuhar uzvikne ime otoka. Divlja horda putnika, stranaca, izletjela je na otok s neizmjernom količinom radosti. Sunce je već bilo visoko i sjene su postale mirne i kratke. Kapetan nije volio te sjene, on je volio valove. Miran je dočekao ponovno isplavljanje u svoju apsolutnu sigurnost.

Zrinka Uršić, 3. razred

V. gimnazija

Voditeljica: Vesna Muhoberac

Mladi vitez iz Beznoći

I.

Bio jednom jedan mladi vitez u kraljevstvu gdje nije bilo noći. Tamo je bio cijenjen i hvaljen. Jednom se vitez zapitao što je tamo daleko gdje mu pogled ne seže. Mučila ga njegova radoznalost. Najedanput uze svog konja Sifka, nešto hrane, čaturicu vode i mač. Uputio se u svijet. Svi u kraljevstvu čekali su njegov povratak. Bili su jako tužni; mladi im je vitez bio više no Kruna Božja, a on je oputovao. Iscrpivši zalihe jela i pića, bivao je sve gladniji i žedniji. Nije se zaustavljao da ulovi neku zvijer i njome se okrijepi ili pak da stane kod potoka i utaži žeđ. Njegova ga gladna znatiželja vodila i hranila novim i nepoznatim. Nažalost, Sifko, dovoljno brz da pobjegne mraku, naglo je stao, izvalio se na tlo i nije se više dizao na noge.

II.

Kad je došla tama, kad se po prvi put spustio mrak na mladoga viteza, umalo da mu srce nije stalo. U dubokoj šumi dolazilo je svjetlo iz dva smjera; jedno je bilo crveno i krvarilo je u očima viteza, drugo je bilo zlatno i prostor se pretvarao u Zlatni grad u njegovim očima. Iako su oba svjetla bila privlačna kao Raj ili sam Pakao, mladi je vitez u svome kraljevstvu već upoznao svjetlo i znatiželja ga odvede duboko u mrak. Okrenuo se ne bi li vidio još malo svjetlosti, ali tamo je više nije bilo. Vitez je postao uklet tamom. Vrijeme je stalo.

III.

Sjene, crnje od noći, počele su opsjedati viteza.

„Što te dovodi ovamo, svijetli viteže?“, upita Prva.

„Sam si došao, a?“, reče Druga.

„Pridruži nam se, hoćeš li?“, Treća će.

Mladi vitez, izgubljen u mislima, odgovori: „Sam sam odlučio doći. Krenuo sam na konju kojeg je smrt spriječila putem. Ja nisam dio svijeta u kojem sam se našao; znatiželja me dovela k vama.“ Sjene, zadovoljne novim poznanikom, slušahu mladog viteza. „Mogao sam birati dan ili noć, boljele me oči od Sunca i eto me ovdje... Ovdje sam gdje jesam i ne brinem, baš mi je dobro... U Zlatni bih se grad trebao vratiti, ali mi srce ne gine za povratkom. Ovdje sad imam vas...“

I zabavljahu se mladi vitez, Prva, Druga i Treća sjena, sve tri crnje od crne noći u tom bezvremenskom prostoru. Ali osjeti vitez da nešto nije u redu...

„U ovom bezvremenu neću odmoriti oči, morao bih izaći iz tame, zaklopiti oči i samo pričekati... Možda se trebam sa sobom pomiriti, a ne sa prostorom oko sebe... A crne sjene, što je s njima?“

I vitez upita Prvu: „Što te dovodi ovamo? Sjaj u očima, nije li?“

„Tako je“, prizna ona.

Vitez upita Drugu: „Jesi li osamljena? Izgledaš kao da ne pripadaš nikome i ničemu!“

„Pripadam sebi“, odgovori ona.

Upita vitez i Treću: „Što se ne vratiš u Zlatni grad gdje bi zlatom sjala?“

„Uzalud mi je i duginim bojama sjati ako će me smrt izbrisati tamo“, požali se ona.

A vitez će na to: „Ti, Prva moja sjeno, izađi iz bezvremena, odmori oči i potraži Dan. Druga moja sjeno, pripadaš sebi-kroči, kreni svojim svijetom. Treća moja plaha sjenko, idi gdje si potrebna; ne plaši se smrti, obasjaj je.“

IV.

Mladi je vitez u osvit dana stao pred vrata svoga dvorca u kraljevstvu Beznoći. Blage sjenke na njegovom licu činile su ga zrelijim, a cijelo kraljevstvo slavilo je njegov povratak.

Branimir Škreblin, 3. razred
XIII. gimnazija
Voditeljica: Mirjana Šimić

Sven Kovačević, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

O vještici, Ivici i meni

Bilo mi je šest i pol godina i tek sam krenula u prvi razred osnovne. Škola mi se nije ni malo sviđala: bila je velika, djelovala hladno i bilo je tamo previše ljudi, ali što se mora, mora se. Naša se učionica nalazila u prizemlju. Na prvi kat nikada nisam zalazila jer se tamo održavala nastava za više razrede čijih sam se učenika iskreno bojala jer su svi bili veliki, glasni, gurali su nas klince, pravili se važni i odrasli.

U mom se prvom ce nalazila jedna djevojčica koja često nije marila za svoje školske obveze. Nazovimo ju Tanja. Zaboravljiva, neuredna i nemarna. Imala je problema s kosim crtama, vijugama, brojevima, njezina su slova uvijek bila „pijana“ i prelazila sve crte u pisankama. Kad god bi ju učiteljica nešto pitala, uvijek je šutjela. Čak i onda kad je znala odgovor. Unatoč svim poteškoćama bila je umiljata curica dobra srca.

Tog je dana učiteljica bila posebno neraspoložena. Ušla je u učionicu, pozdravila, došla do svog stola i vrisnula : „Otvorite prozore!!!“ To je naređivala svaki put kada nas je pokušavala razbuditi svježim zrakom. Krenula je provjera čitanja i to svih onih sedamnaest slova koje smo da tada naučili. Tanja naravno nije imala pojma. Nabadala je slova bez ikakvog reda i pravila. Učiteljica je, blago rečeno, dobila slom živaca. Prozvala je moje ime i naredila mi da smjesta dovedem pedagoginju jer na Tanjinu licu suza suzu stiže, a mala ni da pisne.

Jadna ja...što ću sad? Po pegicu, nema mi druge... Hrabro sam se penjala onim ružnim stepenicama. Nisam imala pojma gdje ona uređuje. S upisa se kao kroz maglu sjećam da je na kraju hodnika. Ali kojeg? Na vrhu se granaju četiri smjera. Što mi preostaje nego: eci, peci, pec, ti si mali zec... Ovaj! Najduži i najmračniji. Životno načelo šestogodišnjeg djeteta: brojalice nikad ne griješe.

Tap, tap, tap, tap... čulo se tapkanje mojih crvenih papučica. Došla sam do kraja tunela i stajala pred starim bijelim vratima.

„Kuc-kuc!“ pristojno sam pokucala i čekala odgovor.

Odgovora nije bilo.

Svojom sam malenom slabašnom ručicom hrabro stisnula kvaku, otvorila vrata i... počela vrištati koliko god sam mogla. Stajala sam ukopana još uvijek s kvakom u ruci. Gledala sam pravog pravcatog kostura. Zapravo: gledala sam u one dvije rupe gdje inače budu oči. On se nije micao. Nisam ni ja. Onda sam primijetila kretanje na kraju prostorije. Meni okrenuta leđima sjedila je za svojim stolom starija gospođa. Moje ju vrištanje nije previše uzбудilo, ali ga je ipak doživjela i okrenula se.

„Uđi i zatvori vrata!“ rekla je hladno.

Trebam li uopće reći da sam u tom trenutku bila sasvim sigurna da nisam u uredu pedagoginje i da se moj san o moćnim brojalicama-vodilicama raspršio u trenu. Ušla sam i bez pogovora zatvorila vrata. Stajala sam mirno poput vojnika leđima naslonjena na njih. Primijetila sam da je kostur na kotačićima i odmah je djelovao simpatičnije. U susret mi je dolazila debela, niska ženturača, raščupana poput vještice. Pomaknula je jadnog kostura u stranu, a ruka mu se počela mlitavo klatili lijevo-desno, lijevo-desno. Nikada me nije bilo ovako strah. Debela je pokraj mene stavila stolicu i ponudila mi da sjednem, što sam ja odmah učinila jer sam osjetila kako mi koljena drhte i ne bih još dugo izdržala na nogama.

Sad sam polako shvaćala gdje sam. Bila sam mala, ali mi je bilo savršeno jasno da sam u vještichinoj kući i da mi nema spasa. Ne vjerujete? E, pa samo da znate: bila je to ona ista vještica koja je pokušala pojesti Ivicu dok je Marica prala pod i ribala wc. Tada mi je kroz glavu proletjelo nešto od čega su me prošli trnci. Očima punih suza pogledala sam kostura i tiho, najtiše što sam mogla pitala ga:

„Ivice, jesi li to ti?“ Nije odgovorio. Nastavila sam se dalje svim silama nadati da to nije on. Ali što ako je? Tko će jednom doći po mene na bijelom konju, odvesti me daleko i s kime ću živjeti sretno do kraja života? Recite mi, molim vas, s kime, ako ne s mojim Ivicom...???

Vratimo se onoj groznoj prostoriji. Zidove su okruživale police na kojima se nalazila babina zidnica. Bile su to veće i manje staklenke napunjene nekom žutom tekućinom. U svakoj od njih nalazila se druga životinja. Jeste li ikada vidjeli prozirnu kokoš? Ja jesam. Vidjela sam i one kamenčice koje ima u truhu. Bljak! A jeste li ikada vidjeli mrtvu zmiju koja pluta u tekućini? Ili žabetinu koja se ukočila na komadu drveta? Daždvenjaka u staklenci? Ribu prikovanu za plastiku? Gumenog čovjeka kojem možete vaditi organe, a da jadnik ne ispusti ni glas? Budite sretni što niste.

Još sam nekoliko trenutaka promatrala sobu. Vještica mi je opet okrenula leđa. Vratila se mućkanju svog novog napitka. Čarobnog ili otrovnog, to na sreću nikad neću saznati. Nisam uspjela prebrojati sve tikvice i epruvete koje su bile povezane hrpom cjevčica jer je 27 bio najveći broj koji sam znala, a tamo ih je bilo puno, puno više. Iz one najveće dimilo se kao iz školskog dimnjaka, a i grozno je smrdilo.

Bolje da ne znate kakve sam još gadosti vidjela.

Ponovo se okrenula prema meni i pogled mi se susreo s njezinim ledenim.

„Sad te lijepo molim da izađeš. Ništa i nikoga nisi vidjela,“ rekla je vještica.

„D-d-d-d-da,“ jedva sam promucala.

Okrenula sam se, izašla i zatvorila vrata. Kao u transu uputila sam se prema raskrižju na stepenicama. Još sam se jednom osvrnula iza sebe. Vrata više nije bilo. Možda sam luda od šoka ili samo ne vidim dobro. To mi tada nije bilo ni malo važno. Krenula sam opet prema svom razredu. Nisam htjela iskušavati sreću i kucati na neka druga na kraju hodnika. Došla sam pred vrata svoje učionice i prije nego što sam ušla tri sam puta razmislila stojim li pred pravima. Hvala Bogu, unutra su bili moji cekači. Učiteljici sam rekla da pedagoginje nema. U međuvremenu se Tanja smirila, pa joj moj odgovor nije bio ni malo sumnjiv i ništa nije ispitivala. Tanja je sjedila nasmijana iako su joj oči bile pomalo suzne.

Sedam godina kasnije. Drugi dan sedmog razreda. Prvi put u životu imala sam sat kemije. Nikada ga neću zaboraviti. Nestrpljivo smo čekali svoju novu profesoricu. Malo je kasnila, a naše je nestrpljenje svakom sekundom sve više i više raslo. Konačno je došla. Nisam mogla vjerovati. Bila je to ona. Ista ona debela žena od prije sedam godina. Malo je ostarjela, ali to bih lice uvijek prepoznala. Djelovala je sasvim ljubazno i toplo. Nimalo nalik onoj hladnoj osobi koju sam davno srela.

S vremenom sam se navikla da tu ženu oslovljavam s „profesorice“ te da ne osjećam nikakav strah u njezinoj blizini.

Danas mi je 18 godina i u svezi ovog slučaja muči me još samo jedno pitanje. Hoće li moj Ivica doći po mene ili je on svoju princezu našao i sad beživotno mlatara na onom stalku dok ga baba na kotačima vozika kamo stigne...?

Tea Vincetić, 4. razred
Gimnazija Lucijana Vranjanina
Voditeljica: Diana Herak-Jović

Plavo-sive oči

Stojim uz zid jednog od onih klubova, glazba pokušava nadglasati misli ljudi u prostoriji, no onda opet... nema baš mnogo misli za nadglasati. Ovdje je sve rutina, kaos mi se čini tako monotonim. Luks me zove da se popnem na pet centimetara povišeno područje koje nazivaju pozornicom, treba im netko otpjevati zadnju stvar, Karlo se opet utopio u alkoholu i sad se utapa u nekom javnom wc-u.

Pokušavam srediti misli na nekoliko sekundi, nisam ni ja u mnogo boljem stanju od Karla, ali penjem se na pozornicu. Počinjem pjevati neku svima poznatu pjesmu, jedino se ja gubim u riječima ali zar je važno? Publika je u potpunom deliriju još od ponoći, nagutali su se svakakvih pića i tabletića. Ta publika se uvijek čini jedno te istom: udovi lete po prostoriji, nekolicina parova se životinjski nabija na zid, a neki klinac si je opet popušio previše pa ga zabrinuta cura vodi van prije nego ih izbace. Za nekoliko minuta panična cura pozvat će Hitnu jer je dečko popio pola boce jeftine žestice, dok je ona mokrila iza hrasta, iznad prokletih kopriva. Na zvuk sirena silazim s pozornice i uletavam Klari da me poveze doma, ne voze mi busovi. Klima glavom i pokaže mi rukom na svoju frendicu, na drugoj strani dvorane. „Odvedi ju doma sa sobom noćas, samo to tražim“, dere mi se na uho. Cura stoji naslonjena na zid, između dva para koja se, unatoč sireni, ne miču s mjesta. Izgleda kao da ju je potrošio život, a jedva je punoljetna, zuri u mene svojim plavo-sivim očima. „Nema kamo ići noćas, a i da ima ne bi znala doći do tamo“, Klara mi pokušava ispričati njezinu životnu priču, što ja na vrijeme prekidam, prilazim toj curi i povlačim je za ruku. Nikada nisam znao biti dobar kad bih trebao, no mislim da će mi oprostiti, previše je popila da bi se mogla ljutiti. Pri dolasku u moj stan, uvlači mi se u krevet, nespretno pokušavajući obgrliti moje umorno tijelo.

Ujutro, kad sam se probudio, nije bila tu. Otišla je, i to u mojoj košulji, s mojih 50 kuna u džepu, a sve čega se sjećam jest da, i kroz san sam vidio, je sjedila na rubu improviziranog madraca i promatrala sobu tim svojim plavo-sivim očima. Mislim da ju zovu Lana, ali bio sam izgubljen već kod: „kako se zoveš?“. Ona je tražila samo krov nad glavom, ni ljudi, koje naziva prijateljima, joj više ne daju da prespava. Mlada kleptomanka, sama na ovom svijetu, prodaje dušu i tijelo za nekoliko butelja vina i krevet.

Nakon nekoliko dana ista priča, u istom klubu, Klara opet pokušava naći sklonište mladoj alkoholičarki, meni je pokušava uvaliti. Pretpostavljam da bih joj mogao pomoći, no imam pametnijeg posla danas. Plavo-sive oči ne odustaju, samo u mene gledaju. Odvlači me na sredinu dvorane, ruke su joj položene na otečene bokove i moli me da ju odvedem doma, samo još ovu noć. Povlači me sebi i šapće: „Nisam lijepa, ali zar nije šteta što ne želiš poljubiti ove pokvarene usne?“. Siguran sam da je sama na svijetu, ali danas joj neću praviti društvo. Priča kako bi htjela biti pjevačica u bendu, pozvao bih je na pozornicu sa mnom, ali svako malo se ruši. Zovu me da pjevam, uvijek ista priča: „Ajde Sven, samo ovu zadnju pjesmu“. Klub je pun, na trenutke osjećaš kombinaciju mirisa cigareta i znoja, ali uglavnom ne osjećaš ništa, niti se trudiš. Publika je u deliriju, oduševljeni su sami sobom, jedino mene muči ta egom nabijena atmosfera. Vjerujem da sam bio potpuno oduzet kad sam izlazio iz kluba, ali čuo sam, čuo sam ju kako viče: „Ma samo me odvedi doma!“. Okrenuo sam se i nasmiješio, za kraj, dok je ona mirno stajala promatrajući me tim „prokletim“ plavo-sivim očima.

Marta Šarčanin, 3. razred

II. gimnazija

Voditeljica: Gordana Prodanović

Pastoralna slika

Idila. Prva slika koja mi se stvori u glavi je maleni otok usred Tihog oceana. Azurno-plavo more, bijeli meki pijesak, visoke grube palme i šareni suncobran. Otisci stopala, školjke i pužići, a nebo bez ijednog oblaka.

To je savršena slika iz mašte, koja će zauvijek ostati samo iluzija. Ali, stvarnu pastoralnu sliku gledam svako jutro dok idem u školu, i uživam. Kroz Borongaj prolazi jedna stara pruga, kojom vlak putuje dva ili tri puta dnevno. Tračnice su izlizane i crveno-smeđe od hrđe, a daske koje ih spajaju trule i polomljene. Ta pruga je sve, samo ne lijepa. Odras je zapuštenosti i djeluje zaboravljeno. Preko nje svakodnevno prolazi na stotine ljudi, nitko ne obraća pažnju na stare daske koje škripe i pucaju pod nogama. Nitko čak i ne gleda prolazi li vlak, nego samo prijeđu prugu u dugim, užurbanim koracima.

Oko pruge raste visoka žuta trava. Običan korov, zbog kojeg pruga izgleda još jadnije i starije. U kasno proljeće, pred kraj škole, u žutoj visokoj travi pojave se makovi. Desetci makova, žarko crvenih, s dugim vratovima i nježnim svilenkastim laticama. Savršen kontrast staroj pruzi i suhoj travi.

Među makove često slete vrane. Njihovo crno perje sjaji se na ranojutarnjem suncu, dok ponosno šeću prugom i traže hranu. Čak i ti glasnici smrti i nesreće, djeluju tako jednostavno i bezopasno dok stoje u travi i bistrim crnim očima proučavaju visoke makove.

I tako svako jutro prelazim preko stare zahrđale pruge uz koju raste visoka žuta trava iz koje izviruju crvene glavice makova i skaču vrane sjajnog perja. Cijela ta slika prelivena je blagim sjajem sunca koje se budi. A kad pokoji put prugom prođe stari smeđi vagon, lagani povjetarac koji ostavi za sobom, nježno zaniše makove i svine travu, a vrane odlepršaju u nebo. I vlak odnese taj trenutak sa sobom u daljinu.

Ima nešto posebno nostalgično u vlakovima. U jednom trenutku osjećam savršen spokoj i sreću, a toplina mi struji tijelom dok gledam svoju stvarnu pastoralnu sliku. A kad prođe vlak, kao da uzme dio te sreće sa sobom, odnese je u daljinu i nikada ne vrati. Spusti me na zemlju i osvijesti: to je samo stara pruga. Moram krenuti dalje. Ipak, takvi sitni trenutci sreće u životu mnogo znače. Ne moramo ići miljama daleko da bismo vidjeli idilu. Ima je svugdje oko nas, u običnim stvarima. Samo se trebamo okrenuti oko sebe i potražiti je.

Paula Dragičević, 2. razred

II. gimnazija

Voditeljica: Nada Cesarik-Zupanc

Pakaotet

Surfajući internetom, naletjela sam na pismo jedne ogorčene srednjoškolke. Nemojte misliti da ću potrošiti na svaku prištavu tinejdžericu koja je u fazi života "mene nitko ne razumije" ili "mrzim cijeli svijet" sve papirnate maramice.

Naime, da se razumijemo, ja uistinu suosjećam sa svima vama koji ste u tim najtežim fazama života, jednom riječju u pubertetu. Da se mene pita, ja bih istog trena pohrlila prema Institutu za jezik, potražila filologe te ih zamolila za jezikoslovnu promjenu riječi PUBERTET u PAKAOTET.

Pakaotet - sasvim prikladna riječ za najšugaviju fazu života u kojoj caruju oni s nezrelim i nesigurnim ponašanjem i shvaćanjem. Sjećam se kada je započeo moj pakaotet! Tog petka trinaestog padala je kiša. Naravno, kako bi započeo pakaotet, a da nije dostojan najbrutalnijeg hororca. Petak trinaesti. Pada kiša. Sama sam doma. Vani mrkli mrak. Još samo nedostaje neki bezglavi deda praćen zvukovima klavira Maksima Mrvice koji harači sjekirom po Maksimiru, željan moje glave koju bi odvojio od vrata, preparirao i stavio na zid svoga dvorca među ostale djevojčice šestih razreda. No to bi bio horor, a ne pakaotet. Prednost kod horora je da umrete, a u pakaotetu umirete svaki dan, samo nikada do kraja. Pakaotet je, jezikom kompjuterskih igrica, razina iznad. New level. Samo bez ikakvih povlastica. Nema super bodova, super oružja, mačeva i ostalih dodataka koji ti olakšavaju preživljavanje. U ovoj "igrici" sve postaje super teže! Super teški život.

No, kao što rekoh, bio je petak i padala je kiša. S kokicama u krilu pustila sam komediju koju mi je posudila Sanja iz C razreda. Billy Elliot. Film o dječaku koji je htio biti baletan, ali njegov tata, boksač, imao je drukčije snove i planove. Osim što sam prestala družiti se sa Sanjom („Mislim da te mama trebala roditi na Antarktiku sa srčanim ozeblinama i dijagnozom emocionalnog invalida kad takav film prozoveš KOMEDIJOM!") i što sam dušu isplakala jer mali Billy nije smio plesati po kući u taicama, došla sam do zaključka i poruke filma. Roditelji su stvoreni da nas unište. Rode nas, prvo nas maze, a onda nas gaze. Oni su spoj vještice iz Ivica i Marice. Kada smo mali, nude nam svijet na dlanu. Dobro ugojeni služimo im kao „slastica" prije spavanja. Viču, sve nam brane i onda nas slome do kraja! Billiju tata nije dao da pleše. E, nije samo Bilijev tata nešto zabranjivao, znate što je meni moj tata zabranio?! Da isprobam kako je to gurnuti grašak u nos. Zanimalo me kako bi se gospodin graškić spustio do trbuha. Dobila sam po guzici za svoju briljantnu ideju jer sam se, navodno, mogla ugušiti. U prvom osnovne me strahovito zanimalo odakle i kamo teče voda iz WC školjke. Moje guranje glave u toalet završilo je masakrom. Nema jutarnjih crtića, sladoleda s lvom i Tanjom. Za Božić sam dobila jedan „poklon" zapakiran u rečenicu: „Kada postaneš dobra, možda i dobiješ nešto!" (Da zaboravim na tugu, sa svojom sam sestrom blizankom glumila indijsko vjenčanje. Pentrale smo se po balkonu, pri čemu je sestra slomila obje ruke.)

E, pa dajte, molim vas, ograničite onda djecu ili im odrežite svaki osjet namijenjen razvoju mašte!

Kad malo odrastemo roditelji nas pošalju u srednju i ostave u rukama profača s jasnim stavom o važnosti obrazovanja i svakodnevno nas „šopaju" novim informacijama. Kakve face, zar ne?! Bjež'mo od tamo.

Ja sam bježala u svijet knjiga (definitivno ne školskih). A svi negdje bježe. Andrea je pobjegla u svijet alkohola i cigarete. Rekla je da se s cigaretom u zubima osjeća kao neki pobunjenik. Baš sam si superiška. Jako se promijenila. Počela je govoriti čudno: "Kužiš spiku, ono ne, stara si je nekaj zabrijala i sve je tako ono bzvz! Ono, kužiš, mislim je l' kužiš. Je l' kužiš??? Ono, ne?!" Svoju prekrasnu riđu kovrčavu kosu je speglala i pofarbala u platinastu bijelu boju. Rekla je da je ona hrvatska Lepa Brena. Čudno je plesala i izlazila na neka zavijačka mjesta. Mislim da su njeni i naglo osiromašili jer si sirotica nije mogla kupiti odjeću s nešto više materijala. Prestale smo se družiti jer ju stvarno nisam kužila! Sanja je upisala MIOC. Škola za genijalce. Bravo, Sanjice! Tamo baš treba jed-

na kompjutorizirana djevojka koja s prijezirom gleda na sve one koji nisu pripadnici elitnog MIOCA! Ivona se upisala na folklor. I izjasnila se na forumu (tada nije bilo facebooka) da odbija kontakte sa svima onima koji sebe ne vide u umjetnosti, u goblenima, hekleraju i orlanju u trenutcima cupkanja u narodnim nošnjama. Mirta me najviše pogodila. Imala je neko super arijevsko društvo i svaki put kad bismo bile zajedno, iritirao me njen lift pogled ispunjen dozom gađenja. Nije više bilo plesanja twista u mojoj sobi, klizanja po maksimirskom blatu i ljetnih spavanja na tavanu njezine kuće!

- Je l' ti se sviđa moja torba Diane von Fustenberg? Kupila sam je u Milanu!

- Da, prelijepa je. A je l' se tebi sviđa moja torba Dijana von Super Konzum?! Kupila sam je u Dubravi.

Nakon te izjave s Mirtom se nisam čula već četiri pune godine. Možda je umrla. Nadam se da je bar nadgrobni spomenik bio orošen Swarovski perlicama.

Teško je to razdoblje! Nema šta!

U jednom trenu biste najradije hodali kao Muslimani zamotani u burke i jute, a u drugom biste svoju cijelu školu pretvorili u petrijevu zdjelicu koju punite bakterijama zbog vaših vječno razjapljenih usta koja se iščuđavaju svakom onom tko nije on - sam! Da, da! PUBERTET - PAKAOTET!

Jelena Branimir, 3. razred

Škola za medicinske sestre Mlinarska

Voditeljica: Marija Gazzari

Marin Regović, Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Snuff film

U zamračenoj sobi oronule zgradi s kraja ulice, tri su djevojke čekale da kazaljke na zidnome satu otkucaju ponoć. Da bi sakrile svoja ispijena lica i otjerale nesigurnost kojom odišu njihove prazne oči, nanose šminku. Make up na leš. Ocrtavajući svoje grešne usne posljednjim slojem ruža, pale cigarete i drhtavim rukama otvaraju vrata. Svaka je krenula prema svome mračnome određištu, prema putu za pakao. Izgubile su se u noći.

Prijateljica noći, oskudno odjevena, u visokim potpeticama užurbano stiže prema uglu jedne od zloglasnih ulica velikoga grada. Ulična lampa osvjetljava njeno umorno lice, dok praznoga pogleda čeka prvu mušteriju. Iznenada, jedan automobil zastaje i otvaraju se suvozačeva vrata. Prijateljica noći ulazi, prezrivi očiju promatra starijeg proćelavog i pretilog muškarca u zaprljanoj majici. Malo kasnije isti se automobil zaustavlja na prakiralištu nekog propalog supermarketa. Debeli gnjusni gad naglim potezima trga odjeću s nje i okrutnog osmijeha promatra njeno krhko, golo tijelo. Zatim otkopčava svoje traperice i grubo joj ljubi usne, vrat i grudi. On gromoglasnim povicima veliča svoju pojavu, ona beživotno leži na zadnjem sjedištu prokletnikovog automobila, tupo zureći u neonsku lampu i razmišljajući o svojoj želji da postane filmskom zvijezdom koja korača crvenim tepisima, dobiva Oscara i glumi u najboljim filmovima. Prekriven kapljicama znoja, nasmiješen i pogledom punim satisfakcije, gad silazi s nje i grubo je izvlači iz automobila. Baca joj novčanicu od 100 kuna pred noge i odlazi bez pozdrava. Ona ostaje skvrčeno ležati na mračnome parkiralištu razmazane šminke na licu. Suznih očiju pali zadnju cigaretu i kaže: „Nikad više.”

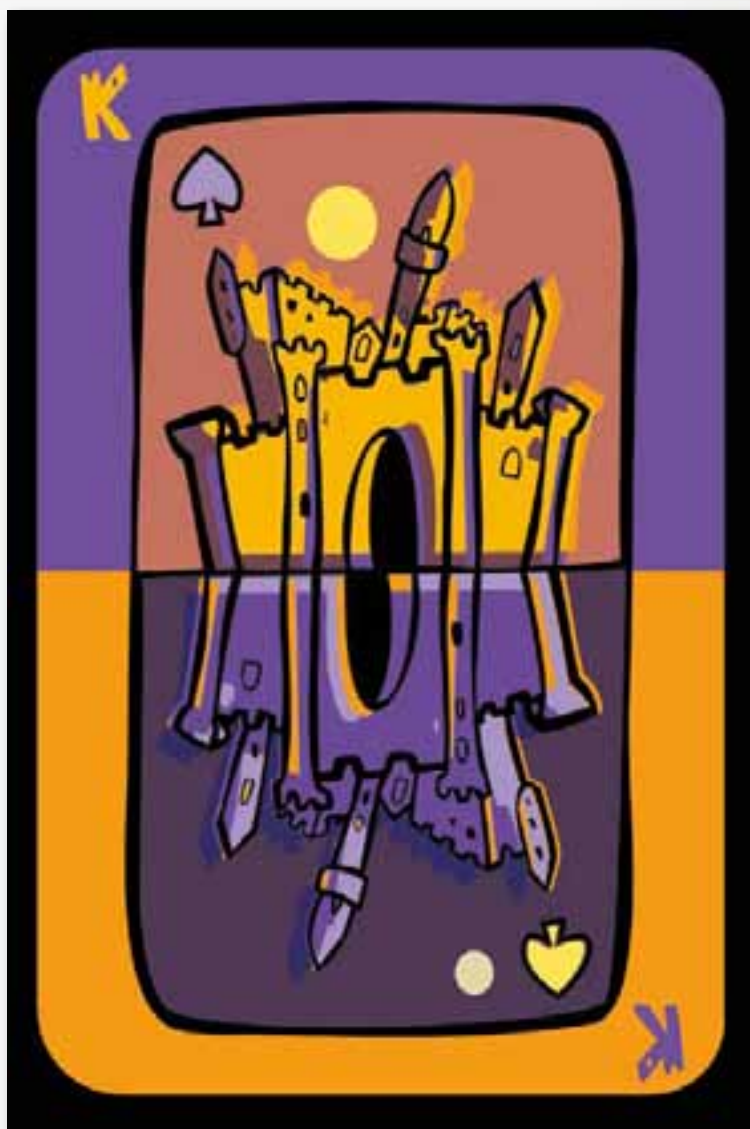
Narkomanka u crnoj i nepoderanoj odjeći trči stepenicama. Njena nepočeshljana duga, crvena kosa izgleda kao zahvaćena plamenom vatre. Dok se pokušava progurati kroz gomilu nepoznatih lica, uopće ne zamjećuje kako ju određene „moralne duše” osuđuju svojim pogledima. Ne obazire se, trči dalje. Samo je heroin važan. Kad krajičkom oka uoči „spasitelja”, svoje istrošeno tijelo baca prema njemu. Razmjenjuju značajan pogled i drogu za novac. Drhtavih ruku i euforičnog pogleda sprema paketić i nesigurnim hodom odlazi na obližnje dječje igralište. Spušta se na blatno tlo prepuno uvelog lišća i priprema svoju „kartu za raj”. Pruža izbodenu ruku i pažljivo traži venu. Ubada iglu, daje si šut i spokojno zatvara oči, a tijelom joj prolaze trnci blaženstva. Tada započinje predstava. Zjenice joj plešu izgubljene u transu, luta livadama svijesti. U glavi je košmar i njene riječi stvaraju neku svoju priču. U bunilu zamišlja da je postala filmska zvijezda. Dive joj se, obožavaju ju je, svi žele izgledati i razmišljati poput nje, žele biti ona! No, slijedi povratak u realnost. Otvarajući oči, počinje se histerično smijati i plakati istovremeno: „Nitko ne želi biti kao ja! Nitko ne želi biti narkoman!” U mrtvoj tišini pali cigaretu da osvjetli svoje mlado, ispijeno lice i šapće: „Nikad više...”

Izgubljena djevojčica poderane odjeće i kose prepletene uvelim lišćem leži na vlažnome tlu, osuđena od svijeta, odbijena od mase, izigrana, prevarena. Katatoničnim očima promatra kako svijet prolazi kraj nje i šuti, a unutar nje sve nezaustavljivo vrišti. Osjeća da se utapa u moru patvorenih ljudskih osmijeha, u gomili okrutnih prispodoba koje se nazivaju ljudima. U bunilu pretražuje napušteno igralište ne bi li pronašla ono nešto neobjašnjivo. Toga trena shvati da je nebitno gdje se nalazi i u kom vremenu živi jer je svijet postao veliko filmsko platno na kojem svatko igra svoju već predobro uvježbanu ulogu. Sve je postalo proketo isto, monotono, rutinsko igranje uloga u filmu laži. Došavši do tih dubokoumnih zaključaka, izgubljena djevojčica odlučuje postati glavnom glumicom toga filma. I dok noć poprima boju straha, ona se u potpunosti otrgnuta od zbilje, ubrzanim koracima vraća prema oronuloj zgradi s kraja ulice, svome domu. Obuzeta euforijom, pali zadnju cigaretu, izvikujući: „Nikad više, nikad više...”

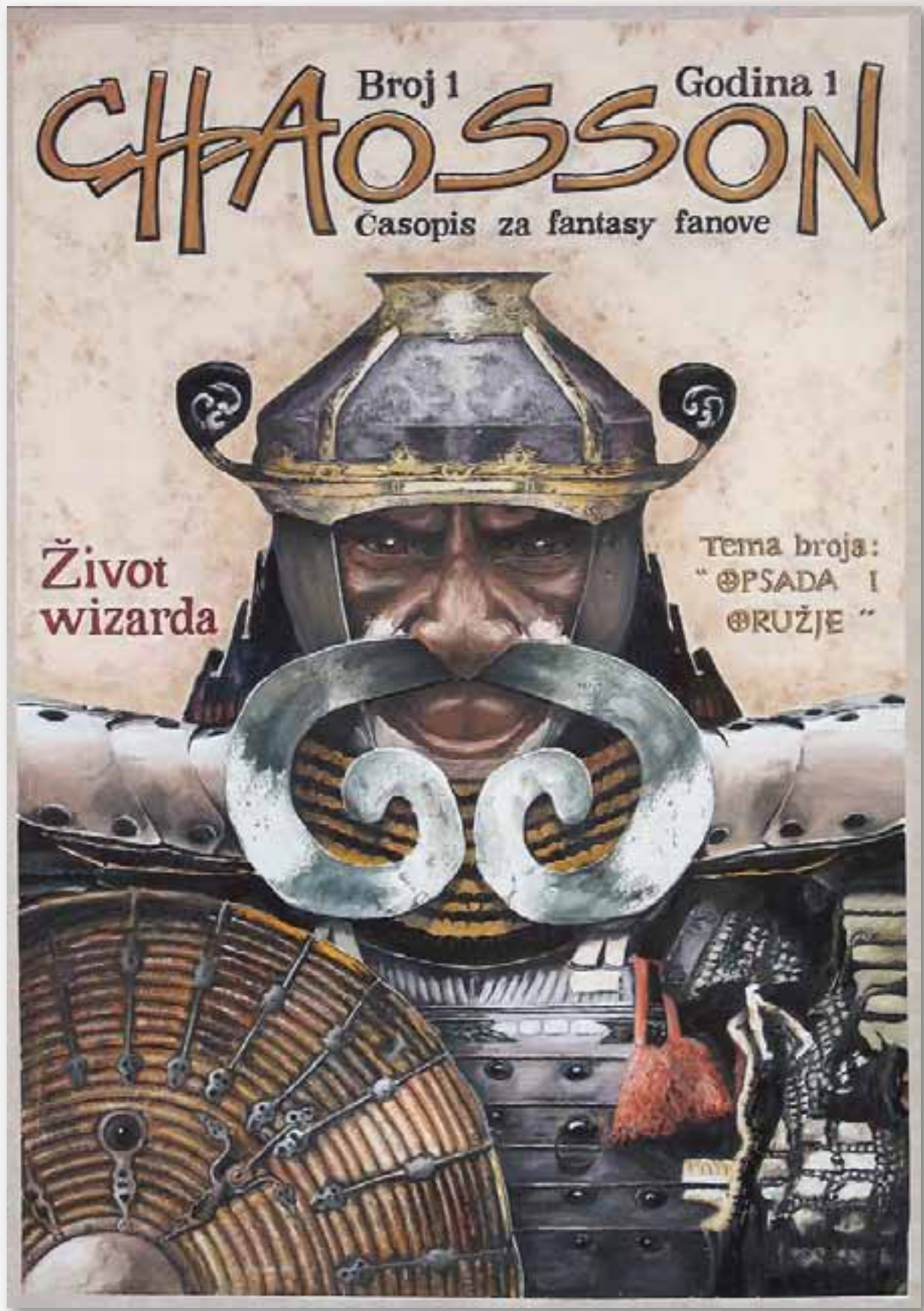
Grad okupan prvim zrakama jutarnjeg sunca poziva svoje stanovnike da izađu na ulice, tri mlade djevojke hvataju bravu svoje sobe sa željom da se utiša sva ona kakofonija zvukova i slike noći. Samoća ipak uvijek izaziva drugačiji prizivuk stvarnosti. Ulazeći u sobu, odlažu stvari, skidaju po-

deranu odjeću, uklanjaju ostatke razmazane šminke. Tako su gole, prirodne i stvarne. Postavljajući kameru na jednu od malobrojnih polica sobe, pritišću gumb za početak snimanja i predstava počinje. Sklopljenih očiju stanu ispred velikog zrcala. Grešnih misli u strahu otvore oči. U odrazu zrcala, stajala je ona. Samo jedna djevojka, mlada, puna životnog iskustva strečenog u noćnim zagrljajima starijih muškaraca ne bi li zaradila pokoju prebijenu paru za heroin. S gađenjem promatra svoj odraz, uviđajući greške napravljene u proteklih par godina. Čeznutljivo se prisjeća kako je željela biti filmska zvijezda. Samo se prisjeća. Tiho izgovara riječi: „Nikad više...” Uzima pištolj i upire ga u sljepoočnicu. Osvrćući se posljednji put prema kameri koja snima i stavljajući prst na okidač, sa iskrivljenim osmijehom izgovara: „Postat ću filmska zvijezda. Neću se vratiti ovakvome životu”. Pritišće okidač i nestaje igrajući svoju prvu i posljednju ulogu u životu.

Jelena Orak, 3. razred
Škola za medicinske sestre Mlinarska
Voditeljica: Marija Gazzari

Mea Vučković, mentor: Mario Jurjević
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Hrvoje Stipanović, mentor: Mario Jurjević
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Taj dobro poznati udarac

„Djeco, zašto ste svi tako tromi? Zar ne vidite kako je svijet lijep?“

Ne, nije! Svijet nije lijep u ponedjeljak ujutro, nikako nije lijep, osobito kada to jutro provodite u školi s osobito veselom profesoricom iz matematike. Kako može biti tako... živahna? Ahh... proći će i to! Sati, gledani iz klupe, izgledaju tako dugački. I baš kada se pomiriš s tim da ćeš istrunuti na tom mjestu, zazvoni zvono, zadnje zvono.

Izlazim van, na sunce i u meni se probudi nada da bi svijet ipak mogao ličiti na nešto, da nije tako tmuran. Nakon deset minuta hoda ugledam poznatu bijelu fasadu i prilazim vratima. Vadim ključ iz džepa i sekundu prije nego što ću ga staviti u ključanicu, začujem udarac. Taj dobro poznati udarac, udarac muške ruke o ženski obraz. I čujem ga opet i opet. Znam da će prestati kada uđem unutra i osjetim nalet grižnje savjesti jer sam se okrenuo i otrčao.

Trebale su mi tri minute bezglavog jurcanja da bih došao do svoga omiljenoga panja u šumi. Panj je isti, još otkako me tata prvi put doveo ovamo, prije sedam godina. Da, taj isti tata sada udara moju dragu mamu. Zamišljam te udarce i u glavi ih pokušavam ispraviti u nježne dodire. Ali znam da to ne ide tako. To je još jedan od razloga zbog kojih mrzim čuti one glupe stereotipne rečenice „o prekrasnom svijetu i darovanom životu“. Ja, po ne znam koji put, sjedim na svom mokrom panju i znam da me, ako se vratim kući, čeka otac s namještenim smiješkom i majka s modricama prekrivenima puderom i očima natečenim od suza. Donio sam odluku da neću više razmišljati o tome i počeo misliti o nevažnim stvarima, o nekoj kompjuterskoj igrici i zadnjem nivou koji nikako ne uspijevam prijeći. Nakon dvije minute „zujanja“ po šumi, shvatio sam da su mi misli dolebdjele natrag u stvarnost. Tada sam se sjetio uvijek živahne profesorice iz matematike. Možda se baš tako treba odnositi prema životu, optimistično, i govoriti da je svijet lijep.

Korak po korak približavam se namještenim osmjesima što me čekaju iza ključanice. I dok guram ključ, čujem udarac, taj dobro poznati udarac mojih misli koje šapću u pozadini: „Ima li ovaj naš svijet i život smisla?“

P.S. Svi likovi i događaji su izmišljeni i nemaju veze sa stvarnošću.

Antonio Filipović, 1. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Sanja Vlahović-Trninić

Televizijski obrasci

Čovjek se svako jutro, kao i ovoga jutra, budi rano ujutro.

Ovoga jutra, kao i svakog prije, ustaje iz kreveta lijevom nogom s lijeve strane istoga kreveta te obuva papuče koje su postavljene korak od ruba kreveta. Nasuprot kreveta nalaze se vrata kroz koja Čovjek korača u kupaonicu gdje svakoga jutra umiva lice te ga briše ručnikom kojeg potom vraća na zlatnu ručku koja se nalazi desno od umivaonika. Ovog jutra on uz to čupa ponarasle dlake iz nosa. Završivši to, odlazi do bidea sa zlatnom pipom u kojem pere noge jednu po jednu. Obriše noge i prilazi zahodskoj školjci te urinira savijenim donjim dijelom leđa i rukama prekriženim iza glave. Potom se oblači i kreće na posao.

Čovjek radi na blagajni u lokalnoj trgovini K.

Promatra red ispred blagajne. Na početku reda je starija žena koja već stavlja kupljenu robu u vrećicu te izlazi iz trgovine.

Starija žena - baka A. na putu prema svom stanu zastane, otrgne komad kruha i gledajući ptice jede ga. Spušta pogleda na suprotnu stranu ulice i primijeti susjeda kako je pao. Pri tom mu je sve ispalo iz vrećice. Nasmije se i nastavlja svoj put.

Susjed se spotaknuo o kamen na pločniku. Još bi se i zadržao na nogama, ali je u vrećici mlijeko procurilo te se poskliznuo. Primijetio je da su mu obrazi poprimili crvenu boju te je odlučio otići u drugu trgovinu, iako mu je ovaj bliže. U žurbi primijeti djevojku na klupi do zgrade koja se komeša i suzdržava od smijeha. Obrazi mu poprimiše još crveniju boju.

Djevojka M. u kratkoj suknji i pomalo naglašene šminke sjedi u nepravilnom položaju na klupi. Svako malo mijenja svoj osmijeh iz zavodljivog u sladak ili tajnovit. Zatim glumi iznenađenost, ali brzo odustane od toga. Nakon nekog vremena se trgne pa popravi frizuru ili povuče majicu nadolje pa se digne i stavi ruku na kuk. Opet brzo sjedne pogledavajući oko sebe. Nailazi dečko.

M. se zaledi.

Dečko ju pozdravi u hodu na što ona ne stigne odgovoriti i nestane u unutrašnjosti zgrade.

M. se odledi.

Baka dođe do svoga stana i sekundu nakon zatvaranja vrata pali Televizor:

„O.- ova skupina lavova vrebala krdo bizona. Kada im se dovoljno približe napadaju jednoga i odvlače ga odozda kako bi izbjegli rogove. Ostatak krda se razbježi i promatra izdaleka. Napadnuti bizon vrišti od muke - svi lavovi ga povlače natrag kandžama. Bizon pada. Lav ga grabi za grkljan i guši. Prestaje se koprcati. O.-ovo krdo se hrani njegovim mesom.

Suživot u divljini je svakodnevna borba.”

M. se obeshrabreno nasmiješi. Sjedi na klupi dok ne osjeti hladnoću na vrhu nosa te primijeti da je pao mrak. Kreće se polako ulicom i gestikulira rukama što je sve mogla reći ili učiniti. Iznenada osjeti blagi vjetar i tupi udarac te gubi svijest.

Čovjeku završava radno vrijeme.

Izlazi iz trgovine, hoda ravno i stane na semaforu. Uzima maramicu i pritišće dugme za zeleno svjetlo te baca maramicu. Prelazi pješački prijelaz, skreće desno i nastavlja ravno prema svojem stanu. Blizu zgrade u kojoj stanuje prolazi pokraj oskudno odjevene djevojke koja izgleda pripito.

Zastane i udari je odozda šakom po glavi te ona pada. Odvlači je pokraj zgrade do kontejnera, lupi kamenom s pločnika o njenu glavu još deset puta. Izvlači crnu vreću punu smeća iz desnoga kontejnera te prosipa smeće pokraj kontejnera i njeno tijelo savije pa ga stavlja u vreću. Čvrsto zaveže i baca tijelo u kontejner, a smeće pokraj kontejnera na njega.

Ulazi u stan i zatvara ulazna vrata koja se nalaze desno od vrata kupaonice. Svlači odjeću i liježe u krevet.

Čovjek se kao i svakog jutra budi rano ujutro.

Ustaje iz kreveta lijevom nogom sa lijeve strane istoga kreveta te obuva papuče koje su postavljene korak od ruba kreveta. Otvara vrata nasuprot kreveta kroz koja Čovjek korača u kupaonicu gdje svakoga jutra umiva lice te ga briše ručnikom kojeg potom vraća na zlatnu ručku koja se nalazi desno od umivaonika. Pomislivši što će raditi danas prilazi zahodskoj školjci te urinira savijenim donjim dijelom leđa i rukama prekriženim iza glave.

Andrea Tomurad, 3. razred
Srednja škola Sesvete
Voditeljica: Draženka Čutura

folklorni
ansambl **Lado** 60 godina

Vendi Vernić, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Zagrljaj

„Stajali smo tako i deset minuta, dva čovjeka oslonjena na četiri noge. Da si nas razdvojio ne bi ostao nijedan.“

Miljenko Jergović: „Sarajevski Marlboro“

Stajala je preda mnom stisnutih ramena i prkosnih, ledenih očiju. Ponosna i prestravljena promatrala je, osluškiivala, ispitivala zrak - tražeći slabosti koliko i osiguravajući vlastitu sigurnost. Kao da ovo nismo prošle već tisuću puta. Kao da se ne poznajemo dovoljno.

Nju se može opisati kao omanji incident u tuđim životima. Njeno začecje bilo je incident. Njeno rođenje bilo je incident. Njeno odrastanje, njeno djetinjstvo - incidenti, jedan za drugim. Funkcionirala je kroz brzopotezna, neracionalna, impulzivna i - u većini slučajeva - glupa iskustva. U TV verziji. Jedna od svoje generacije koja promatra samu sebe. Ratna generacija, indigo dijete, umjetnica, apstrakcija.

Većina loših stvari u životu izazvana je nekontroliranom impulzivnošću i mi smo obje to predobro znale. Znale smo da situacija o kojoj vodimo raspravu na prvi pogled izgleda kao još jedna pogreška učinjena iz ljudske potrebe da se popuni veliko crno ništavilo locirano negdje između ključne kosti i donje lijeve strane prsnog koša.

Moralo se uzeti u obzir da je u pitanju bila i potreba za dokazivanjem. Sebi, meni, cijelom svijetu; nije zapravo ni bitno kome. Dokazivanje samo po sebi bilo je bitno kao lijek za tu pretešku i svakim danom rastuću količinu dobro skrivenih kompleksa koje je nosila sa sobom.

No koliko god nevoljko, kao i bezbroj puta prije ovog, sjela je pred mene i počela objašnjavati.

Ona je znala da se on boji. To je bilo očito makar on sam nije u potpunosti bio svjestan ni svog straha, niti svoje nemogućnosti prikrivanja dotičnog.

Bojao se nje. Bojao se sebe. Plašilo ga je što nije mogao razumjeti ni sebe, a kamoli nju. Nije razumio ono što je osjećao pa to nije mogao ni prihvatiti ni kontrolirati. Bilo ga je strah toga što nije mogao kontrolirati ni sebe ni nju. U osnovi je bio ranjiv i to ga je užasavalo.

Bila je sposobna razumjeti način na koji je njegova podsvijest funkcionirala: bio je uplašen, a konstantan strah u prevelikim se količinama pretvara u bijes. Bijes veoma lako prerasta u mržnju, ali to je ono što ju je spašavalo u cijeloj stvari - mržnja je potpuno predvidljiva uzročno-posljedična emocija.

Podijelio je s njom svoju mržnju. Sada kad to sagledavamo, obje shvaćamo da je to zapravo bio prvi korak prema zadobivanju njegovog povjerenja.

Mržnja kao takva oduvijek je postojala - u svakom čovjeku, u svakom društvu. No to nije bilo ono što je taj pojam predstavljao za njega. Njemu je mržnja davala osjećaj života. Mržnja je za nje - bila vrela, nasilna, intenzivna, ljuta, crvena energija. Bila je posebna. Bila je bitna. Bila je jedini konstantan osjećaj. Bila je jedino što je želio. Bila je jedino što je mogao imati.

Količina te mržnje za nju je bila nepojmljiva i, iako ju je mogla razumjeti, nije znala kako se nositi s njom. Željela mu je pomoći. Željela je da joj dopusti pokušati zamijeniti tu mržnju nečime. Jedino nije bila sigurna kako bi to učinila bez da dopusti toj mržnji da ju izjede u procesu.

Bespomoćna u jednom od trenutaka kad je ta mržnja prijetila da će ih oboje uništiti, potrčala je prema njemu, zagrlila ga i privila se uz njega što je čvršće mogla, oduzimajući mu na taj način mogućnost da ju odgurne od sebe. Računala je na faktor iznenađenja koji bi ga zaustavio u njegovoj pomahnitalosti i na taj mu način dao nekoliko sekundi da promisli o onome što radi. Ono što se dogodilo bilo je posve neočekivano - on je doista stao. Pokleknuo je kao da će se srušiti, no ona ga je uhvatila. Zagrlio ju je toliko čvrsto da je zaboljelo. Nesigurna u ono što bi trebala dalje učiniti, ignorirala je bolno savijanje u rebrima i nastavila ga držati. Osjećala se pomalo usamljeno, jako ne-

funkcionalno i ponosno. U tom je trenutku zagrljaj dobio novo značenje: postao je utočište. Postao je mjesto kamo su oboje bježali od svijeta. Postao je najmekši i najtopliji sedativ.

Razlozi njenog truda u tom trenutku ni njoj samoj nisu bili još posve jasni. No shvatila ih je kasnije, jedne večeri kad mu je pri izlasku iz auta ponovo došapnula: "Znaš, volim te", a on se okrenuo prema njoj s najmekšim izrazom i najblažim osmjehom. „Kad sam te upoznao, bio sam uvjeren da to ne postoji, a da ukoliko i postoji, ja to ne želim... Sad se bojim toga da nisam sposoban izdržati ni dan bez tebe." Zagrljao ju je.

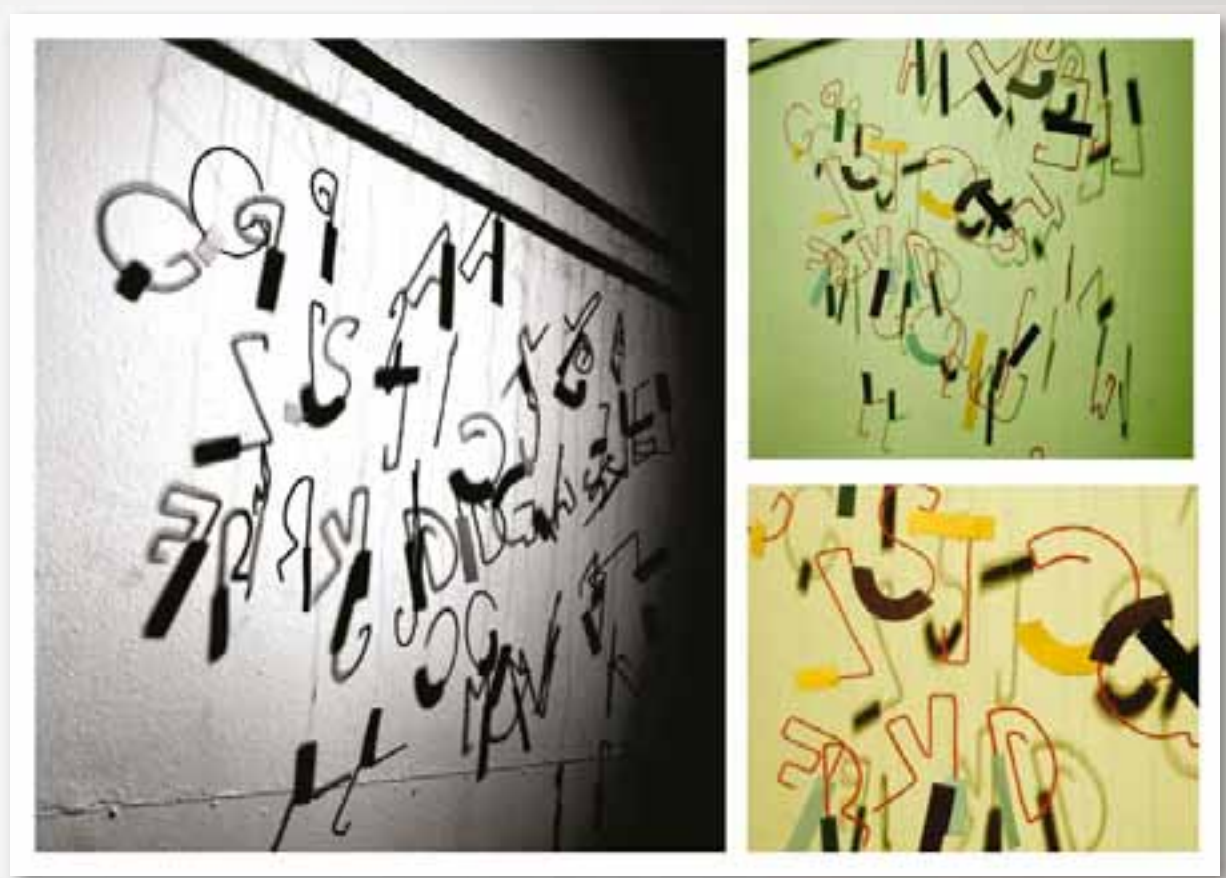
Prestala je pričati.

Kimnula sam glavom. Bila sam zadovoljna našim napretkom. Obje smo željele očuvati taj odnos s njim. Nasmiješila sam joj se i krenula prema vratima. Trenutak prije no što sam trebala iskoračiti iz sobe, osvrnula sam se prema ogledalu iza sebe. Ona je još uvijek bila tamo. Promatrala me s više kritike nego itko na svijetu.

Maja Fernežir, 4. razred

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Voditeljica:Irena Labaš-Veverec

Katarina Ratkaj, Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Nulta točka

Nekad su dijelili sve, čak i čokoladne bombone koje je, zamotane u svjetlucavi papir, za Božić dobila iz daleke Francuske. Sjedili su na svijetlom parketu njene sobe i jeli čokoladu. Razgovarali su o svakodnevnim sitnicama. Gledali ljubičasto nebo u suton kroz krovni prozor i smijali se ljepoti odrastanja.

A podijelili su sve prvo.

Kad je prvi put sama išla kući iz škole, išao je s njom.

Kad se prvi put zaljubila, bio je to on.

Kad je prvi put izgubila ravnotežu u tramvaju, uhvatio ju je za ruku da ne padne.

On se nije događao. On je postojao. Bio je dio svake njene životne priče.

Njih su dvoje iz dana u dan dokazivali da među njima zakoni fizike gube smisao. Često joj se činilo da su kao dva magneta koji oko sebe drže čitave svemire na okupu. Davali su jedan drugome i snage i napona, širili polje u kojem je vladalo dobro raspoloženje, često držeći i svemir onoga drugoga da se ne raspadne, čak i onda kad su bili daleko, čak i onda kad su se njihovi različiti naboji odbijali.

Zajedno su krenuli od nulte točke - njih dvoje, dva potpuno različita individualca koji su se protiv svijeta koji im se nije sviđao borili svatko svojim oružjem, ali na kraju najviše iskrenošću i uvažavanjem, ljubavlju i razumijevanjem. Znala je da se nadopunjuju po načelu ključa i brave, da ne može bez njega, ali da ni on ne može bez nje.

Prošlo je nekoliko godina od tada, a ona je shvatila da ga gubi. Da više ne dolazi k njoj čak ni na čokoladne bombone. Da se više ne smiju odrastanju. Da je ne gleda u oči bez skretanja pogleda. Da odlazi kući odmah nakon škole.

Nije vidio sobu koju je nacrtala, više nije znao kad je zaljubljena, više je nije tješio za glupo dobivenu jedinicu, predugo ga nije čula kako kaže „Sve će biti u redu“.

Kod njega nije bila godinama, zadnje su se put u njegovoj savršeno bijeloj sobi smijali dok su još bili djeca, zadnji su put podijelili pizzu tako davno da joj se više nije sjećala okusa.

Shvatila je da ne zna kad su zadnji put jeli čokoladne bombone, da ne zna kad ga je zadnji put uopće vidjela da jede čokoladu.

Shvatila je da ne zna kad ga je zadnji put zagrlila. Izbjegavali su razgovarati o osjetljivim temama, a nekad nije bilo toga o čemu nisu raspravljali.

Činilo joj se da ga gubi kao što sitne čestice pijeska propadnu kroz malo razmaknute prste, kao što voda iscuri kad pomakneš spojene dlanove.

Pitala se je li to ono što im se događa - je li im sudbina pružila ono najvažnije, najvrjednije - dala im prijateljstvo na trenutak, a sada im ga oduzima?

Odjednom joj je jako nedostajalo ono što su nekad imali. Često ga je gledala i pitala se gdje se sakrio njen prijatelj s kojim je, ležeći na svijetlom parketu malene potkrovnice sobice obasjane tek posljednjim zrakama poslijepodnevnog sunca, jela čokoladne bombone.

I upravo je tada spoznala.

Izgubila je jednog njega, ali je dobila drugog. Shvatila je da ne bježi od nje, da bježi od svijeta koji mu se ne sviđa, da traži svoj put. Shvatila je i to da je put njegov i da joj se njime već vratilo.

Jer išli su kroz život zajedno. Bili su jedno drugome tu negdje, uvijek, i kad je trebalo i kad nije. Ljudi su ih voljeli, oboje, svakoga na svoj način.

Ne sjeća se točno kad je shvatila da su odrasli.

Znala je da pripadaju jedno drugome, da u svakom trenutku imaju jedno drugo, čak i onda kad se drugima možda činilo da se ne poznaju. U njihovim je razgovorima svaki okolni svemir i dalje bio suvišan i to je bilo ono što ju je uvjerilo da ga nije izgubila, i da odlazak nije bio zauvijek.

I nije je bilo briga što drugi misle jer on je i dalje svaki njen dan obasjavao duginim bojama.
 Jer, voljela je način na koji s se uvijek brinuo za nju kao za sestru koju nikad nije imao.
 Jer, činilo joj se da se samo ona uvijek iznova iznenadi njegovoj ljudskosti.
 Jer, znala je, on pazi na nju, čak i onda kad ne pazi sama na sebe.

Odjednom je znala.
 Morala ga je pustiti da ode.
 Morala je čekati da se vrati.
 I vratio se.

Ne na isto mjesto na kojem je bio nekad, ali točno na mjesto na kojem treba biti sad.
 Jer on ne može kroz ovaj svijet sam.
 Kao ni ona.

Mirta Stantić, 3. razred
 XV. gimnazija
 Voditeljica: Mirela Piskač

Anamarija Kandrač, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
 Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

*Samostalni
scenski
nastupi*

učenika srednjih škola

Vlatka Penezić, II. gimnazija

M. Držić: Dundo Maroje
Voditeljica: Gordana Prodanović

Ivana Ćurić, III. gimnazija

T. Štivičić: Odbrojavanje
Voditeljica: Maja Ilić

Christian Jean-Michel Jalžečić, III. gimnazija

V. Čudina: Labirinti laži
Voditeljica: Maja Ilić

Vedran Vulić, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

A. S. Prahasto: Reklamni slom
Voditeljica: Goranka Lazić

Ivan Kovačev, V. gimnazija

T. Ujević: Ganutljive opaske
Voditeljica: Smiljana Karlušić
Kožar

Katarina Strahinić, XVI. gimnazija

F. Schiller: Maria Stuart
Voditeljica: Jadranka Tukša

Barbara Dorotić, Gimnazija Lucijana Vranjanina

Mark Crick: Kafkina Juha
Voditeljica: Dragica Dujmović
Marcusi

Dubravka Lelas, Klasična gimnazija

Euripid: Trojanke
Voditelj: Dario Budimir

Ivan Dadić, Škola za medicinske sestre Vinogradska

A. B. Šimić: Zima
Voditeljica: Claudia Matković
Kukulj

Bruno Čakarun, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

M. Dizdar: Gorčin
Voditeljica: Svjetlana Jeleč

Tihomir Godek, Graditeljska tehnička škola

B. Vian: Mravci
Voditelj: Ante Kekez

Nikica Marović, Graditeljska tehnička škola

M. Krleža: Gospoda Glembajevi
Voditelj: Ante Kekez

Iris Mačukat, Graditeljska tehnička škola

E. A. Poe: Gavran
Voditelj: Ante Kekez

Miro Čabraja, Graditeljska tehnička škola

J. W. Goethe: Patnje mladog Werthera
Voditelj: Ante Kekez

Matko Kosovec, SŠ Centar Vinko Bek

J. Šotola: Van
Voditeljica: Anita Matković

Tin Kojundžić, Srednja škola Sesvete

D. Tadijanović: Dugo u noć, u zimsku bijelu noć
Voditeljica: Ružica Sever

NAGRAĐENI

Samostalni scenski nastupi

učenika srednjih škola

Dunja Glavaš, V. gimnazija

J. D. Salinger: Franny i Zooey
Voditeljica: Smiljana Karlušić Kožar

Ines Matić, IX. gimnazija

A. P. Čehov: Galeb
Voditelj: Zlatko Dobrotić

**Nikola Baće, X. gimnazija "Ivan
Supek"**

M. Držić: Dundo Maroje
Voditeljica: Andrea Kosović

Zrinka Majstorović, XII. gimnazija

S. Kolar: Breza
Voditeljica: Marijana Šarac

**Filip Vidović, Privatna klasična
gimnazija**

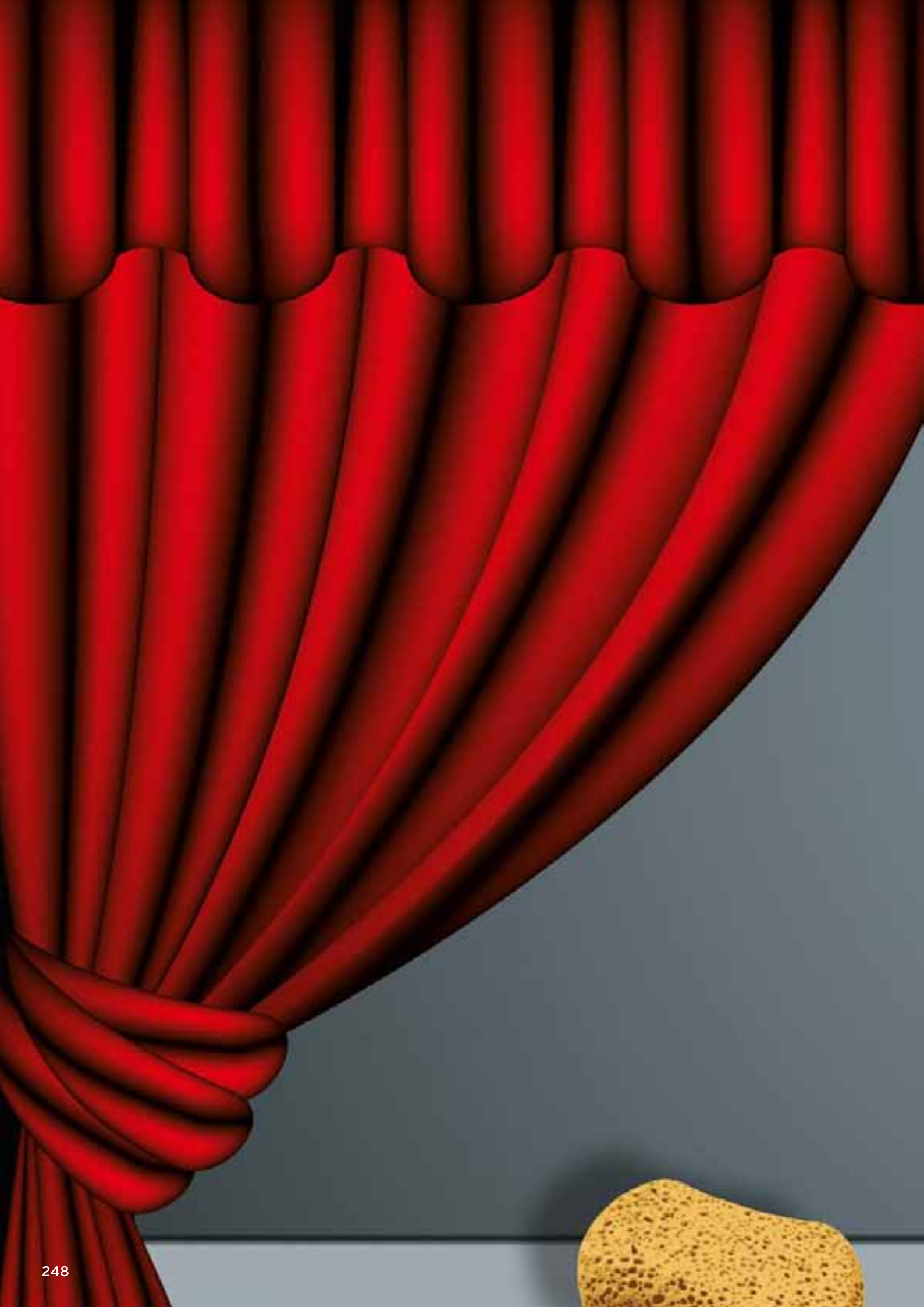
E. Rostand: Cyrano de Bergerac
Voditeljica: Gordana Bolf

Filip Budić, Klasična gimnazija

T. Ujević: Obred utapljanja biserja
Voditelj: Dario Budimir

**Marija Kotarski, Centar za odgoj i
obrazovanje Dubrava**

M. Krleža: Ni med cvetjem ni pravice
Voditeljica: Naša Šmalcelj

*Skupni
dramsko-
scenski nastupi*

učenika srednjih škola

Dramska skupina XV. gimnazije

A. P. Čehov: Švedska šibica
Voditeljica: Divna Tus

**Dramska skupina Zagrebačke umjetničke
gimnazije s pravom javnosti**

Nepoznati autor: Ljubav u tri prizora
Voditeljica: Branka Krstičević

**Dramska skupina Prirodoslovne škole Vladimira
Preloga**

Učenički rad: Cijeli svijet je jedna varka
Voditeljica: Sanja Vlahović-Trninić

Dramska skupina XVIII. gimnazije

Učenički rad: Zatvorska priča
Voditeljica: Zoran Ferić

Dramska skupina III. gimnazije

M. Gavran: O ženama o muškarcima
Voditeljica: Maja Ilić

Dramska skupina Srednje škole Sesvete

M. Radić: Zagrebački valcer
Voditeljica: Leda Franić

**Dramska skupina Tehničke škole Ruđera
Boškovića**

Ž. Gerovac: Kwartovski igrači
Voditeljica: Žaneta Gerovac

**Dramska skupina Ženske opće gimnazije
Družbe sestara milosrdnica s pravom javnosti**

Učenički rad: Imati srca
Voditeljica: Helena Marić

Dramska skupina Linigre

E. Ionesco: Instrukcija
Voditelj: Denis Patafta

**Dramska skupina Gimnazije Lucijana
Vranjanina**

Učenički rad: Tri majstora
Voditeljica: Dragica Dujmović-Markusi

Dramska skupina I. gimnazije

R. Ivšić: Kralj Gordogan
Voditelj: Ivan Janjić

Dramska skupina II. gimnazije

N. Škrabe : Za kunu nade
Voditeljica: Zrinka Vancaš

NAGRAĐENI

Skupni dramsko- scenski nastupi

učenika srednjih škola

Dramska skupina XV. gimnazije

Učnički rad: Forum kazalište

Voditeljica: Mirela Piskač

Dramska skupina X. gimnazije „Ivan Supek“

L. Pirandello: Šest osoba traži autora

Voditeljica: Andrea Kosović

Dramska skupina Gimnazije Tituša Brezovačkog

Učnički rad: Sva lica Božića

Voditeljica: Ana Đorđić

LiDraNo 2010.
srednja škola

Novinarski radovi

učenika srednjih škola

Šest stupnjeva unutarnje turbulencije

Turbulencija ima korijen u latinskom jeziku, a označava nemir, potresenost. O kakvoj je turbulenciji riječ? Zapitajte se koliko puta na dan povisite glas na nekoga. Razmislite koliko puta na dan vas nešto iznervira? Postoje brojne stvari koje mogu izazvati uznemirenost i potresenost kod ljudi svakodnevno, a kategoriziraju ih po stupnjevima, jer svaki sljedeći stupanj stvara veću količinu nemira duha i tijela. Odabrao sam ih šest.

1) Svako jutro morate ustati iz kreveta. U tome vam pomaže vaša omiljena budilica sa svojim iritirajućim zvukom. Natjerani ste ustati iz toplog kreveta, dotaknuti hladan pod i još između sna i jave odlučiti što ćete obući, istuširati se, doručkovati, uzeti aktovku/torbu i izaći iz stana prema vašem odredištu. Cjelokupni dojam najviše upotpunjuje hladno zimsko vrijeme, kad je temperatura ispod ništice. Nemojmo zaboraviti tramvaje i autobuse koje uspješno u 7.00 sati ujutro pune ljudi u najboljim godinama, a štake i hodalice naglo postaju prošlost kad ugledaju slobodno mjesto. Nakon tog prizora „Jutro“ Vladimira Vidrića postaje samo lijepa maštarija. Konačno smo došli do mjesta gdje ćemo provesti više od pola dana.

2) Sve je identično. Svaki dan počinje isto, traje isto i završava isto. Navečer, kad pogledate unatrag, shvatite da nije nimalo različitiji od prošlog ili onog prije pet godina. Takva prikrivena šabloniziranost postaje svima očita, stoga pokušavamo unijeti golemu količinu promjene u naš dan. Mijenjamo teme razgovora, pričamo s različitim ljudima, kupujemo drugačiji sok, čitamo knjige novih autora i gledamo filmove koje smo propustili... Tim finesama unosimo dinamiku i sitnu raznovrsnost. Proustu je čaj i kolačić bio dovoljan da se prisjeti cjelokupnog djetinjstva. Hoće li to biti dosta i nama?

3) Zanimljiva su politička zbivanja za koja vjerujemo da će donijeti promjenu. Svako malo organiziraju se novi izbori. Redovito promatramo retuširane likove na reklamnim pločama te čitamo njihove parole. Skupovi i koncerti koji se organiziraju izazivaju veliku medijsku pozornost. Milijune kuna troše na reklame i oglase samo kako bi ugrabili: „još onaj jedan potrební glas!“ Svi nekim čuđom postaju veličanstveni dobrotvori i sofisti u izbornu vrijeme. Vlast i moć zanimaju svakoga, i svi će učiniti apsolutno sve kako bi okusili onu Weberovu riječ: „MOĆ“. Sustav koji su već svi prozreli glasi: obećaju nam Kanaan, mi slijedimo, a kad tamo dođemo: „Nema nafte Mojsije!!!“

4) Učenici i studenti uče, čitaju, dobivaju ocjene, prolaze ispite i godine. Odrasli odlaze na posao, rade s kolegama, pišu, obogaćuju druge znanjem, grade, voze i nadaju se da će im plaća stići prije 15. u mjesecu. Žele da njihova djeca žive bolje od njih. Vjeruju da će doći dan kada se poslovi neće dobivati nepotizmom. Mislim da taj dan polagano dolazi i da se neću pretvoriti u Kafkinog kukca.

5) Turbulentnost nije samo negativna osobina ljudskog duha i svijesti. Ljubav se smatra jednim od najturbulentnijih osjećaja koji postoji. Kada ste istinski zaljubljeni, toliko ste potreseni emocijama da ne znate kud i kako sa sobom. Želite tu osobu 24 sata na dan. Svaka pomisao na nju ili njega vama pruža nezamislivu ekstazu, a zagrljaj i poljubac let u beskonačnost. Neki tvrde da su čuli kako srce Francesca Petrarce lupa kad god bi ugledao Lauru.

Dakako, ljubav može zadati bol veću od bilo kojeg oružja. Kada izgubite nekoga koga volite ili ste ostavljeni, količina potresenosti nadilazi granice normale. Neuzvrćena ili sakrivena ljubav izaziva turbulentne reakcije u blizini te osobe. Tako savršen osjećaj može prouzročiti tako neizmjerenu bol. Razumijete li sada izreku: „Svaka ruža ima trn!“

6) Čega se najviše na svijetu bojimo? Što u nama izaziva najveću količinu straha i odbojnosti? Smrt. Neki će se slediti na samu riječ, neki se neće usuditi o tome niti razmišljati. Zašto se toliko trudimo dotaknuti vječnost? Zašto bismo željeli besmrtnost? Nietzsche je jednom rekao kako je

Ijudsko biće jedinstveno i da nikada neće po drugi put nastati tako nešto savršeno kao što jest. Vječnost se dostiže radom i ostavštinom. Trudimo se ostvariti naše snove sad, prenijeti nekome sve što znamo i naučiti ga kako živjeti. Dokle god smo nekome u mislima besmrtni smo. Moramo se dokazati sad i ovdje. Dokažimo se prvo sebi, a onda drugima! Idemo uloviti tu prokletu Hemingwayjevu ribu, pa neka je onda i pojedu morski psi! Kad počnemo tako razmišljati onda će smrt postati samo zafrkancija u stilu Monty Pythona.

Pjevušeći pjesmu iz filma „Brianov život” sutra ću započeti još jedan dan. Hoćete li pjevušiti sa mnom?

Matej Trkanjec, 4. razred
XVI. gimnazija
Voditelj: Marijo Kosović

Josip Dolovčak, mentor: Mario Jurjević
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

LiDraNo 2010.
srednja škola

NAGRAĐENI

Novinarski radovi

učenika srednjih škola

SLUČAJ UDŽBENICI OBILJEŽIO POČETAK OVE ŠKOLSKE GODINE

Kad ih izvadiš iz smeća, cijena im je veća

Vukovarski gradonačelnik ogorčen zbog udžbenika. Unosan posao u Šibeniku: Majke dvostruko više platile knjige. Nakladnici mogu prepoloviti cijene udžbenika i još uvijek dobro zaraditi. Ovo su samo od nekih naslova koji su popunjavali stranice interneta ili novina željnih skandala i publiciteta. Sve je to donijelo prilično veliku pomutnju među nama učenicima i prilično opasnu pomutnju u novčanicima naših roditelja. Ako mislite da je profesorima situacija bila jasnija, varate se. Tek su se oni našli u pravoj zbrci izazvanoj raznoraznim informacijama koje su svakodnevno stizale na školske adrese.

Dakle, proteklih nekoliko godina dobivali smo besplatne udžbenike. Prvog dana škole razrednici bi nam podijelili nove novcate udžbenike s radnim bilježnicama i svakojakim priručnicima, onima potrebnima, ali i onima manje potrebnima, da ne kažem bespotrebnima. Iako nam baš ne trebaju, neka nam budu pri ruci, kad ih već ne plaćamo. Gdje bi svi ti silni udžbenici i priručnici završili u šestom mjesecu, nitko ne bi pitao niti bi ikoga zanimalo. I tako iz godine u godinu. A onda šok! Vlada ukinula besplatne udžbenike. I što sad? Ups... moramo se na brzinu prisjetiti kamo smo s knjigama posljednjeg dana nastave. To je bilo onoga dana kad smo se kupali u Jarunu, ludovali i cirkusirali. I došli su praznici. Tko bi još pametan razmišljao o knjigama? Ali, stiže rujana i počinje prekopavanje ladica, ormarića i podruma. Oooo, kako je vrijednost naših udžbenika porasla u samo nekoliko mjeseci. Odjednom su dobra i stara izdanja i nije bitna ni izdavačka kuća. Bitno je samo da se knjiga kupi po pristupačnoj cijeni. Pristupačna cijena definitivno ne znači antikvarijat niti k-plus narudžbu knjiga po super cijeni. To znači samo jedno: Učenici, udružite svoje snage i spašavajte novčanike svojih roditelja, odnosno svoje, ionako siromašne, džeparce. Danas je to barem jednostavno. Tako su početkom školske godine statusi na facebooku izgledali otprilike ovako: Mirko Borić prodaje udžbenik iz povijesti u zamjenu za jedan kebab s ljutim umakom i puno luka, Lucija Ivić zna da Marina treba Orbis Romanus, a Marina zna da njoj treba ona njena crvena haljina, Ivana Šarić će izaći s Crnim ak joj nabavi knjigu iz filozofije... Za one koji nisu tako spretni s faceom, mjesto je bilo na tramvajskim postajama gdje su se tek tako dilale knjige. Mijenjali su se udžbenici prvog za udžbenike četvrtog, udžbenici šestog za udžbenike osmog i tako unedogled.

Ono što je besplatno, nerijetko postaje i bezvrijedno

Podjelom besplatnih knjiga svima, bez ikakva kriterija, nećemo postati zemljom znanja, a još manje zemljom blagostanja. Jer u Japanu, zemljopisno i kulturološki dalekoj nam zemlji, djecu uče da su siromašni, da svojim trudom i zalaganjem trebaju steći i zaslužiti sve u životu pa tako i knjigu.

Besplatni udžbenici? Da, ali ne za svakoga. Je li besplatnim udžbenicima mjesto na policama urbanih vila na Pantovčaku ili Ksaveru? Ne. Da nismo svih ovih godina bili tako bahati i besplatnim udžbenicima prikupljali glasove biračkog tijela, danas bi bilo realno očekivati da socijalno najugroženiji u ovoj zemlji od države dobiju udžbenike. Ah, ta politika... Varate se, državni moćnici, ako mislite da mi učenici nismo razotkrilivaše političke smicalice zaodjenute u celofan ideje kako svi imaju jednaka prava. Besplatno školovanje. Nama to ne treba. Naučite nas suosjećanju prema ljudima kojima je pomoć potrebna. Naučite nas da ne gazimo skupim cipelama po blatu predgrađa. Na svu sreću, ima nas dovoljno kojima roditelji mogu kupiti sav školski pribor, pa i udžbenike.

Ta vladina odluka nije bila baš tako socijalno osviještena, još manje ekonomski promišljena. Dati svima jednaka prava, svima besplatne udžbenike? Rezultat - inflacija knjiga i veliki minus u

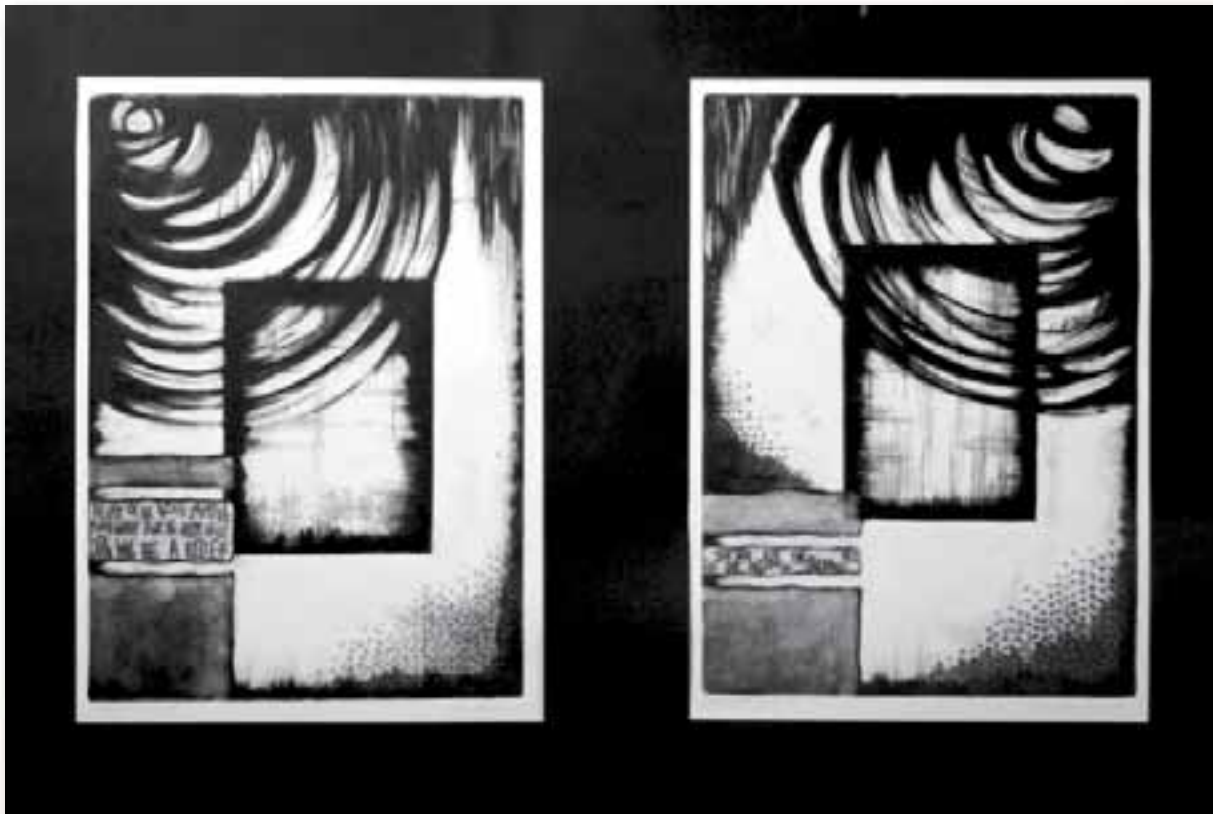
državnom proračunu. Ne smijemo nikako zanemariti i čisto ljudski faktor. Ono što je besplatno, nerijetko postaje i bezvrijedno.

Ostaje još samo jedno pitanje, još samo jedna teško rješiva zagonetka. Je li besplatan udžbenik uopće točan i precizan termin? Tko je zapravo platio sve te raskošne, luksuzne udžbenike često opremljene CD-om? Ipak naši roditelji.

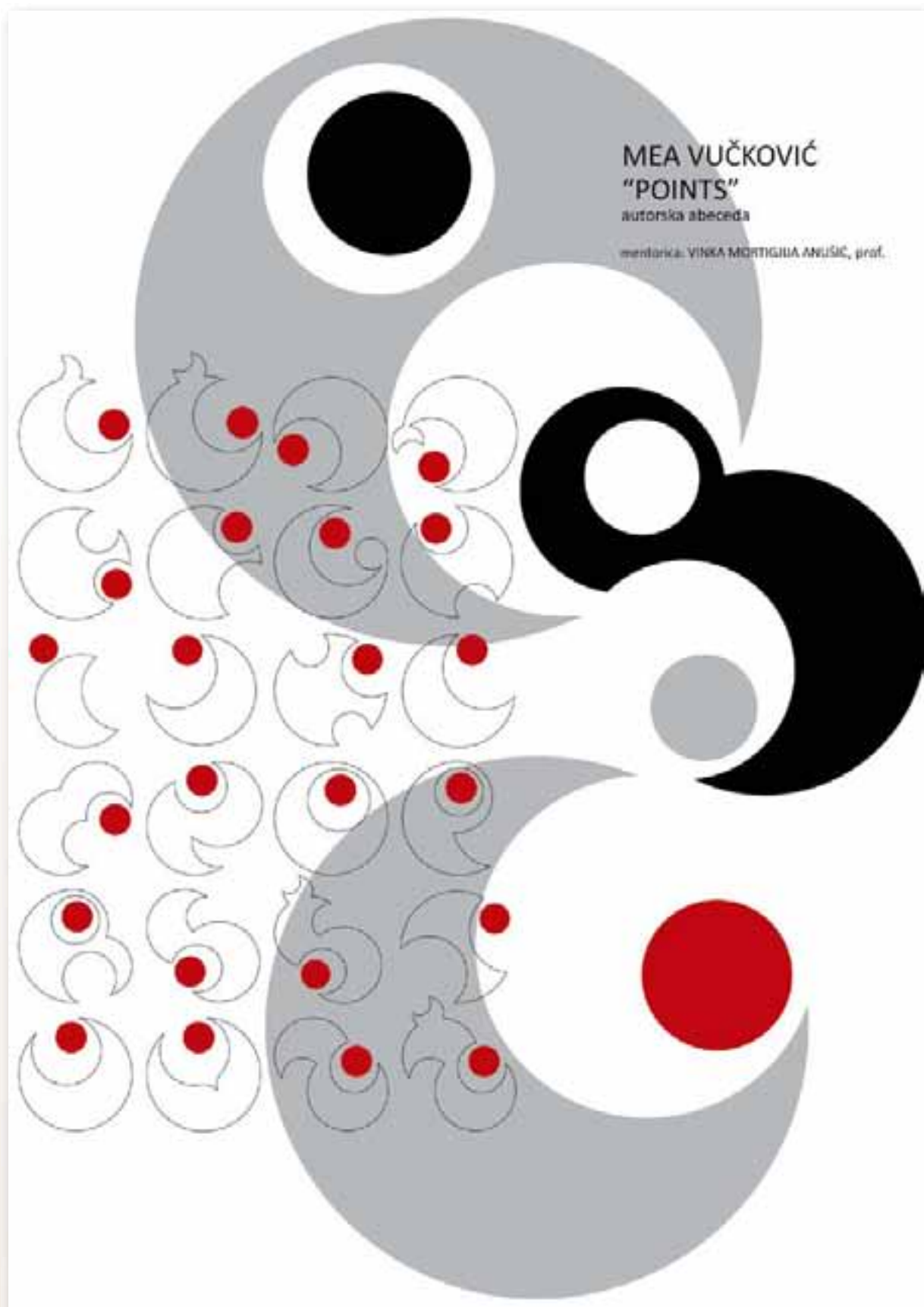
Zna se. Idemo dalje. Stižu recesija, harač, otkazi i druge nuspojave ovogodišnje krize. Kažu da je znanje ono što nam nitko ne može oduzeti, a ono se čuva u knjigama ili udžbenicima.

Čuvajmo ih i cijenimo jer ono što nije zapisano, ne postoji.

Mea Marija Glasnović, 4. razred
 Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
 Voditeljica: Goranka Lazić

Željka Glagoloć, Jure Kokeza
 Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Mea Vučković, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Guza bi vidjela puta, a love niotkuda

Nakon ljetnih praznika i maturalnog putovanja, anketirala sam učenike svog razreda o poslovima kojima su se bavili tijekom ljeta. Polovica je razreda radila preko ljeta, otprilike njih petnaest. Naš je razred poznat po izletima, nijedan ne prođe bez većine bekača. Često profesori skeptično propitkuju kako nam roditelji mogu financirati tolike izlete. Vlada bojazan da vršimo pritisak na dio razreda bez love. Kako bismo opravdali tolike troškove, odlučili smo i sami zaraditi.

Poslovi su bili najrazličitiji. Najteže je bilo onima koji su na 35 ° C morali raditi na vrhu desetehokatnice. Neki su posebno voljeli turiste iz Češke, ponajprije zbog njihovih navika. Oni, naime, odbijaju kupiti bilo što, ako prodavač s njima ne proba robu. U nekima je posao izazvao ne baš malu dozu mizantropizma. A nekima je bilo zanimljivo gledati mlađahne zubare iz ureda u kojem su radili (čitaj: pili kavu).

Anketiranim učenicima postavljali smo pitanja: gdje i što ste radili, kada i koliko vremena, je li vam to prvi posao, koliko ste zaradili, kako ste se osjećali, što ste naučili, na što ste potrošili novce. Izdvajamo priče nekih anketiranih učenika.

Žena-oaza usred pustinje

Tomislav:

„Neću ti reć kak´ sam našao posao. Radio sam s bratom i kumovim sinom u kumovoj firmi. Dobro, evo, sad znaš kako sam našao posao. Imam kuma. Mislim da ovako negdje ne bih mogao naći posao i da mi ne bi točno i na vrijeme isplatili. Radio sam tri tjedna u lipnju i zaradio 4 000 kuna. Većina je love otišla na maturalac, a dio sam i preko ljeta potrošio. Nije bilo lako. Kad sunce zapeče, a ti na vrhu zgrade, dođe ti da skočiš. Sad shvaćam bauštelce kad zvižducima pozdravljaju ženski spol koji tu i tamo prođe. Kad skapavaš na 35°C, vidjeti ženu usred ništavila u kojem radiš, dođe ti kao oaza usred pustinje. Ali bilo je poučno. Radio sam kao pomoćnik radnicima i oni su mi većinom govorili što trebam raditi. Nisu ti građevinci tako loši kao što svi govore. Nemaju puno obrazovanja, ali imaju puno iskustva, a to se cijeni. Naučio sam više cijiniti novac, puno je bolje zaraditi ga nego stalno dobivati.“

Zgodni zubar

Valentina:

„Radila sam u maminom uredu u knjigovodstvenom servisu. To je u mom kvartu, Kustošiji, i uopće mi nije bio problem raditi. Brže su mi prolazili dani, a u stomatološkoj ordinaciji pored nas radio je zgodan mladi zubar, tako da mi na poslu nije bilo dosadno. Većinom sam slagala i raznosila papire kad je trebalo: u Finu, na mirovinsko, zdravstveno, faksirala sam, ukucavala račune, kuhala kavu. Radila sam i prošle godine. Ove sam godine zaradila 2 800 kuna. Dio sam potrošila na maturalcu, dio na gluposti, a dio na izlaske. Pouka koju sam izvukla iz svega je: „Novci su tu da se troše, a ne da se gledaju.“

„Pizza-maherica“

Ana:

„Radila sam nekoliko poslova. Prvo sam 10 dana radila u Zagrebu u New Yorkeru. Naradila sam se ko konj. Shvatila sam da su ljudi životinje. Pogotovo žene. Ti ne možeš posložiti koliko one mogu razbacati. Ni smeće ne znaju bacati. Hodam ja dućanom i vidim ženu kako masni papir od sendviča zamata u hlače na polici. Stanem i zinem. Protrljam oči, odmotam hlače, a kad ono stvarno papir i masne fleke po hlačama. Nakon toga otišla sam na more i radila u pizza cutu tri tjedna. Sestra mi tamo radi već nekoliko ljeta i nije toliki problem kad malo pohvataš konce. Pred kraj ljeta radila sam i u Gfk-agenciji za istraživanje tržišta, ali samo četiri dana. Zanimljivo je bilo slušati ljude iz različitih krajeva Hrvatske. Neki bi mi samo poklopili, a neki bi se raspričali i o drugim stvarima, ne

samo o postavljenim pitanjima. Ukupno sam zaradila 5 400 kuna, dio je potrošen u šopingu, dio na maturalcu, a dio je ostao na računu za izlet u Sarajevo."

Vina daj na stol

Filip:

„Frendov stari mi je našao posao. Bolji posao nisam mogao ni poželjeti. Radio sam u dućanu s vinima i rakijama na Krku. Prodavao sam, degustirao, po potrebi mijenjao prijatelja za šankom u kafiću pored, te rješavao papirologiju o primitku robe. U mjesec dana zaradio sam 3 500 kuna. Od tih novaca platio sam zadnju ratu maturalca, a dio ostavio za džeparac. Tamo mi je bio plaćen i smještaj i hrana - dva obroka dnevno. To je puno bolje od mog prošlog posla na benzinskoj. Postao sam stručnjak za bijela vina i rakije. Najviše sam volio češke turiste koji neće ništa kupiti ako s njima ne probaš ili vino ili rakiju. Znalo ih je biti i po desetak na dan. I sa svakim probaj vino, rakiju i nije ti baš svejedno kad ti dođe čangrizava šefica, a ti zaudaraš po alkoholu. Sva sreća da ju nisam viđao prečesto."

Sto ljudi, sto čudi

Valentina:

„Ovo mi je bilo treće radno ljeto. Radila sam u Kiki kod mame na odjelu. U uredu mi nije bilo teško voditi evidencije i telefonski razgovarati s kupcima. Ali kad sam morala biti na odjelu, nije bilo baš najlakše. Sto ljudi, sto čudi. I svatko je sebi najvažniji. Ljudi su svinje. Mislim, tko je vidio vršiti nuždu u dućanu s namještajem. Ne mogu vjerovati. Gori su od životinja. Radila sam deset dana i zaradila 2 000 kuna. Još uvijek nisam potrošila tu lovnu, čuvam ju za neki izlet. Sad imam još više motivacije završiti faks i ne raditi na takvom mjestu."

Našim je učenicima najlakše bilo pronaći posao preko kuma, mame, sestre, rodbine... Najčešće su radili u uredima ili dućanima. Prosječna im je plaća bila 2 000 kuna za deset dana, a to su potrošili na maturalac te džeparac i izlaske.

Ako smo vas ovime pridobili da se i vi uhvatite posla i pobijedite ljetnu fjaku koja vas uhvati krajem školske godine, sve što trebate učiniti jest otići u najbliži učenički servis i zatražiti iskaznicu koja vam otvara vrata u radnički svijet. Onda valja nazvati nekoliko desetaka brojeva i raspitati koje tvrtke primaju srednjoškolce za rad preko ljeta. Uz malo sreće, do sredine srpnja već ćete biti zaposleni. Ako nađete posao preko poznanika, ni na plaću nećete čekati više od mjesec dana. Sve u svemu, steći ćete vrijedna iskustva, a i neprestana kukanja i izazivanje samilosti u obitelji i prijatelja, bit će opravdani. A možda baka ili tetka, koji put, onako za nagradu što ste im tako vrijedni, daju i više od pedesetice.

Monika Tunjić, 4. razred
Gimnazija Lucijana Vranjanina
Voditeljica: Diana Herak-Jović

LADO

60 GODINA

ANSAMBL NARODNIH PLESOVA I PJESAMA HRVATSKE

Snježana Horvat, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

FILIP U „NAJBOLJIM GODINAMA“, KRUZ U „LUDOJ KUĆI“, FILIP U FILMU „PRIČAJ MI O LJUBAVI“, ORIN MANNON U PREDSTAVI „ELEKTRI PRISTAJE CRNINA“ SAMO SU NEKE OD ULOGA MLADOG GLUMCA STJEPANA PERIĆA

Hrabrost se isplati

„Htio bih se okušati i u režiji. Tražim jednu lijepu kratku priču o ljubavi. Htio bih napraviti nešto stvarno toplo nakon čega bi se ljudi malo zamislili.“

Stjepana Perića sigurno ste zapazili u popularnim televizijskim serijama, a ako ste češći posjetitelji kazališta ili kina, možda vam nisu promakle ni neke njegove kazališne i filmske uloge. Međutim, pretpostavljam da malo vas zna kako je ovaj mladi i uspješni glumac bio učenik upravo naše škole i, ne tako davno, proživljavao vrlo slične probleme, odgovarao pred istim profesorima, sjedio možda baš u vašoj klupi.

U kakvom Vam je sjećanju ostala Treća gimnazija?

Ostala mi je u jako dobrom sjećanju. U Trećoj sam upoznao neke ljude koji su i danas uz mene, najprije mislim na svoje prijatelje. Tamo sam imao prve ljubavi, a i naučio sam neke stvari. Bilo mi je lijepo, ali sad mi je još ljepše. Protivnik sam svih onih silnih zaplašivanja da će na faksu biti grozno. Ustvari, tada ćete svi biti pametniji, ljepši i radit ćete ono što stvarno volite, moći ćete puno slobodnije raspolagati slobodnim vremenom. Svaka čast srednjoj, ali faks je zakon!

Nakon Treće upisali ste Pravni fakultet, no ubrzo ste odustali i upisali Akademiju dramskih umjetnosti. Kako je došlo do takvog preokreta, kako su reagirali vaši roditelji?

Na Pravo sam krenuo s mišlju da s tim poslom mogu dobro zaraditi, ali to nije bilo nešto što volim, zato sam krenuo za onim što volim - glumom. Mama me odmah u potpunosti podržala, a tata je na početku bio malo skeptičan, jer su i on i moj djed pravnici i to je zanimanje bilo kao neka tradicija u obitelji, no ubrzo je shvatio da mi ovo jako dobro ide i pružio mi maksimalnu podršku.

I u Trećoj ste išli na dramsku, jeste li tada otkrili ljubav prema glumi ili je postojala još ranije?

Interes postoji odmalena, točnije od sedme godine kad sam dobio kameru. Fascinirao me film pa su me tako počeli zanimati gluma i režija, a na dramskoj sam definitivno vidio da u tome ima nešto što me jako privlači. Ne mogu reći da se to tamo probudilo, ali sam tada ljubav prema glumi potvrdio.

Glumili ste i u kazalištu i u televizijskim serijama. Što Vam je draže?

Ni jedno ni drugo. Film mi je najdraži jer ima puno veću moć nego kazalište. Na filmu možeš više toga pokazati, iako mislim da je teže glumiti u kazalištu što sam iskusio i na vlastitoj koži. U jednoj predstavi sam bio dva i pol sata, od početka do kraja, na sceni. Tamo se ne smije dogoditi pogreška jer nema „O.K., idemo još jednom“ što je normalno na filmu.

Rekli ste da je u kazalištu puno teže raditi jer se ne smije dogoditi pogreška. Smeta li vama glumcima ako, na primjer, netko u publici komentira nešto, priča, uglavnom kad nije tišina?

Ako si ti potpuno uživljen u neku ulogu, ništa te ne može omesti. Osim toga, neke su stvari, poput kašljanja, smijeha ili međusobnih komentara, nešto sasvim normalno. Nemojte ovo sad krivo shvatiti, ovo nije otvoreni poziv da komentirate tijekom predstave. Naravno da je tišina poželjna. Ali, ima tu još jedna stvar, kada je nešto napeto, iskreno i puno emocija, onda je takva tišina da ne čuješ ništa i nikome u publici ni ne pada na pamet slušati osobu do sebe koja želi nešto komentirati. Upravo su ti trenuci u kazalištu izrazito magični.

U Hrvatskom narodnom kazalištu glumili ste Werthera. Kako je uopće došlo do te suradnje?

Za ulogu Werthera bio sam pozvan na audiciju, no to nije bila prva uloga u HNK-u. Prvu ulogu u HNK-u sam dobio još prije. Bilo je to na četvrtoj godini Akademije. Svaki dan smo imali scenski

govor u pola tri. Ja sam, ne znam zašto, taj dan došao u pola dva. I tako sam sam sjedio tamo, mislim si gdje su svi i onda je došao jedan kolega. Počeli smo nešto pričati i on mi kaže da se vraća s audicije iz HNK-a. I tako ja, nakon kratkog razmišljanja odem u HNK, na prvi kat gdje se održavala audicija. Tamo mi je otvorila neka ženu, koja mi je izgledala kao neka gospođa iz ureda, i ja nju pitam: „Oprostite, gdje je audicija?“ na što mi je ona odgovorila: „Pa ja sam audicija!“. To je bila Matea Pleja. Audicija je trajala pet dana i svaki dan je otpadalo još i još glumaca. Na kraju smo ostali samo jedan glumac i ja. Posljednji dan došao sam spreman i rekao da ja to mogu, hoću i znam i da mi izvoli dati tu ulogu. Nakon toga ona mi je pružila ruku i na tečnom hrvatskom (inače je Slovenka) rekla: „Može, družite!“ Eto, to je priča kako sam ja dobio prvu ulogu u HNK-u.

Postoji li neka uloga koja Vam je posebno draga?

Svaka mi je uloga na neki način draga, neki trenutak ili neki dio te uloge. Dragi mi je uloga u filmu „The Show Must Go On“ jer ima jedan kadar od tri minute u kojem me kao prati kamera. To je snimano u dijelovima tako je dio sniman kao u nekoj Big Brother kući, zatim sam na Visu u tunelu i onda na gradilištu u Zagrebu. Na kraju će se montažom to sve staviti u jedan kadar. Mislim da će to biti za hrvatski film jako iznenađujuće.

A jeste li ikada razmišljali o režiji?

Jesam, i definitivno ću se u budućnosti više time baviti jer mislim da je redatelj veći autor nego glumac.

A što biste režirali? Film po nekoj poznatoj priči ili nešto potpuno novo?

Svejedno mi je jer tražim jednu lijepu kratku priču o ljubavi. Htio bih napraviti nešto stvarno toplo nakon čega bi se ljudi malo zamislili. Volio bih da im film pošalje neku jako lijepu poruku i da im bar na trenutak ona bude u glavi.

Koji Vam je najdraži filmski žanr, ustvari u kojem najradije glumite?

S obzirom na to da glumim u Hrvatskoj gdje nas je prilično malo, radim sve. Možda mi je lakše glumiti u komediji, ali više volim glumiti u drami.

Kako uopće izgleda jedan dan u životu glumca?

Pa, svaki dan je drukčiji. Naš posao je jako živ. Nekad cijeli tjedan ne moraš ništa raditi, a onda ti se opet zaredaju dvanaestosatni radni dani. Zatim imaš jedan dan kad ideš samo po uredima sređivati ugovore, uloge i tome slično. To se meni inicijalno svidjelo. Još sam u Kušlanovoj, dok sam sjedio u klupama, razmišljao kako bih mogao biti glumac, nemaš fiksno radno vrijeme, zarađuješ onoliko koliko si dobar, a dobro mi ide i lagano je. Ipak, u jednom sam se zeznuo, nije baš lagano.

Kako onda uspijete uskladiti sve obveze kad nemate fiksno radno vrijeme?

Ko prvi, njegova cura. Točno tako. Kad dobijem datum predstave, ja si to lijepo zapišem, a idući koji nazove, ako kaže taj datum, ja mu lijepo objasnim da ne mogu tada i dogovorimo se za neki drugi dan i tako se to sve posloži. To često zna biti jako čudan raspored, ali funkcionira.

Umjetnici su pod stalnim okom kritičara i publike. Kako doživljavate kritike?

Uvažavate li više mišljenje nekog kritičara ili publike?

Reakcija publike najtočniji je pokazatelj je li predstava dobra ili loša. A što tiče kritičara... U principu kritike ne doživljavam osobno. To ne bi smjelo utjecati na moj rad jer onoga trenutka kada podlegnem pod utjecaj kritičara, izgubit ću svoj smjer. Jednom prije dobio sam jednu negativnu kritiku što me jako pogodilo, a onda sam nakon dvije godine glumio u istoj predstavi i od istog sam kritičara dobio najpozitivniju kritiku. Dakle, i reakcija kritičara je samo relativna.

Kakvi su planovi za budućnost, u kojim filmovima i serijama ćemo Vas moći uskoro gledati?

Radim jednu predstavu koja je „working progress“, znači ne radi se po tekstu, i ona će izaći krajem godine. Osim toga, snimam jedan film sa Sarom Hribar u kojem imam glavnu ulogu. Zasada je radni naslov „Jenny te voli“, što je naslov pjesme Gabi Novak. Nadalje, možda se početkom godine vratim u „Najbolje godine“ i onda ću raditi jednu seriju na ljeto.

Mladi ste, uspješni i radite posao koji volite. Djeluje idealno. A smatrate li Vi sebe sretnom osobom?

Pa smatram se sretnom osobom. Baš sam nedavno o tome razmišljao. Na primjer, idući tjedan snimam jednu scenu u kojoj moj lik pjeva na karaokama i producent mi je dopustio da si sam izaberem pjesmu koju ću pjevati. Tako sam ja proveo tri sata tražeći po Youtubeu ljubavnu pjesmu koja bi odgovarala mome liku. I baš sam razmišljao: evo, ja sam tu već tri sata, slušam ljubavne pjesme i to je dio mog posla. Ništa mi ne fali i baš mi je lijepo.

I, za kraj ovog ugodnog razgovora, što biste poručili sadašnjim kušlanovcima?

Savjetovao bih im da budu hrabri. Na primjer, ako im se sviđa netko u školi, neka poduzmu nešto vezano za to jer se hrabrost uvijek isplati. Također, rekao bih im da uče jer će kasnije sve što nisu naučili morati nadoknaditi. I, naravno, neka uživaju u ovom razdoblju svoga života.

Marina Kopic, IV. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić

Sara Divjak, mentor: Mario Jurjević
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

SPREMA LI NAM SE ZAISTA ONO ŠTO PREDVIĐA KALENDAR STARIH MAYA?

Kip planeta Zemlje pred kraj godine 2012.

Četiri jahača Apokalipse mogu i dalje mirno kartati belu jer čovjek će sam sebe uništiti

Svaki nekoliko godina - ista priča. Svima su već dosadile teorije o smaku svijeta i posljednjim trenucima čovječanstva po kojima je ljudima trebao kucnuti čas već barem deset puta. Najnovija teorija i najnoviji datum, koji će naivci dočekati s kacigama na glavi čekajući da im neki od Četiri jahača Apokalipse pretrči preko glave, a skeptici vjerojatno uz šalicu čaja o njemu neće ni razmišljati, jest 21. prosinca 2012.

Još jedna podvala ili...?

Prisjetimo se 1999. godine kada je cijeli svijet bio euforičan i uzbuđen zbog „novog milenija“, Nove godine 2000. Nije dugo trebalo da se netko dosjeti kako bi baš na taj simboličan datum bilo zgodno kada bi svijetu došao kraj. Krist je najavio svoj povratak prije dva tisućljeća pa se netko, na svoju ruku, domislio kako bi bilo napokon vrijeme da izvrši obećanje. Nemojte misliti da je bio jedini koji u to vjeruje, mase ljudi se brzo povlače za novim, neobjašnjivim i značajnim događajima koji bi se eventualno jednom i mogli dogoditi.

Ali, ljudi nisu nestali, Krist nije došao i teorija je propala. Samo godinu dana kasnije netko drugi je mudro skopčao kako, ako precizno računamo, svijet ulazi u drugi milenij tek Nove godine 2001., jer se vrijeme računa od prve, a ne nulte godine. Grickanje noktiju ponovno počinje, no jahači apokalipse su i ovaj put izostali s proslave, ovaj put pravog, novog milenija. Nove sumnje i strepnje za budućnost probudio je 6. lipnja 2006. jer se sastoji od tri šestice kojima su ljudi oduvijek pridavali mračno i demonsko značenje, ali opet ništa.

A sada se, ubrzo nakon što je posljednja teorija propala, pojavila nova po kojoj smak svijeta treba nastupiti 2012. godine na dan 21. prosinca. Simbolika i povezanost brojeva u datumu u teorijama kraja svijeta neizbježni su. No, najnovija teorija čini se i kao najvjerojatnija i, unatoč onome što nam govori zdrav razum, u ovu se teoriju može povjerovati. Dokazi su bezbrojni i većinu podupiru i znanstvena istraživanja.

Predviđanja

Jedan od najvjerodostojnijih dokaza kalendar je davno izumrlog naroda Maya.

Kalendar, koji je precizniji i od našeg suvremenog, zapisan na okrugloj kamenoj ploči i pomno smišljen nekoliko stotina godina, može predvidjeti točne datume pomrčina Sunca i Mjeseca stotinama, čak i tisućama godina u budućnost. Maye su bili vrlo pažljivi s vremenom i ono je bilo važan dio njihove religije i kulture pa ne čudi da su s tolikom preciznošću i toliko dugo radili na ovom kalendaru. A isti taj kalendar, predviđa 21. 12. 2012. kraj svijeta ili, u najblažem slučaju, veliku promjenu na Zemlji, pogubnu za velik dio ljudske populacije. No, majanski kalendar nije jedini dokaz. Kineska knjiga „I ching“ koja sadrži 64 proročanstva koja se od davnina koriste za predviđanje osobne budućnosti Kineza još je jedan znak.

Terence McKenna je sva 64 proročanstva predočio linearnim grafom i usporedio ga s povijesti ljudske rase. Otkriće koje je nastalo zapanjilo ga je jer graf točno prikazuje napredak ljudskog društva i označava važne događaje, poput pada Rimskog Carstva i oba svjetska rata.

Graf pada do potpune nule upravo na dan 21. 12. 2012.

Antička proročica Sibila, koja je predviđjela pad Rimskog Carstva i slavu cara Konstantina, i prorok Merlin, koji na točan datum smješta otkriće Amerike i rat za američku neovisnost stotinama godina prije rođenja samog Kolumba, vide kraj svijeta također u 2012. godini. Indijanci iz plemena Hopi, engleska proročica poznata pod imenom Majka Shipton pa čak i cijjenjena proročanstva proroka Nostradamusa predviđaju svršetak čovječanstva iste te godine.

Stvarnost

No, možda najčvršći dokaz, koji je već povukao za sobom i neke posljedice i promjene u ponašanje čovjeka, jesu predviđanja samih znanstvenika koja svi jako dobro znamo. Potrošnja fosilnih goriva i rudnih bogatstava 2012. više neće biti moguća jer će tada svi prirodni resursi biti iscrpljeni. Globalno zatopljenje već je počelo otapati ledene pokrivače Sjevernog i Južnog pola i razina mora već se diže. Onečišćenje, ratovi, bolesti uzrokovane ljudskim nemarom, netolerancija i mržnja brzo se akumuliraju i sve više pomažu svim ovim proročanstvima da budu vjerodostojnija i stvarnija. Ljudska ruka sama je sebi najveći neprijatelj jer uništavanjem prirodnih bogatstava planeta Zemlje uništava samu sebe.

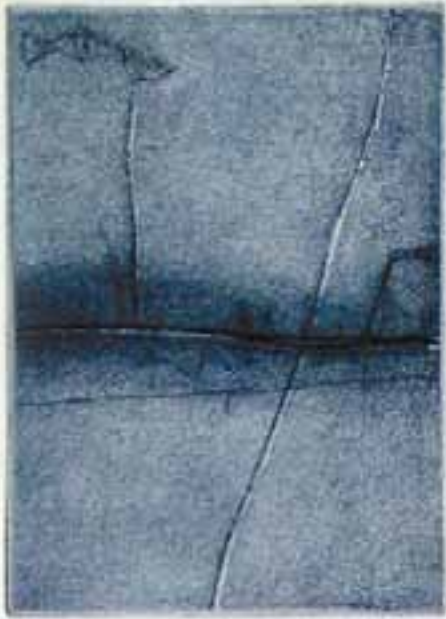
Znanstvenici upozoravaju, no ljudi ne slušaju dok ne bude prekasno. Posebnim programom, koji automatski čita cijeli internet od kraja devedesetih godina prošlog stoljeća, znanstvenici i inženjeri otkrili su kako je učestalost zla, mržnje, pohlepe, ratova, ubojstava, gladi i novih otpornijih bolesti sve veća i rast će do vrhunca koji je matematički izračunat ponovno na 2012. godinu. Zlo u svijetu će do tada toliko porasti da više nikada neće moći biti iskorijenjeno.

Nije li sve to razlog za brigu? Ne bi li ljudi trebali početi mijenjati svoje stavove i ponašanje? Svi će reći da to nije njihova briga, pa što oni mogu učiniti kad velike kompanije i veliki ljudi rade toliko na uništenju planeta. No, odgovor je da mogu, i to iznenađujuće mnogo. Pa svijet i jest izgrađen od običnih ljudi koji jednostavno trebaju početi, a najbolje je početi od sebe. Kada bi svatko počeo od sebe, počeli bismo svi zajedno. Recikliranje i sortiranje otpada, razumna potrošnja čiste vode, energije i fosilnih goriva nisu gluposti. To su stvari koje ovaj svijet mogu spasiti. Dobro se stvari događaju dobrim ljudima, a najbolja stvar u ovom trenutku bila bi zadržavanje jedinog doma koji čovječanstvo ima, a to je planet Zemlja.

Demon ljudskog lica

Upravo zato 2012. nije više samo teorija, nije samo puko nagađanje i izmišljanje iz dosade, nego je prosta stvarnost. Nema smisla bojati se meteora koji će se iznenada obrušiti na zemlju u skorijoj budućnosti ili izvanzemaljaca koji će nas istrijebiti ne bi li sebi na Zemlji izgradili dom. Ne moramo se s kacigama na glavi skrivati pod stolovima ili u podrumima naših domova tog kobnog 21.12.2012. Neće nastati velika pukotina posred američkog kontinenta iz koje će poiskakati demoni i nezamislive zvijeri i početi proždirati čovjeka po čovjeka. Smak svijeta uzrokovat će ljudi, a bilo bi strašno kad bi se prava svijest o tome proširila prekasno. Pa i Četiri jahača Apokalipse sigurno će radije ostate doma i kartati belu nego da 21.12.2012. krenu u posljednji pohod kako bi istrijebili čovječanstvo kad će ljudi i tako sami sebe na posljertku uništiti i tako nestati s lica Zemlje.

Matko Buntić, IV. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić

Marija Kokeza, mentor: Jure Kokeza
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Krajolik Slapnice

Mogu li i naši krajolici zainteresirati čitatelje, stati uz bok atraktivnim svjetskim prirodnim znamenitostima? Teško, možda poneki, i to tek onda kad o njima izađe članak u nekom velikom svjetskom časopisu. No svojih čari ima, sada tako mislim, i pejzaž iz mog zavičajnog krajolika - kanjon žumberačke rječice Slapnice.

„Ma daj, stara, ne gnjavi! Pusti me da se naspavam barem subotom, Kakav Žumberak, kakav kanjon Slapnice!...”

Nije se dala smesti. Uporno kao rijetko kada inzistirala je na tome da bi za moje školom napete živce najbolje bilo opuštanje u „oazama mira i tišine” spomenute rječice.

Za nešto više od pola sata lagane vožnje našim starim accentom iz malog sela Svete Jane stigli smo, uz moje zajedljive primjedbe, do skretanja s putokazom za Slapnicu.

„Na lijepo si me mjesto dovela!” zarežala sam ironično i slavodobitno jer smo se našle usred kamenoloma koji je svojim piramidama šljunka različite debljine, svojim, na svu sreću, uspavanim strojevima i kamionima vidljivo oneraspoložio moju roditeljicu, a meni dao priliku da još jednom požalim za subotnjim izležavanjem.

Ali čim smo za sobom ostavile tu ljudsku rugobu, kraj znaka „Brdska cesta: vozite na vlastitu odgovornost”, proletjela je malo iznad nas neka povelika ptičurina, jastreb valjda. Kao da nam je priroda zaželjela dobrodošlicu u svom carstvu; mojoj majci, zaljubljeniku u njene čari, ali i meni koja baš ne marim za „te gluposti”.

Vozimo se uskom šumskom makadamskom cestom u relativno dobrom stanju, s obje strane šumsko zelenilo, a rječica Slapnica (nazivaju je i potokom) šumi desno od nas. Kao da smo zatvorene u srcu tišine ili izgubljene u tom uskom prolazu, među žumberačkim brdima,

Nakon otprilike 1 km vožnje i nekoliko polusakrivenih vikendica, dolazimo do lijepo uređene livade s kamenjarima koja je iznenadila i moju staru. Zatim mi je važno pokazala drveno-zidanu katnicu zvanu Ribički dom, navodno omiljeno izletišće vikendom za klince i njihove starce.

„Ništa posebno”, više sam za sebe progundala...

Oko 1 km vožnje trebalo nam je do putokaza za Vranjak (stara me, istina, nagovarala da pješačimo, ali još i to, ne bih ni u ludilu!). Ja nisam pravo ni opazila drveni dugoljasti komad koji je tužno ležao odbačen kraj puta, a stara je već postavljala oznaku na vidno mjesto, mrmljajući nešto nerazumljivo na račun neodgovorne „mlađarije”...

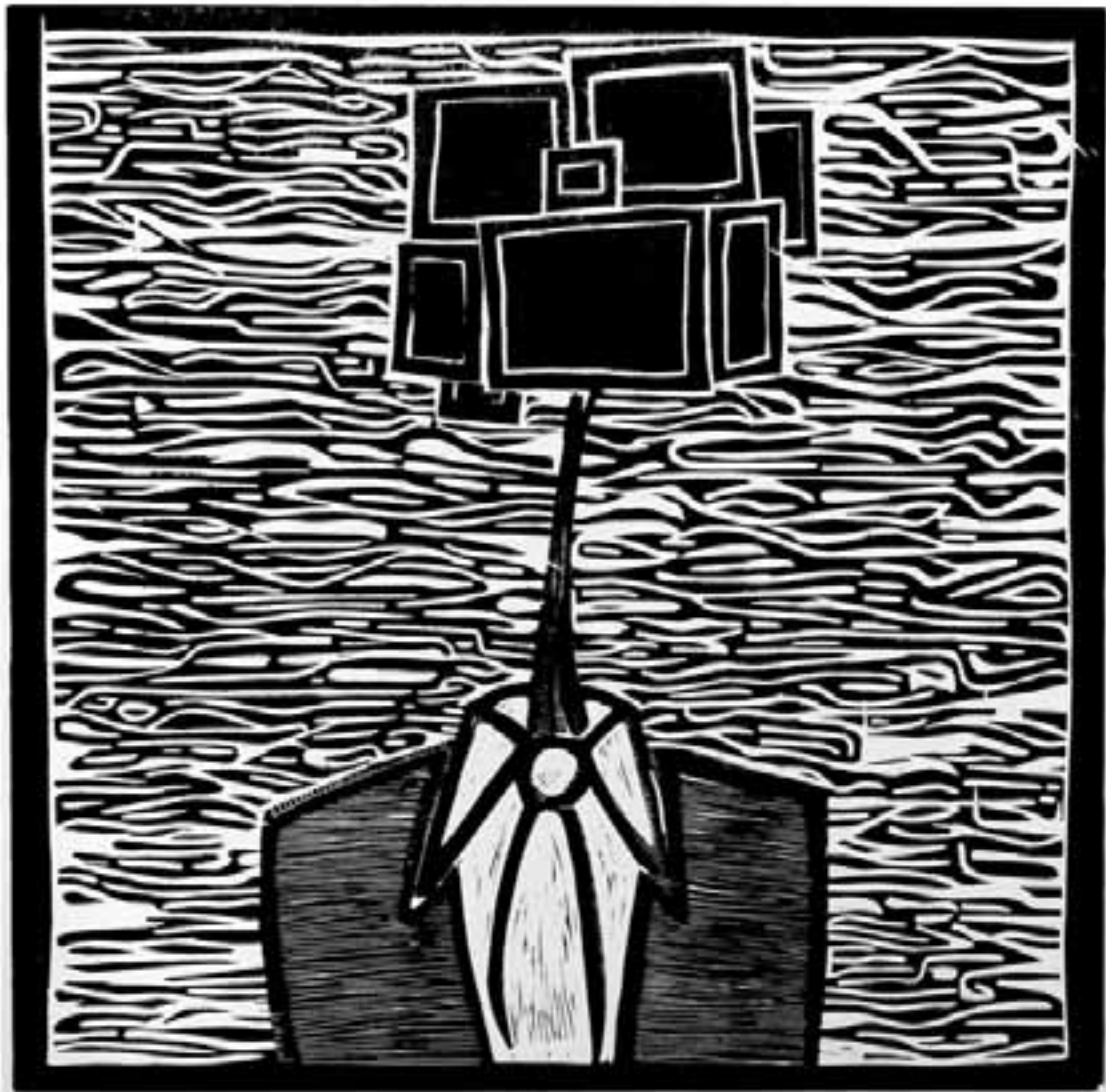
Skrenuvši desno od glavnog puta, pješice smo pratili korito potoka Vranjka, prilično slikovitog vodotoka. Glavna mu je odlika slap do kojeg se dolazi nakon petnaestak minuta hoda. Verući se za majkom, čula bih tu-i-tamo kako mi ona nešto govori o lijepim primjercima guba, gljiva koje rastu na kori debela, o odlomljenoj sedrenoj stijeni neobičnog oblika koja, vjerojatno zbog svoje vapnenačke građe i blizine vode polako gradi ukrase poznate pod imenom stalagmiti i stalaktiti. Bio je tu i neki zaista čudan okrugao kamen promjera otprilike pola metra, omotan debelim užetom poput mreže - zašto, nije znala ni moja „majčica”. Šum potoka je slabio i kao da se miješao sa šumom slapa kojem smo se približili, nazirući ga tek kroz gustu koprenu stabala.

Videći moju razočaranost slapom koji se po svojoj količini vode može jedva kititi tim imenom, moja me roditeljica pokušala utješiti: „Ja sam ga doživjela kad je bio puno bogatiji vodom, jer, priznat ćeš, ima lijepu visinu, oko 15 m.”

„Da, dobar je, za blago tuširanje ljeti - ako onda ima i tih nekoliko kapi“, uzvratila sam podrugljivo. Stigavši na vrh litice, približili smo se samom rubu okomite stijene, što je bilo prilično opasno, ali i uzbudljivo. I dok se potočić Vranjak obrušavao u ponor čineći tako Vranjački slap, moj je vodič stao recitirati: „Teče i teče, teče jedan slap...“. Na kraju sam joj i ja pomogla izdeklamirati: „Pomaže ga tkati“. Moram priznati, dobro raspoloženje mi se počelo vraćati. Da nas je netko u tim trenucima vidio, svašta bi si mogao pomisliti, naročito kad je moj raznježeni vodič uzeo štap i počeo čistiti potočić kako bi se lakše slijevao niz liticu.

„Pomozimo potoku da slobodno teče, oslobodimo njegovu zapretenu snagu! Koliko će sada mojih kaplja tkati Vranjački slap!?“ vikala je ironično-euforično.

Bojeći se valjda da mi se ne pokvari sad već dobro raspoloženje, stara nije inzistirala da se spustimo do špilje koja nas je mamila tajnovitom crninom. No, pokazala mi je proplanak i tragove

Viktorija Jurina, mentorica: Vinka Mortigijja Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

za koje je tvrdila da su dokaz kako ovdje obitavaju divlje svinje. Nisam skrivala ironiju uzvrativši joj pitanjem: "A gdje su nam puške?"

Vraćajući se prema autu, stara mi je bojažljivo predložila da nastavimo još malo dalje do Brisala, drugog „bisera“ ovog krajolika. Nije me trebala dugo nagovarati. Osjetila sam zbog toga kod majke skriveni izraz zadovoljstva što joj kćerka počinje pokazivati interes za nešto što ona toliko voli...

Nakon 1 do 2 km, prešli smo Slapnicu mostićem uz koji je stajao putokaz za Brisalo.

Korito potoka Brisala je još slikovitije, ima više vode koja se mjestimice zadržava stvarajući dražesna jezercica. Tu su i sedrene gromade mjestimično pokrivene mahovinom i srušena debla. Za 15 min stigle smo do visoke sedrene stijene niz koju se slijevao vodopad, čineći u podnožju simpatično plitko jezerce.

„A, ovo je već malo bolje“, raspoloženo sam komentirala.

„Visinom su Vranjački slap i Brisalo dosta slični (15-ak m), ali je pristup Brisalu u samo podnožje znatno lakši, a zbog jezercica cijeli je prizor privlačniji“, majka je „stručno“ komentirala.

„A i vodopad je ipak nešto bogatiji vodom“, uzvratila sam tonom sličnim majčinom.

Slikali smo se pod slapom, dok nas je prskala blaga Brisalova kiša, držeći se za korijen koji je bio poput prave lijane. Skoro da sam počela oponašati Tarzana, ali ipak sam se svladala.

Vratile smo se do auta već prilično umorne. Odlučile smo ipak da ne idemo kući dok ne obiđemo Draganov mlin, jedini stalno naseljeni objekt u desetak km dugoj dolini Slapnice. Majka više nije skrivala zadovoljstvo zbog moje probudene znatiželje. Kratka vožnja našim starim i neuništivim accentom, bila je dovoljna da se nađemo pred mlinom. Tu su nas lavežom dočekali Žučo i Švrčo, lovački psi, ne baš previše druželjubivi. Domaćin, čovjek od nekih 60 g., ispričao nam je otkuda potječe ime Draganov mlin.

„A niste Vi taj Dragan?“ upitala je moja znatiželjna roditeljica.

„Ma ne, ne! To je bio ženin pradjed koji je došao iz Slovenije, desetak km odavde. On je sagradio mlin koji je bio nekad vrlo korišten.“

Njihovo je prezime Mezir, a i danas im je gospodarstvo poprilično: brojno blago (krave i ovce), njive, veliki voćnjak sa starim sortama jabuka, a i mlin radi, ali samo za njihove potrebe. Bilo je zanimljivo slušati razgovorljivog domaćina i baciti, na odlasku, još poneki pogled s gornje strane na mlinsko kolo koje se lagano okretalo...

Na povratku u civilizaciju, uljuljkana pravilnim ritmom našeg accenta, predavala sam se snatrenju na različite pojavnosti netom obiđenih predjela: kakav će biti u jesenskoj raskoši boja, a kakav u blještavilu snijega i leda? S radosnom strepnjom zamišljala sam naš drugi i teći, i tko-zna-koji susret sa zavičajnim krajolikom kanjona Slapnice.

Mihaela Zaher, 2. razred
Geodetska tehnička škola
Voditelj: Nikola Butorac

Prikaz knjige pjesama Predmeti Marka Pogačara

Algoritam 2009.

Poezija Marka Pogačara sasvim je slučajno završila tiskana kada je prošavši kroz mnoge ruke njegovih prijatelja zastala u rukama Krune Lokotara koji uređuje rubriku Na vrhu jezika u Vijencu, te je poslana na natječaj i tamo pobijedila. Jedna od njegovih zbirki je Predmeti u kojoj zahvaća, rekla bih, sažetke prostora kojima, danas, ljudi tako malo pridodaju pozornosti, a još manje zahvale.

Zbog navedenih manjkavosti čovječanstva prema, naizgled nebitnim stvarima, Pogačar se zauzima za subjekte koje svijet neće primijetiti i odaje im počast, stapa se s njima, zamjenjuje mjesta i prinosi sebe kao žrtvu opterećujući riječi.

predmeti, predmeti, strašni predmeti,
želio bih da vas mogu zaželjeti.
želio bih da vaša želja bude i moja,
da vas sjene i dalje dokazuju

Pogačar si daje ulogu arheologa tražeći u predmetima smisao postojanja (i on sam je drugi oblik predmeta) i pronalazi te čestice smisla u svjetlu. Kada Sunce prizna predmet kao stalan daruje mu sjenu na način da mu daje intimnost time što ne ulazi u njega cijelog kao takvog već se povlači koristeći ga (kao da bi on bio planinska koliba, a one planinar u bijegu pred gromom, kada bi bile bijeg sam) a da se u njemu ne nastanjuju (e), kako bi se odbilo od njega samog i dokazalo postojanje.

razvrstati se mogu raznoliko. one koje se s večeri
rastvaraju da u sebe prime bezimene i ledene zvijezde,
one koje kiše zelene, pretvarajući ih u lebdeću livadu,
one koje su krošnje s kojih je nečija ruka pobrala jabuke,
zatim ljušture, padobrani, pokrov za kakve stišane kosti.

Među redcima neprestano pokušava definirati predmete, usvojiti ih, kako bi čitatelju skrenuo pozornost na ono što oni, nebitni subjekti, uistinu jesu u srži, što predstavljaju i prazninu koju bi neopazice ostavili da ih nema. U pokušaju da pridobije zahvalnost, ukazuje na brojne udarce koje predmeti primaju bez imalo osjećaja osvete ili nelagode, nepotrebe za uzvraćanjem, već pritiska koji se vrši na njih razvrstavajući ih na subjekte koji se rastvaraju. Upijajući nepoznate (bezimene) i nemarne (hladne) mnogobrojnike tako da mijenjaju subjektovu bit bez potrebe za obrazloženjem: zašto bi ili zašto ne bi postojalo. Jedina im je zadaća biti prisutan, cjelovit i sav bez obzira da li je potreban u čuvanju naših prljavih maski koje bi u protivnom izašle na vidjelo, u postajanje. Ovako se samo slute. Za razliku od navedenih, subjekti koji korodiraju i poprimaju oblik svakidašnjice služe kao sredstvo prijenosa vremenskih procesa, jednostavnije: U neki novi predmet uvršten je stari i obrnuto, a niti jedan ne gubi svoje svojstvo.

kišni štropot ih čini šumnim.
..., i rasprostire poznatim
prostorom kao korijenje mutnim
podzemljem, onim što se
ne nadzire.

Zvukovi predmeta dok ga kiša golica dokazuju, poput kakve matematičke formule, da je stvaran proizvedeći glas (krik predmeta dok i sam shvaća što je) u doticaju s vodom koja poprima oblik njega.

Na samom početku kronologije (redosljeda postajanja) bile su ptice, potpuno slobodne, razotkrivene, ranjive, ali svoje i samim time nedostižne. Ptica simbolizira unutarnju besprostornu energiju koje se čovjek neprestano (i kroz povijest) pokušavao dotaći kao težnju za ujedinjenjem i dodirom nedodirljivog. Prije predmeta postojala je neprestana obnova i vrtloženje bez prepreka. Zanimarivale su se sitnice i prostor se nije pokušavao ograničiti predmetima. Ptice nemaju predmete, rekli bismo pragove i vrata kojima bi zaokružile, naprosto spojile zidove i svele nedostižno na pogled s prozora. Ptice posjednuvši svoju slobodu na grane zarobljuju let i time postaju predmetom sa svim karakteristikama subjekta zarobljenog u prostoru, u vlastitoj slobodi. Pogačar očekuje da će svakog od nas zateći tamo, u vremenu prije predmeta.

iz sjene u sjenu i preko
sjene u neko očito ništa, smjelo
mjerilo ničije stvarnosti. u ptici,
(predmetu prije predmeta, ustima prepunim perja)

Pogačar cijeli izum (misao) Svemira stavlja u isti koš. Svi smo mi predmeti koje je sjedinio, skupa sa životinjom, biljkom, kamenom, planetom ili zvijezdom. U jednoj od svojih pjesama spominje risa. Prvo ga razvrstava i poistovjećuje sa životinjom, a potom mu dodaje svojstvo višestrukog predmeta koji bi se zbog riječi višestruk (koja naglašava njegovu veličinu nad predmetom kojeg vrebaju) trebao pokajati što se podkrada predmetu brzinom, kretanjem i stapanjem u prostoru. Poput kakve ruke na vlasti koja stvara dvolične granice oduzimajući predmetu pravo da stvori vlastite, ris kao simbol čuvara skrivenog daje mu prednost u mjenjanju situacija u vlastitu korist bez da itko iskaže svoje stavove. Tu se ističe Pogačareva neistomišljenost sa sustavom koji ima moć mijenjanja u tajnosti jer mi, koji se izdvajamo (školanci, studenti, nastavnici,...) postajemo javni, razotkriveni i dostupni svima koji vrebaju. Jedino što znamo o sustavnim risovima jest da postoje kao riječ i priča iz koje izlaze.

Ris je životinja. neobičan, višestruk predmet,
čisto kakanje.
zakon brzine i mimikrije, sposobnost da s drugim
predmetima izmjenjuje mjesta...

Predmetima koji ga okružuju, Pogačar se unosi u lice uzimajući komadiće od svakog u potrazi za ispunjenjem. Klijanjem.

sjemenke u nama nađite svoju zemlju

Od subjekta zahtjeva da nikne u čovjeku kao plodnom i pronicljivom predmetu. U svojoj biti subjekt je ništa, sjemenka koja nije položena u zemlju, sve dok ne nikne u čovjeku kao inspiracija sa svrhom. Šalica čaja dok se prinosi ustima i ispija dobiva svoju svrhu, svoje plodno tlo u potpunosti.

Pogačar navodi na dvoličnost ljudskog roda. Ona mi daje željeni oblik, toliko očekivanu provjerljivost, ona nas potpuno izdvaja. Čovjek iskorištava šalicu, njen oblik i sadržaj, ali dok ona mirno leži u ormaru (predmetu) i sama postaje predmetom, gubi se čovjekova zainteresiranost i šalica više ne postoji. To bi bilo nešto u smislu: Dok te trebam - dobro je, kad te više neću trebat - snadi se.

Pogačar doživljava svoje biće poput jezera koje čuva u svojim dubinama tamu kojoj bi jutro u protivnom nagrizlo svu dragocjenost svakom svojom pojavom. Zahvaljujući tami, jezero noću uspjeva apsorbirati i odbiti zrake noćnog neba i time stvoriti efekt zrcaljenja tako da i samo jezero noći postaje zvjezdano nebo, posjedujući sve karakteristike - tamu (koju danju čuva na dnu), zvijezde koje upija, oblake i mjesec koje odbija. Jezero se u tome trenutku stapa s nebom postajući ono samo. U prvoj pjesmi Jezera, Pogačar zahvaća situaciju običnog čovjeka svjesnog svojih dužnosti kao živog bića, ali nemoćnog da djeluje jer je zameten u gomili. Njegovi su koraci neprimjetni i on, kao takav nije u mogućnosti ostaviti dio sebe za njegove buduće kopije. Pjesnik se obraća nekom subjektu moleći ga za spas, jer Pogačar sa karakteristikama jezera, teoretski gledano, ne može nikuda. Zarobljen je vlastitim oblikom u nekom neodređenom polju koje ga sputava da napravi i jedan mogući korak. On ne raste, on se ne kreće. On naprotiv, samo stoji i trune u vlastitom mjestu.

Njegovi dani svode se na isto, biti nebo. Cijelim svojim bićem okrenuto je prema gore i oni se zaljubljuju. Preko dana, jezero čuva zvijezde neba kako bi ih u noći moglo predati nebesima.

Odvedi me, ja sam jedino sigurno ovdje.
posrednik između dva sretna svijeta,
mirna dok se ne dotiču. toliko želim da me odvedeš
da sam izmislio ime i dušu; više
imena, jer ne znam kako mi govoriš: nemoguće je
izračunati površinu duše. a ja sam svo šuplje
rebro, čista pomrčina, i to me muči.

Pogačar u svojim pjesmama uzvišeno barata riječima. Svakoj daje eleganciju, mirise te me potiče da na nekima zastanem. Sve što mogu u toj prilici napraviti jest sažaliti se. Nekako, kao da želi istaknuti nemoć i čežnju za nečim uzvišenim pa se bori u sebi jer ne želi napustiti ovo stanje (koje mu na neki način paše) koje ga u isti čas ubija i hrani. Volio bi dotaknuti granice novoga zadržavajući granice staroga, a to jednostavno nije moguće.

Saša Birošević, 4. razred
Poštanska i telekomunikacijska škola
Voditelj: Miroslav Kirin

JESU LI HRVATSKE ULICE ZAISTA OPASNE?

I ja sam Luka Ritz!

Statistike pokazuju da hrvatska mladež manje remeti javni red i mir (rjeđe se bude susjedi iznenadnim tulumima), a povećava broj tučnjava. Znači li to da se mladež se sve manje voli i druži, a sve više tuče i međusobno maltretira?

Luka Marinac, Josip Klasnić, Marko Jurić, Frano Despić, Nika Deković, Luka Ritz...

Ovi mladi ljudi, naših godina, od kojih većina nije do svoje smrti završila srednju školu, u posljednje dvije godine preminuli su na hrvatskim ulicama. Nisu bili zaštićeni od svojih napadača, ali tko bi ih i štitio? Pa zar itko od nas razmišlja da bi nakon nekog subotnjeg izlaska, nakon dobrog koncerta ili druženja s prijateljima mogao biti u smrtnoj opasnosti?

Šestero ljudi ipak su bili. Jesmo li svi?

Lukina priča

Svi znamo priču o Luku: miran dečko iz Dugava, zaljubljen u rock, tih i nenametljiv, istinski dobroćudan, u vrijeme smrti bio je maturant Grafičke škole u Zagrebu. Onog kobnog dana, 1. lipnja 2008., vraćao se s prijateljem kući s koncerta. Njegov prijatelj, čije se ime ne spominje u medijima pa ćemo ga zvati Pavao, rekao nam je: „Ne sjećam se svega tako dobro.“ Koliko god sam puta iznova sve proživljavao u sebi, većina stvari od toga dana ostala mi je u magli.“ Nije im bilo ni na kraj pameti da se nešto može dogoditi kad: „Dolaze dva dečka, naših godina, možda mlađi, i traže cigaretu i par kuna. Mi, kao i uvijek na putu kući, nismo imali ništa, a dečki su čudno reagirali. Agresivno... nasilno. Od same tučnjave ne sjećam se ničega jer sam od udarca šakom jednog od napadača pao na pod i onesvijestio se. Kad sam ponovo otvorio oči, preda mnom su bila kola hitne pomoći i bolničari. Vidio sam da Luke nema, rekli su mi da su ga već prevezli na hitnu.“ Pavao Luku više nije vidio, nikad više nije s njim razgovarao, njihovo prijateljstvo zauvijek je prekinuto.

„Ovak' mali, a udara!“

Svima nam je jasno, barem onima koji su se u životu našli u sličnim situacijama, ali su, na sreću, izbjegli moguće kobne posljedice, da Luka nije ubijen zbog cigarete i nešto sitnog novca. Iako nekim ljudima još uvijek zvuči nevjerojatno da ima agresivnih mladih ljudi koji će s guštom nekoga prebiti bez ikakva razloga, oni postoje. Naslušao sam se svakakvih priča: dečkima je dosadno u parku pa odluče nekoga izmlatiti na ulici, cura ga je prevarila pa razbiju njenog novog dečka, krivo ga je pogledao, nije ga pogledao, ružan je, lijep je, sam je, u društvu cura je, glumi frajera... Povod im je na kraju jedino dosada i vlastita nemoć da nađu normalniju zanimaciju. Neki dan mi je dobar prijatelj iz osnovne škole ispričao „ironičnu“ priču kako su na hodočašću u Mariju Bistricu on i desetorica prijatelja izmlatili nekog dečka jer je šetao ulicom s dvije prijateljice. Prvi ga je udario njegov rođak. „A ovak' je mali“, rekao mi je dok je rukom mahao u visini svog trbuha.

Ostao sam bez riječi.

Tko je zakazao?

Lukini ubojice nisu zatvoreni. Pavao nam je ispričao svoju priču s prepoznavanja počinitelja na kojima je bio svakih nekoliko dana u tih pet mjeseci traganja za Lukinim ubojicama. Nagledao se svakakvih likova kroz staklenu pregradu, a svaki od njih u svom dosjeu imao je već zabilježena slična nedjela. Nije mogao vjerovati koliko ih je. Prepoznao je ubojice koji su bili stari od 15 do 19 godina. Ne moram vam ni govoriti da je sudski proces i pokušaj kažnjavanja ovako mladih ljudi

nemoguć posao. Maloljetnici do 16 godina uopće ne odgovaraju za zločine jer, tobože, nisu sposobni razmišljati o posljedicama svojih djela te su za to odgovorni roditelji. „Mladi nasiljem polažu račune za nebrigu u društvu staru dvadeset godina“, „Mladići očito nisu pomislili da rade nešto opasno“, „Roditelje nije briga“, „Mladi ljudi bez problema kupuju alkohol i opojna sredstva koja potiču agresivnost“, „Televizija je prepuna nasilja koje potiče mlade“, „Djeca igraju nasilne video igrice“, „Antijunaci u našem društvu postaju junaci“, „Ratni zločinci, ustaštvo, fašizam, sve se to u Hrvatskoj slavi i djeca su na to naučena“, „Djeca su prepuštena sama sebi i upadaju u loše društvo“, „Agresivnost je normalan aspekt puberteta“... Loptica krivnje prebacuje se s čovjeka na čovjeka i krivca se ne može zaustaviti ni pronaći. Čak i kad se počinitelje pronađe, teško ih je osuditi i adekvatno kazniti. U Hrvatskoj se maloljetnicima kao najteža kazna, za nanošenje teških fizičkih ozljeda sa smrtnim posljedicama, izriče maloljetnički zatvor, popularni popravni dom. A tamo će se naći u društvu sličnih, pa i gorih, s kojima će teško naučiti kako popraviti svoje ponašanje. Zato ne vjerujem da u popravnim domovima svi shvate štetu svog nedjela. Za maloljetnike ispod 16 godina rezervirane su odgojne i sigurnosne mjere. Vjerujte mi, ništa posebno.

Loš kazneni sustav

Jedan od napadača na Luku Ritzu proveo je tri mjeseca u pritvoru, a pušten je jer nije bilo zakonske osnove za njegovo zadržavanje, a to znači da je prestala opasnost od ponavljanja zlodjela. Što mislite, je li mladić zbilja popravio svoje ponašanje i nikog više nije nikada napao? U veljači je istukao mladića u blizini Zoološkog vrta i lakše ga ozlijedio, a nekoliko mjeseci kasnije pretukao je petnaestogodišnjaka. Nakon svega toga dobio je kaznu pritvora od 48 sati.

Luka Ritz postao je simbol hrvatske borbe protiv nasilja i netolerancije. Nema osobe koja ne zna tko je on. Na njegovoj sahrani okupilo se nekoliko stotina članova rodbine, prijatelja i poznanika, a posmrtno je odlikovan nagradom Ponos Hrvatske. Od 2009. svake će se godine odavati priznanje „Luka Ritz“ učenicima koji promiču toleranciju i nenasilje te će nagrađeni učenici dobivati godišnju stipendiju od 1000 kuna mjesečno. Luka Ritz tako je svojom preranom smrću podigao glas hrvatske javnosti, posebice mladeži, protiv uličnog nasilja i sličnih zločina. Nije li se, ipak, hrvatska javnost mogla probuditi prije ovih ubojstava i tragičnih sudbina?

Statistike kažu: nasilje u porastu

Statistički podaci 2008. godine u odnosu na 2007. nisu sjajni. Tako je zabilježeno 468 kaznenih djela nanošenja tjelesnih ozljeda što je povećanje od 24,14% u odnosu na 2007., 113 kaznenih djela nanošenja teških tjelesnih ozljeda što je povećanje od 6,6% u odnosu na 2007., 114 kaznenih djela nasilničkog ponašanja što je povećanje od 46,15% u odnosu na 2007. Tijekom 2008. maloljetnici su počinili 469 prekršajnih djela počinjenih „naročito drskim ponašanjem“ što je smanjenje od 6,2% u odnosu na 2007., 1 299 prekršajnih djela „narušavanja javnog reda i mira tučom, svađom i vikom“ što je smanjenje od 12,47% u odnosu na 2007. Dakle, jedno je jasno: hrvatska mladež počela je smanjivati remećenje javnog reda i mira, što se u velikoj mjeri odnosi na najčešće bezazleno cuganje na ulici u gluho doba noći ili buđenje susjeda iznenadnim tulumima, a povećavati količinu tučnjava, nanošenja teških tjelesnih ozljeda i nasilničkog ponašanja. Ovo je evidentni dokaz da se mladež sve manje voli i druži, a sve više tuče i međusobno maltretira.

Spavači, probudite se!

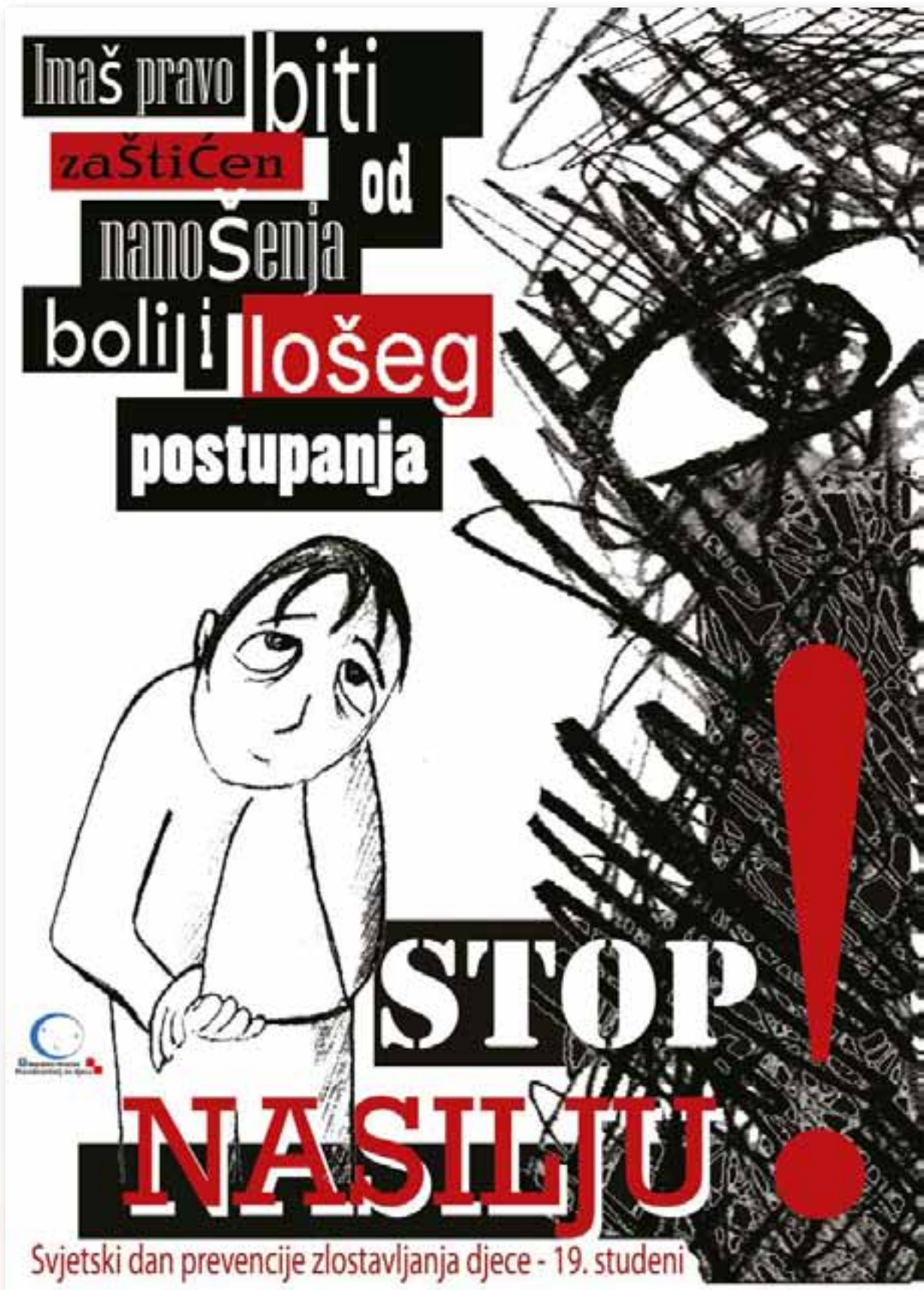
Dio hrvatske javnosti probudio se, počeli su dizati svoje glasove i ustajati protiv nasilja na ulicama. Neki su još zbunjeni i spavaju, a neki, na žalost, na nasilje i dalje odgovaraju nasiljem. Zagrebačke ulice ni nakon svih ovih poziva na buđenje nisu posve sigurno mjesto za noćnu šetnju. Na meti nasilnika može se naći bilo tko i u bilo kojem trenutku. A što čine vladajući? Kao i u većini spornih pitanja koja se tiču običnog građanina Republike Hrvatske, ne čine ništa. Zakoni ostaju isti

iako stanje u društvu zahtijeva strože mjere. Imena počinitelja nikad se ne saznaju i njihovi identiteti skrivaju se pod kapuljačama kad ih dečki u plavom vode za ruke po sudovima i policijskim postajama. Ali, zašto? Tko kaže da zaslužuju te kapuljače na glavama i zaštitu identiteta odavanjem samo inicijala? Tko im pruža ruku pomoći i milost kad oni isto to nisu učinili ni za koga? K. M., R. L., J. J., S. Š. i D. K. počinitelji su ubojstva koje je potreslo hrvatsku javnost i na tih nekoliko velikih slova i točkica završio se ovaj slučaj. Huligane treba kazniti i pružiti im prigodu ne da se sakriju već da se posrame, omogućiti im bar taj jedan zdravi ljuski osjećaj, normalan u svakom pogledu - sram za počinjeno nedjelo. Ritzovi se prijatelji neće osvećivati, nitko normalan nakon tolike proživljene patnje ne bi mogao pružiti nekom drugom tugu i bol kakvu je sam proživio. Možda bi nakon otkrivanja njihovih identiteta barem jedan potencijalni nasilnik u presudnom trenutku u svom životu postupio drugačije.

Matko Buntić, 4. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić

Patricia Antunović, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Anamarija Kandrač, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Divlji zapad

Svako vrijeme ima drukčija društva koja razvijaju svoje kulture. Jedna se često zna izdići iznad ostalih i preuzeti ulogu dominantne i sveprisutne. Takvu ulogu nekada davno imala je antička kultura dok je u našem vremenu tu ulogu preuzela kultura Zapada, napose američka. I dok antička kultura zbog nerazvijene tehnologije nije mogla utjecati, na primjer, na kulturu Dalekog Istoka, u našem je vremenu to itekako moguće. Svijet je uslijed globalizacije uzrokovane razvojem tehnologije i medija postao veliko selo. To je selo čije prosječne dnevne novine kroz tjedan sadrže više informacija nego što je prosječan čovjek 18. st. mogao skupiti kroz čitav život. Kako god se danas gledalo na to i što god mi o tome mislili, gotovo da se podrazumijeva da zemlja koja je najveća vojna i ekonomska sila preuzme ulogu mjesta rođenja dominantne kulture.

Kako sve to utječe na nas? Često nam serviraju zapadne zemlje i njihove standarde i zakone pa bismo mi njima, valjda, trebali težiti. Ne, zaista nije loše težiti nečemu boljem po uzoru na druge, ali trebali bismo primiti jednu injekciju originalnosti. Guranje u Europu ili na Zapad ne samo da ne bi trebao biti prioritet, nego ne bi trebalo ni postojati ako je samo sebi svrha. Ovdje nije riječ o politici, nego o našem cjelokupnom načinu življenja.

Facebook je jedan od zornih prikaza utjecaja američke kulture i u zadnje vrijeme je osobito popularan. Nemoguće ga je izbjeći u komunikaciji, bez obzira na to imate li na njemu profil ili ne. Riječ je društvenoj mreži čija je ideja bila dobra, ali nekako je ostala neshvaćena. Nastao je 2004. na američkom sveučilištu Harvardu. Služio je kao sredstvo komunikacije i razmjene podataka za njihove studente. Razvoj se dogodio strahovito brzo i sada je to najpopularnije (internetsko) okupljalište mlađe populacije. I o samoj originalnosti facebooka dalo bi se raspravljati, a upravo to čini ga još većim fenomenom s obzirom na nebrojene web servise sličnog tipa koji postoje. Na faceu se pojavljuje i pojam prijateljstva koji samim konceptom oskrvnjuju tu riječ. Naime, prijateljstva su tu mjerljiva isključivo kvantitativno, a njihov broj postao je natjecanje u popularnosti. Impozantan broj članova ove mreže zaista je čudan, a većina ljudi koji imaju profil, imaju ga zato što ga „svi“ drugi imaju. Ljudi često vole oponašati tuđe želje i kretati se u smjeru svih ostalih. U virtualnom svijetu naše su želje iznimno nevažne, ali ono što je važno jest da ih imamo i već smo u stanju osnovati grupu. Nemoguće je osnovati grupu toliko apsurdnu da joj se nitko ne pridruži. Sada je facebook postao sredstvo za izražavanje svoje isforsirane osobnosti jer ljudi vole licemjerje i vole biti ono što nisu, a na ovaj način sve je lakše ostvariti. Konačno, tu je i prilika da svima kažemo koja nam se knjiga ili film sviđa i da se prikažemo onako kako smo uvijek htjeli da drugi na nas gledaju. Naši facebook „prijatelji“ smatraju nas osobom koju vide na slikama, a znamo da je izuzetno teško doći do tuđih slika u digitalnom obliku. Naravno, većina će se ipak ponijeti pristojno i napisati svoje prave podatke dostupne milijunima članova, a u isto se vrijeme zgražati ako im netko dohvati mobitel i pročita poruke. Facebook je poligon za sociološki eksperiment, ali i najveći plakat za marketing u povijesti čovječanstva. Istraživanja su pokazala da se radi o daleko najdjelotvornijem marketinškom sredstvu ispred radija, televizije ili ostatka interneta. A nakon takvog razvoja, što očekivati u budućnosti? Čeka li nas život u kojem upravljamo svojim avатарom koji konačno izgleda onako kako smo mi oduvijek htjeli i koji ćemo moći prikazati u idealnom svjetlu kako su nas oduvijek trebali doživljavati? I hoćemo li u toj točki biti u mogućnosti izaći van? Takva pitanja i razmišljanja ostavljamo samoj budućnosti.

Engleski jezik još je popularniji element utjecaja američke kulture. Kontinuirano se širi putem interneta, filmova i glazbe te je postao gotovo jezikom našeg planeta. Utjecao je i na nas najviše svojim anglizamima koji zvuče jako pametno i tako plijene jezike visokoobrazovanih građana, ali i onih koji to, na ovaj ili onaj način, žele biti. U isto vrijeme, gubimo svijest o tome da hrvatsko-engleskim frazama svakodnevno pridonosimo smrti svog jezika. A ono što djeluje otprilike kao bojni otrovi razni su LOL, BTW, OMG i kojekakvi drugi čudni oblici koje tako često možemo pročitati u nekoj hibridnoj vari-

janti purgersko- hrvatskog i internetsko-engleskog. Na žalost, u posljednje se vrijeme ti izrazi mogu i čuti. Hoćemo li jednom reći LOL umjesto da se nasmijemo? Možda je za to potrebna lobotomija, ali sve više vjerujemo da smo već sada u stanju prijeći na taj nivo. Danas, kada mnogi ljudi ne samo da nisu u stanju upotrijebiti povratno-posvojnu zamjenicu svoj, nego putuju s autobusom te ne mogu postaviti pitanje a da ne posude (ovoga puta istočnu) konstrukciju da li, trebamo izbjegavati taj pogubni utjecaj engleskoga jezika.

Specifičan je i snažan utjecaj i stranih televizija. Možemo opravdati prikazivanje kvalitetnih stranih filmova i serija, ali velik broj licenciranih emisija zasigurno ne. Zar je tako teško osmisliti vlastiti kviz ili glazbenu emisiju? Vjerujem da nije, ali to radimo vjerojatno iz istog razloga iz kojeg uvozimo plastične cijevi, hranu i čačkalice. Pljesak, nekada izraz divljenja i poštovanja, u televizijskom svijetu oskrnut je do te mjere da plješćemo i reklamama koje zahtijevaju posebnu najavu. Sve to gledamo u nekim tamo zapadnim, razvijenijim zemaljama pa pretpostavljamo da je valjda dobro.

Ne razmišljajući prihvaćamo strane utjecaje i novotarije, a teško se rješavamo rudimenata nekih prošlih vremena. U našem je društvu patrijarhalni ustroj još uvijek izuzetno jak. Teško je pobjeći od te igre uloga za koje nas spremaju od naših najranijih dana. Nekih društvenih predrasuda teško ćemo se osloboditi jer ih već smatramo prirodnima i normalnima. I sam pojam normalnosti smatramo normalnim čak i kada nije riječ o dijagnozi, nego o čistoj društvenoj diskriminaciji.

U načelu, treba biti oprezan s utjecajima drugih kultura, jezika i civilizacijskih tijekova. Trebamo najprije dobro razmisliti i kritički se postaviti prema svom načinu življenja, ponašanja i odgoja, odbaciti sve što ne odgovara i što nije u skladu s modernim, suvremenim zakonima življenja, a istovremeno prihvatiti dobre, kvalitetne utjecaje nekih drugih kultura. To prihvaćanje treba biti dobro promišljeno i s mjerom da nam se ne bi dogodilo najveće zlo suvremene civilizacije - gubitak nacionalnog identiteta. Mi smo stoljećima dio Europe i nema potrebe za paničnim bijegom s Balkana. I on je uvijek bio i bit će dijelom Europe. Treba pokušati napraviti odmak od balkanizma u alegorijskom smislu te riječi jer geografski i kulturno zasigurno ne možemo.

Mihael Cvetnić, 3. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

INTERVJU S IVOM LJEVAKOVIĆ, UČENICOM 1.C RAZREDA
KOJA BORAVI U UČENIČKOM DOMU MAKSIMIR

Nije teško biti sretan

Teško je imati dom daleko od doma. No, imamo čast poznavati one koje uspijevaju. A što se krije ispod površine? Nešto puno bolje od skupih LCD monitora koji osvajaju priznanja. Veliki ljudi, oni koji to jesu i koji će to tek postati. Saznat ćemo još...možda ćemo saznati.

Je li te plašio odlazak u dom i kako sada na to gledaš?

Promjena nije bila previše strašna, no pomisao na to da ćeš iz malog gradića od 4000 ljudi doći u glavni grad nije baš ugodna. Sad na to gledam kao određeni period vremena koji je, hvala Bogu, iza mene.

Kako si se snašla u Zagrebu?

Pa, mogu priznati, dosta dobro. Imala sam dosta problema s tramvajima i gubljenjem po Zagrebu, tako da se vrlo često događalo da, umjesto na Kvatriću, završim na Gajnicama!

Koliko ti je trebalo vremena da se navikneš na život u domu i što ti je najteže palo?

Mislim da nam svima najteže pada gubitak jedne određene doze privatnosti. Jednostavno se pomiriš s time da ćeš većinu svojih stvari morati naučiti dijeliti. Meni nije puno trebalo da se uhodam u taj sistem. Mogu reći da sam na tome najviše zahvalna svojem mlađem bratu.

Što ti najviše nedostaje?

Moj mlađi brat, pogled na Lipik, zelenilo, čisti zrak, mir na ulicama. Uglavnom sitnice.

Jesu li se održala prijateljstva koja si za sobom ostavila? Kakvo mišljenje si imala o njima prije odlaska, a kakvo sada?

S najboljim prijateljima sam još uvijek u kontaktu. Još uvijek ta prijateljstva traju, bez obzira na to što se ne čujemo i ne vidimo tako često. Mišljenja su uglavnom ostala ista, ipak su to ljudi koje poznajem više od deset godina.

Kakvi su uvjeti u drugim domovima u odnosu na tvoj?

Mislim da je moj dom u zlatnoj sredini što se tiče pravila. U uvjetima definitivno prednjačimo, što dokazuje titula najboljeg doma u Hrvatskoj!

Imaš li jednaku slobodu kao tvoji vršnjaci ili misliš da si zakinuta u nekom pogledu?

Mislim da smo u početku u očima odgajatelja svi jednaki. A kasnije, s vremenom, može se dogoditi da neke osobe naprave nešto što u odgajateljevim očima nije u redu i tu nastaje to degradiranje. Tako da se definitivno trudimo ublažiti bilo kakvu potencijalnu glupost.

Utječe li prosjek ocjena na tvoj boravak u domu i obrnuto?

Da. Po pravilu, učenici koji padnu razred gube pravo na dom, ali to se pravilo zanemaruje već godinama, tako da postoje učenici koji su već pet godina u domu. Isto tako, ako izgubim pravo na dom, ne mogu nastaviti školovanje, jer nemam prijavljeno mjesto boravka.

Što je najgore što si vidjela u domu?

Jedno od gorih iskustava definitivno je bilo gledanje kako udaraju jednu od mojih najboljih prijateljica.

Bojiš li se ikad?

Bojim se budućnosti, onoga što ona nosi i toga da me moja lijenost ne pokopa. Osobe kao mi najčešće nemaju garanciju za 'sutra' i to je ono što me najviše plaši.

Kakva je hrana, posuđe, namještaj, oprema...?

Hrana je ista svaki tjedan već otprilike 7 godina, što ponekad zna biti užasno frustrirajuće. Mi se tješimo time što neka djeca nemaju hrane, to zna biti vrlo dobar psihološki trik kod nekih. Posuđe često zna biti prljavo, nije isključeno da nađete klupko dlaka u salati... Al' ne žalim se.

19. STUDENOGA

**svjetski dan prevencije
zlostavljanja djece**

**imaš pravo na pomoć
ako si bio ozlijeđen,
zanemaren ili je netko
loše postupao s tobom**

Postoji li kakva kazna ukoliko se ne pridržavaš tih termina? Ili općenito neka vrsta kazne?

Postoji takozvana Crvena knjiga u koju možeš biti upisan ako uzastopno kasniš u dom ili kršiš pravila. Tri zapisivanja završavaju pozivom roditelja.

Odobrava li dom markiranje i, ako da, na koji način?

Ne, nikako. No moguće je da, ako ti je frka u školi, zamoliš odgajatelja da ti jednom u godini da ispričnicu za jedan dan. No to je danas vrlo rijetko i teško dobiti, sve ovisi o odgajatelju.

Smeta li te ikad cimerica? Kad bi se s njom, recimo, posvađala, gdje bi tražila utočište, zatišje? Postoji li takvo mjesto u domu?

Definitivno, pogotovo zato što ih je tri...Često se zna dogoditi da je jedna od nas imala stersan dan, pa se bezveze istresemo jedna na drugu. U takvim je situacijama najbolje maknuti se iz doma u neki obližnji parkić.

Jesu li cimeri "dodijeljeni" ili imaš pravo birati?

Ako si prva godina, cimeri su ti dodijeljeni, tek kasnije imaš pravo biranja. Meni je ovo druga soba ove godine jer se s prijašnjim cimericama nikako nisam slagala.

Imaš li koncentraciju za učenje ili razmišljanje uopće?

Koncentracija se stekne s vremenom, bitna je volja. Ako imaš volju i želju, možeš sve.

Misliš li da je život u domu sam po sebi težak?

Ovisi kako gledaš na to. Iz moje perspektive je sasvim solidno. U nekim situacijama definitivno jest jer si zakinut za mnogo toga. Ali opet, većinom to sami biramo.

Čini li te boravak u domu drugačijom?

Da, u velikoj mjeri. Naučiš gledati stvari iz viših perspektiva, iz lošijeg izvući dobro, ispraksiraš snalažljivost, naučiš dijeliti; mnogo je toga.

Može li iz ovakvog doma, grada, zemlje, proizići heroj? Kako bi ti to učinila?

Definitivno... Uzet ću za primjer dečka koji je tu bio prije godinu dana... Bio je kod cure u stanu nakon što je njezin susjed poludio nakon svađe s njezinima zbog zemlje. Uzeo je pušku i napravio cijeli pokolj u Križevcima. Danas je taj dečko mrtav jer je stao u obranu njezine mlađe sestre...

Što je najbolje što si doživjela otkad si ovdje? Jesi li (brzo) stekla nova prijateljstva?

Pronašla sam osobu koju iskreno volim i stekla prijatelje za koje sam sigurna da će biti uz mene još dugo, dugo vremena.

Što te najviše veseli kad se vraćaš iz škole?

Pomisao da ću vidjeti ljude koje volim najviše na svijetu, i to da ću konačno leći u krevet i da je piletina za ručak!

Misliš li da su dobra iskustva dovoljna da se zanemare ona loša?

Naravno! Tome nas život i uči, zar ne?

Koliko često ideš svojoj kući? Kakvi su ti odlasci doma i natrag?

Kući idem otprilike svaka dva tjedna. Veselim se pomisli da ću vidjeti brata, no sama činjenica da mi treba 6 i pol' sati tamo i natrag natjera me na to da radije ostanem ovdje.

Jesi li počela ovaj dom smatrati svojim domom? Misliš li da je to dobro ili loše?

Jesam... Vrlo brzo sam se naviknula na to i sada znam da bez toga ne bih mogla. Ne vidim ništa loše u tome.

Vjeruješ li u bolje sutra? Ili je to već danas?

Zavisi... U nekim trenutcima vjerujem u to da zaista živim svoj život u najboljem mogućem smislu i onda se dogode neke stvari na koje sam zaboravila i čvrsto me spuste na tlo. No, znam da će se i to jednog dana riješiti. Tako da je ,bolje sutra' neizbježno u svakom slučaju.

Što je tvoj izvor snage?

Vjera, nada u bolje sutra, ljudi koje volim...

Što je zasad za tebe sreća?

Pomisao da netko jedva čeka da me vidi kad ustanem, riječi ,volim te' od ljudi do kojih mi je stalo, činjenica da nekome uljepšam dan time što postojim, mogućnost da pomognem nekome kad je to potrebno... Puno toga...

Jesi li sretna?

Definitivno! Ako želiš biti sretan, budi... Ništa samo po sebi nije loše ili dobro, sve zavisi o tvojoj perspektivi.

Sonja Agata Biščan, 2. razred

XVI. gimnazija

Voditeljica: Anamarija Kardum-Zenebe

Valentina Banović, mentorica: Vinka Mortigijija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

INTERVJU S BORISOM VELIČANOM, MLADIM HRVATSKIM PUTOPISCEM
RAZGOVARALA: SILVIJA LELAS, 4.C

Doma je lijepo, ali svugdje je najljepše

Boris Veličan je moderni hrvatski pustolov koji je pješice prešao udaljenost od Petrograda do Pariza. Asistent je na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu i jedan je od najmlađih i najboljih hrvatskih putopisaca. Do sada je objavio dva putopisa: Odavde do Tralala. Putovanje svilenom cestom i Meni je svaki dan nedjelja. Putovanje pješice od Petrograda do Pariza.

Što Vas motivira da putujete? Znači li odlazak u nepoznate zemlje ići u sebe nepoznatog i, budući da je doma sve poznato, moći se ponovo zadiviti nečim novim?

Putovanje u bilo koju kulturu koja se razlikuje od naše, koja ima druge društveno uvjetovane norme, prije svega, širi vidike. Ne slažem se s mnogima koji odu u Indiju, pa indijsko poimanje vremena i sjedenje pod drvetom pokušavaju prenijeti kod nas: sjede na trgu i razmišljaju da su i dalje u Indiji. Ali ono što sam naučio u Indiji je strpljenje da mogu satima čekati bilo što, bilo gdje. Puno ljudi griješi kad odlazi na Istok, misleći da ga tako spoznaju u filozofskom smislu. Jedan guru kojeg sam sreo u Pakistanu rekao mi je da je najbolja stvar da nirvanu koju tražiš na Istoku nađeš unutar svog društva.

Na vašoj web-stranici piše: „Moj život je nečiji san. Nečiji život je moj san.” Što to znači?

Puno je ljudi koji vole putovati, a ne stignu jer ih je život odnio u nekom drugom smjeru, sanjaju o tome kako bi bilo lijepo putovati kao što ja putujem. A ja, pak, sanjam o tome da kao Michael Palin na primjer, putujem cijeli život i od toga živim, što ja još uvijek ne mogu. Pa sam rekao: Nije moj život idealan, ali ja težim tome da jednog dana od svojih putovanja mogu živjeti pristojno.

Koja je prva zemlja koju ste posjetili?

Izvan Europe, koju sam cijelu proputovao, prvo sam putovao u Južnu Ameriku, u Peru i Boliviju. To mi je bio prvi dodir s južnoameričkom kulturom. U Peruu sam zapamtio jedan grad koji se zove Rakipa. Toliko sam se zaljubio u taj grad da sam u njemu htio i ostati.

Smatrate li se piscem ili Vam je pisanje nešto sporedno?

Ne, pisanje je moja ljubav. Imao sam sreću da su dvije moje knjige izdane, a bit će izdana i treća. Ali pisao bih i da ih nitko ne objavi. To mi je potreba. Film je moja struka i stvarajući film osjećam se kao pizza-majstor koji može zarađivati od tih pizza. Jesam li pisac? Moj urednik Kruno Lokotar tvrdi da jesam, a meni je pojam pisca Jergović, Dostojevski, a ja pišem jednostavno, plitko štivo, pa se nekako ne osjećam baš piscem.

Pišući knjige, često se koristite vulgarizmima. Izražavate li njima svoj bunt i protiv čega je on usmjeren?

Dok se anarhist buni protiv svega, a ja se od svega odmaknem i više sam hedonist: promatram druge ljude i ono što se događa. A...psovka? Odrastao sam u Sesvetama, na ulici gdje se često psovalo. Kad sam izdavao drugu knjigu, nazvao sam mamu: „Evo, mama, izbacio sam 232 psovke. Ostalo ih je još samo 130!” “Joj, sine...” Ja ne znam napisati knjigu na drugi način.

Vaše su knjige pune mudrih izreka. Koji je Vaš životni moto?

Doma je lijepo, ali svugdje je najljepše - to je moj životni moto. Neki crv u meni tjera me da idem dalje i mislim da ću nastaviti putovati. Ali ako nastaviš putovati kad imaš obitelj, zbog toga trpi ili obitelj ili tvoj životni san. Moraš biti dovoljno egoističan da bi nastavio svojim putem. Ali ipak je bolje da za 40 godina tebe okrivljuju, nego da ti druge okrivljuješ zato što nisi putovao.

Proputovali ste 70 zemalja. Što Vam je zanimljivije - ljudi ili znamenitosti?

Putnike dijelim na tri vrste: jedni putuju svijetom radi prirodnih ljepota, drugi putuju radi povijesnih znamenitosti, a treći radi ljudi. Ja pripadam posljednjoj skupini. Mene zanima kako danas živi moj Babak u Espahanu, iranskom gradu iz 1001 noći, a ne kako su njegovi preci živjeli dok su vojevali s Grcima. Mene više zanimaju ljudi danas, jer istine koje su društveno uvjetovane u tvojoj životnoj sredini nisu istine koje vrijede za cijeli svijet.

U kojoj zemlji Vam se čini da su ljudi najsretniji, a u kojoj su najtužniji?

Mislim da su najsretniji ljudi u Južnoj Americi: nemaju novaca, ali se vesele! Njima je Sunce vrhovni bog, sviraju, piju pivo i sretni su. Najtužniji su ljudi u nekim dijelovima Rusije i Ukrajine. Nakon pada „željezne zavjese“ svi su se nadali da će im biti bolje, a njima je gore. Naime, nekad u Rusiji nije bilo McDonald'sa i Levi'sica, ali nitko nije bio gladan. Ono što sam kao mali učio u školi o velikoj i gladnoj Rusiji - to je laž. Imali su što za jesti, mogli su putovati s jednog kraja Rusije na drugi, ali nisu mogli kupiti ove zapadnjačke stvari. A danas kad mogu kupiti jela iz McDonald'sa i Levi'sice, nemaju za to dovoljno novaca.

Ali meni su ipak najtužniji ljudi Europljani koji nemaju vremena ni za što, svi žure i svi žive za sutra: odjednom imaš 65 godina, dva infarkta, sutra više nije tu, a onoga što je bilo jučer, ne sjećaš se. Ti bi ljudi malo više trebali živjeti danas. A to je jako teško jer je društveni kotač napravljen da te melje koliko god može.

Jesu li Vaša putovanja pustolovna i smatrate li sebe modernim pustolovom?

Moderni pustolov? Mislim da sam više veliko znatiželjno dijete koje u toj znatiželji ponekad napravi sulude stvari koje izgledaju kao ogromna pustolovina. Međutim, ja toliko volim putovanja i upoznavati ljude da ne razmišljam o potencijalnim opasnostima. Toliko sam „zaljubljen“ u to da vidim Marzieh u Teheranu da ne razmišljam o opasnostima. Nisam adrenalin-junky koji će otići u ratna područja samo da bih rekao da sam tamo bio i da bih postao važan u svojoj sredini. Mudar čovjek zna da je 80% ljudskog djelovanja ostavljanje dojma, a ostalih 20% je taština.

Rekli ste da ne postoji mistika putovanja. Što uopće znači putovati živjeti punim plućima - kako Vi kažete?

Od svih Hrvata koji putuju svijetom jedino je Stipe Božić „faca“ i pustolov u punom smislu, on je osjetio sve opasnosti putovanja. Mistika putovanja je u tome da možeš ostaviti sve brige i ući u prostor u kojem se događaju samo lijepe stvari. Mislim da se ljudi više „furaju“ da su mistični pustolovi, nego što u srcu to stvarno jesu.

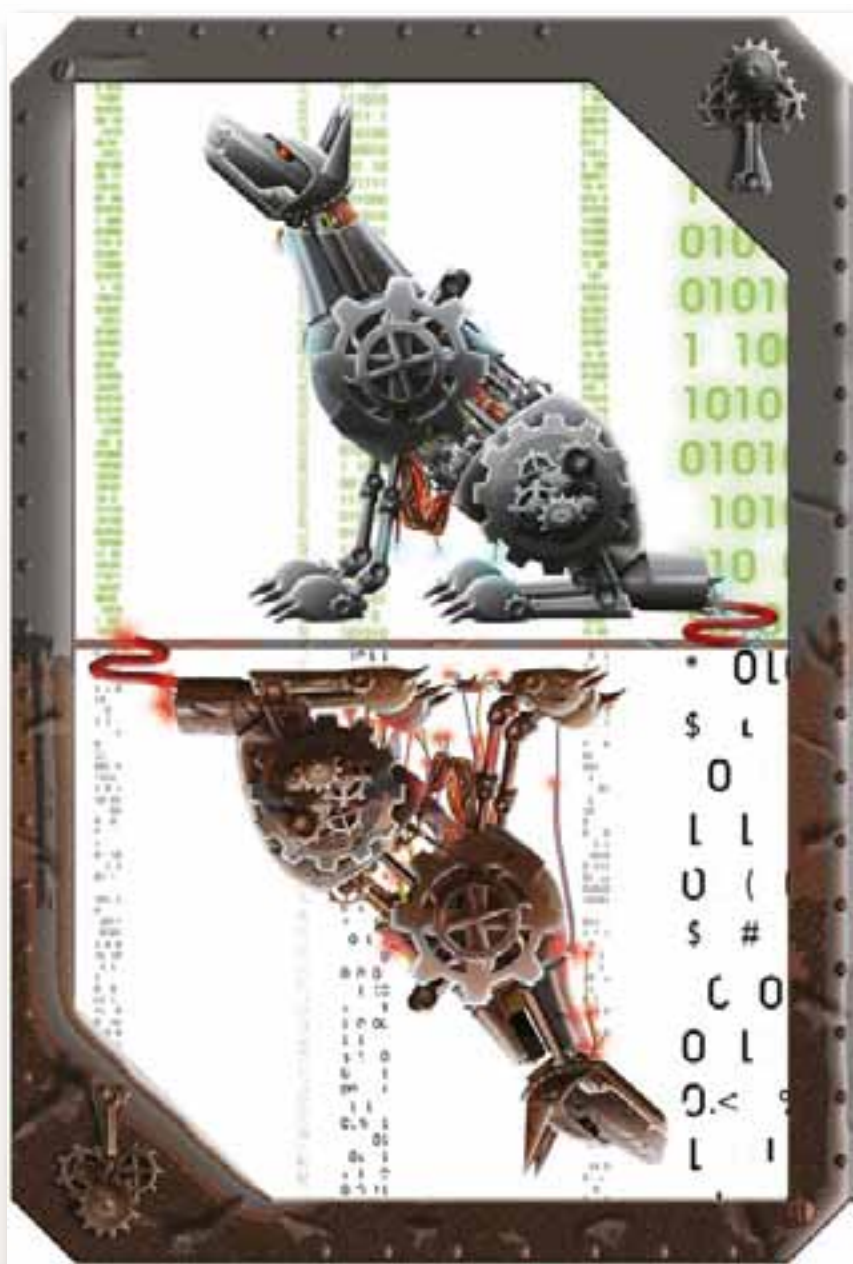
Možete li nam ispričati neke od svojih dogodovština?

Uspjeli smo ono što nije uspio Michael Palin, prijeći granicu Pakistana s Kinom tako što smo osnovali fiktivnu tvrtku. Jednom su na granici s Afganistanom snimatelja i mene izbacili iz auta prijeteći nam kalašnjikovom, ali taj smo problem diplomatski riješili pozivom na čaj. Zaglavio sam i u Južnoj Americi u mjestu Naska. U jednom od polja punih bunara ostao sam zarobljen u kanalu s vodom koji je povezivao ta polja. Činilo mi se da mi nema spasa. Zaronio sam i nakon 2-3 metra ugledao svjetlo na kraju tunela.

Prestat ćete putovati?!

Ne, ne mislim prestati putovati, prestat ću kad izdahnem. U početku sam putovao iz krivih razloga, tj. putovao sam da ostavim dojam. Nakon 3-4 godine promijenio sam odnos prema putovanju. Putovanjima se šire vidici i što više različitih kultura upoznate i jezika naučite, lakše ćete razumjeti svijet u kojem živite.

Silvija Lelas, 4. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradska
Mentorica: Mila Mikecin

Karlo Mladinov, mentor: Mario Jurjević
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

ODGAJANJE U 21. STOLJEĆU METODAMA PALEOLITIKA

Maljem po glavi

Prijetnje i norme. Kazne i nagrade. I u odgoju i u obrazovanju uglavnom se sve svodi na to. Pitam se diše li na ovome svijetu još koja osoba koja uči radi znanja, postoje li roditelji koji odgajaju djecu za svijet kakav bi trebao biti (a ne za svijet kakav jest).

Prijetnja kao iskušana metoda

I u školi i u kući sve se svodi na poštivanje nekih ustaljenih pravila. Ne poštuješ li ih, bivaš kažnjen, slijepim pak poštivanjem upadaš u kalup ne razmišljajući o smislu tih normi. A najčešća je odgojna metoda prijetnja. Sigurna sam kako svatko od nas sluša, ili je slušao, vrlo slične rečenice: „Ne napraviš li to, nema izlaska mjesec dana! Ne naučiš li to, dobit ćeš jedinicu!” Toliko smo navikli na te rečenice da ih više ni ne primjećujemo. Pitam se kako bi ovaj današnji svijet izgledao da čovjek, još negdje tamo u doba neandertalaca, nije primijetio kako će ga drugi slušati zaprijeti li im da će ih drvenim maljem „maznuti” po glavi. Danas imamo malo sofisticiranije tehnike, no sve se to na kraju svodi na isto. Tolike su godine prošle, toliko se ljudski mozak razvio, a još smo na metodama paleolitika! Svaki put kada mi netko zaprijeti, vidim taj primitivni malj koji mi maše pred nosom, već napola truo od svih prošlih godina.

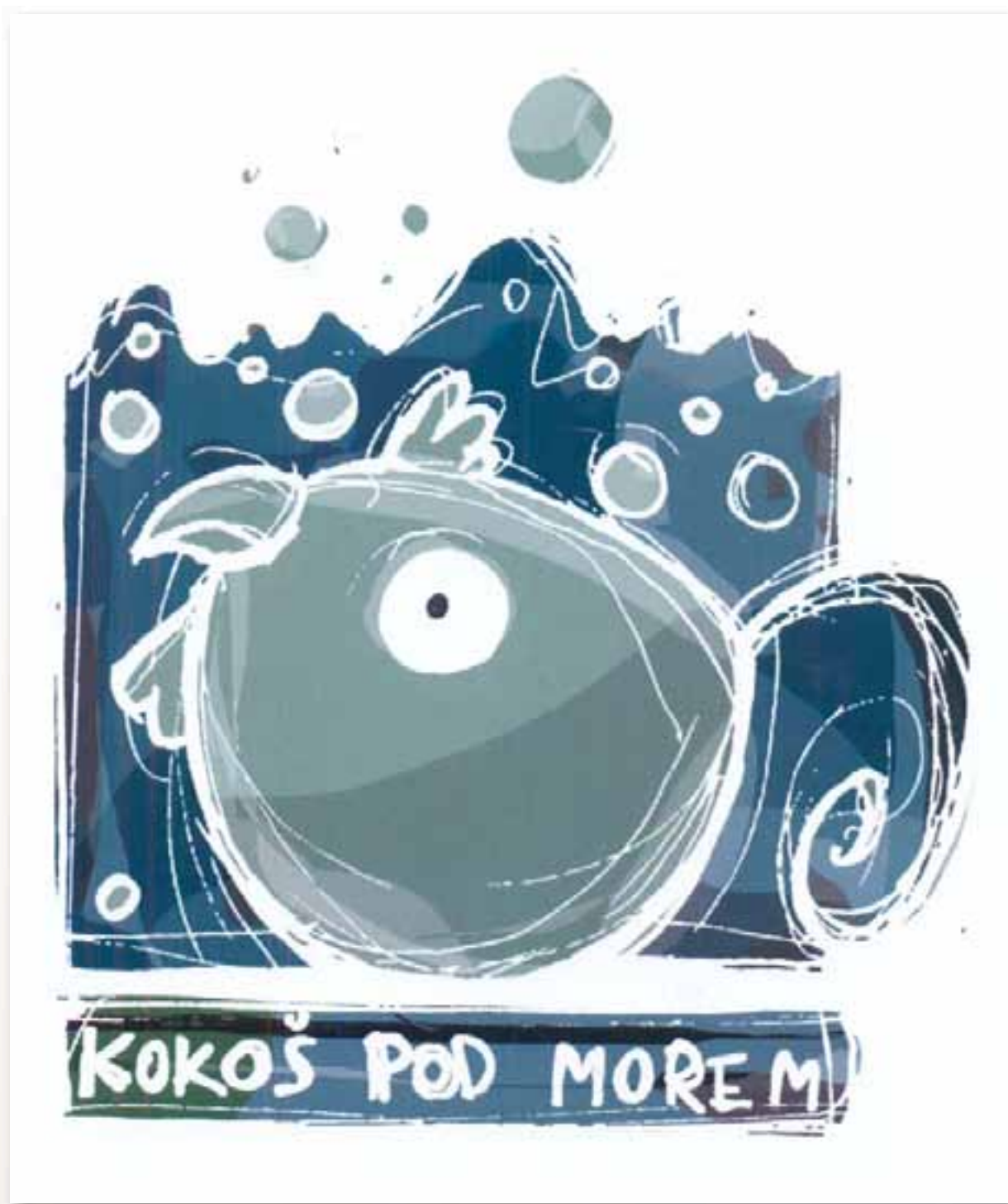
I tako ti u školi prijete zbog onoga što još nisi ni skrivio, a doma pak zbog onoga što je već svršeno i ne da se popraviti. No, koliko istinski te prijetnje koriste? Sve ono postignuto pomoću njih samo je mutno staklo. Privid. Iskrivljena slika. Već sada u potpunosti vidim sliku budućnosti tako odgojenih ljudi u kojoj se oni vraćaju mami, kao već odrasli i samostalni, po dozu novih prijetnji jer ne znaju funkcionirati bez njih, dezorijentirani su i izgubljeni.

Iskrivljena slika

No, nisu samo roditelji i škola odgovorni za promašeni odgoj. Ni mediji ne poboljšavaju situaciju. Ustvari, upravo zbog njih već je štošta postalo potpuno normalno. A nije! I ne bi trebalo biti. Petnaestogodišnje su trudnice, praktično, već u modi. Uskoro će se za te očajne, maloljetne majke početi proizvoditi i nova linija odjeće kojoj će površina trbuha biti veća od one cjelokupnog tijela. Za takve pojave krivim sve serije, bigbradere, reklame i svakakve neprimjerene preparate što se nude na tržištu. Svako pivo stoji u ruci ženskice s dekolteom do pupka. Po svakom novom modelu automobila valja se sve anoreksičnija i razgolićenija djevojka. Čak 80% reklama aludira na seks. I zar je onda čudno što su moji vršnjaci zbunjeni zombiji? Očajno ispruženih ruku ispred sebe zbunjeno koračaju nesvjesno tragajući za spasom. Sumnjam da ih postoji mnogo koji shvaćaju kakve sve posljedice mogu trpjeti samo zbog nečega što im se čini tako normalnim.

Postoji li rješenje? Naravno da postoji i vrlo je jednostavno: puno vremena, strpljenja i stvarne komunikacije. Malj bi trebao potpuno nestati.

Nera Gržin, 2. razred
III. gimnazija
Voditeljica: Maja Ilić

Ivana Pipal, Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

7. I 8. STUDENOG 2009. UČENICI TREĆIH I ČETVRTIH RAZREDA POSJETILI SU SARAJEVO

Sarajevo, ljubavi moja

Krenuvši u subotnjim prohladnim jutarnjim satima nismo znali što bismo zapravo trebali očekivati. Sarajevo, najzapadnija islamska metropola na svijetu, srce Bosne, apsolutno je neusporediva s velikim europskim metropolama poput Beča, Budimpešte ili Praga. Znali smo samo da idemo u grad sevdalinki i ćevapa, grad koji je po Lonely Planet magazinu jedna od najpoželjnijih turističkih destinacija u svijetu za 2010. godinu, ali i glavni grad države osakaćene ratom i razdijeljene između triju naroda, koji htjeli - ne htjeli, moraju koegzistirati.

Bilo gdje da krenem o tebi sanjam, putevi me svi tebi vode ...

Put do Slavenskog Broda nije bio ni po čemu upečatljiv, naš je autobus pohlepno proždirao kilometre autoceste. U Slavenskom Brodu, mostom preko Save, prešli smo granicu. Od Bosanskog Broda krenuli smo na jug prema Sarajevu. Ipak, trebalo je proći još dvjestotinjak kilometara, a prva usputna postaja na našem putu bila je Derventa. Odmah po ulasku u Derventu primijetili smo da su sve ploče s nazivima mjesta napisane na dvama pismima: ćirilici i latinici, što nas je odmah podsjetilo na podijeljenost države. Također, iako je rat završio prije skoro 15 godina, i dalje je krajolik poprilično depresivan s razrušenim kućama kao jedinom konstantom. Idući grad koji smo pozdravili u prolazu bila je Zenica, mjesto u kojem je atmosfera već bila lagano usijana zbog skorašnjeg gostovanja portugalskih nogometaša na Bilinom polju gdje su je čekali izabranici slavnoga Miroslava Ćire Blaževića. Ipak, lajtmotiv prolaska kroz Zenicu nisu bili ni šalovi, ni dresovi u plavo-žutim bojama na kojima piše Džeko, Misimović ili slično, već nabujala, blatna, smeđa rijeka Bosna prepuna smeća, a posebice plastičnih boca. Uz njih se veže jedna zanimljiva anegdota o suradnji dviju država. Naime, plastične boce u Bosni su obično smeće. Budući da se na tim istim bocama u Hrvatskoj da zaraditi nešto novaca, Hrvati dolaze na ušće Bosne u Savu i doslovno pecaju boce.

Centar svijeta

Napokon, oko podneva stigli smo u Sarajevo, grad na Miljacki. Grad je smješten na prostoru Sarajevskog polja, koje je okruženo planinama: Bjelašnicom i Igmanom na jugozapadu, Trebevićem na jugoistoku, te srednjim planinama i međudolinskim rtovima na sjeveru i sjeverozapadu, bivajući time savršena meta za srpsku artiljeriju u nedavnom ratu. Sarajevo je u tom ratu pretrpjelo najdulju opsadu u povijesti modernog ratovanja: pune tri godine. Nakon mukotrpnog probijanja kroz sarajevske ulice u kojima znakovi prednosti ne znače mnogo, a vozači voze s izraženim samoubilačkim sklonostima, došli smo do gradske Vijećnice, izgrađene u neomaurskom stilu na samom ulazu u Baščaršiju. Zdanje se sada restaurira zbog velikih šteta koje su posljedica granatiranja Sarajeva, a otvoreno je daleke 1895. godine. Dolaskom na Baščaršiju, doživjeli smo pravi osjetilni šok. Prvo, već pri izlasku iz autobusa osjetili smo miris dima, vatre i ćevapa, a drugo: naša vodička, prelijepa Azra, imala je ljubičaste oči. Ljudi često znaju pogrešno misliti da je Baščaršija samo obična kopija bliskoistočnog bazaara oplemenjena mirisom ćevapa i orijentalnih ljepotica. Međutim, Baščaršija je puno više od toga. Baščaršija je predivna multietničnost, bakrene džezve za kuhanje kave, zadnji besplatni javni WC u nekoj europskoj metropoli (s neizostavnim čučavcima), poziv na molitvu s Gazi Husrev-begove džamije, zvonjava zvona s katedrale Srca Isusova, miris duhana s jabukom koji puše muškarci sjedeći na klupicama uz dućane, dijeleći nargilu. Baščaršija je cvrkut ptica, klečanje muslimana pred džamijom, prodavači koji vuku za rukav nudeći parfeme, žamor ljudi koji sjede na terasama ćevabdžinica i buregdžinica iz kojih sramežljivo izviru zvuci sevdaha. Baščaršija su mladi momci i djevojke koji pokušavaju odbaciti prošlost i krenuti zajedno u novu bu-

dućnost, našminkane djevojke s feredžama i Sebilj koji noću izgleda kao magični ćup iz Ali Babine pećine iz kojeg teku rijeke zlata. Baščaršija nije ekskluzivna, ona je i za bogataše i siromahe, i za Muslimane, Srbe, Hrvate i Rome.

Različito i zajedničko

Bosna ima dugu povijest tolerancije i multietničnosti. Opće je poznato da je muslimanski svijet bio puno napredniji i liberalniji od zapadnjačkog svijeta u srednjem vijeku. U njemu su utočište mogli naći svi oni koji su bili proganjeni u svijetu strogoga katoličkog režima te su tako u Bosni svoje utočište našli bogumili i sefardski Židovi koji su bili protjerani s Pirenejskog poluotoka nakon reconquiste. O međusobnoj religijskoj snošljivosti govori broj sakralnih objekata na vrlo maloj udaljenosti; u samom centru grada nalazi se Gazi Husrev-begova džamija, katolička katedrala Presvetog Srca Isusova, pravoslavna crkva Presvete Bogorodice te židovski Askenaški hram. Najstarija i najcjenjenija građevina među navedenima sigurno je Gazi Husrev-begova džamija, najvažniji muslimanski objekt, ne samo u Sarajevu već i u cijeloj Bosni i Hercegovini. Sagrađena je 1531. godine po nacrtima u to vrijeme glavnog arhitekta Osmanskog Carstva Adžima Esira Alije s prekrasnim arabeskama koje su bile uništene u pohodu Eugena Savojskog, te zatim nekoliko puta restaurirane. Oko džamije nalazi se cijeli kompleks s knjižnicom, haremom i minaretom visokim 45 m koji dominira čitavom Baščaršijom. Za pet minuta hoda od džamije stiže se do središta Vrhbosanske nadbiskupije: ponosno se osovila katedrala Presvetog Srca Isusova, koja imponira svojom veličinom i ljepotom te kombinacijom neogotike i neoromantizma. Uz lijevu obalu Miljacke svoje mjesto pod sarajevskim suncem našao je Askenaški hram sagrađen 1902. godine u pseudomaurskom stilu. Na žalost, kao i većina građevina u Sarajevu, hram je bio teško uništen u bombardiranju grada.

Do viđenja ...

Nakon Baščaršije krenuli smo u razgled mostova na Miljacki, rijeci koja uistinu ne dijeli grad na dva dijela, već ga spaja, posebice zahvaljujući izvanrednoj infrastrukturi mostova koji datiraju iz osmanskog doba. I doista, dok sam stajao na mostu na kojem je Gavrilo Princip upućao Franju Ferdinanda 28.6.1914., imao sam osjećaj da Miljacka ne teče kroz svijet već da svijet teče kroz Miljacku. Idući smo dan, nakon spavanja u hotelu na Ilidži, okruženi neugodnim mirisom ljekovitih voda punih sumpora, otišli na Vrelo Bosne, u prekrasni park prirode. Tu je naša srca osvojio dlakavi vodič, čistokrvni mješanac svih poznatih pasmina koji nam je uporno pokušavao uloviti labuda ili barem patku za suvenir, međutim, bezuspješno. U povratku smo uspjeli nagovoriti profesore na još jedno zaustavljanje na Baščaršiji pa je većina djevojaka otišla kupovati u Bezistan, prekrasni podzemni kompleks koji je nekoć služio kao spremište hrane. Danas se u Bezistanu uglavnom prodaje odjeća i koža s Istoka, primjerice: kašmirske pašmine... Za to vrijeme, muški dio izletnika provjeravao je čiji su ćevapi bolji: „Hodžićevi“ ili „Željini“. Naravno, do jednoglasne odluke nije se moglo doći, pa smo inteligentno zaključili da se isplatilo jesti u obje slavne ćevabdžinice. Napokon smo, u nedjeljnim popodnevnim satima, siti, umorni i zadovoljni krenuli u Zagreb bogatiji za jedno prekrasno iskustvo.

Filip Pavelić, 4. razred
Gimnazija Lucijana Vranjanina
Voditeljica: Diana Herak-Jović

srednja škola

Školske novosti

LiDraNo ide dalje

LiDraNo

Školski listovi

učenika srednjih škola

KENNY

Učenički dom Maksimir

Urednica: Kristina Kovač

Voditelj: Goran Knežević

ŠARAFKO

Strojarska tehnička škola Frana Bošnjakovića

Urednik: Antonio Badurina

Voditeljica: Zdenka Ivanković

ŠEGRT

Elektrostrojarska obrtnička škola

Urednik: Zvonimir Azinović

Voditeljica: Dominka Papić Kukuć

NAGRAĐENI

Školski listovi

učenika srednjih škola

INFUZIJA

Škola za medicinske sestre
Vinogradska
Urednica: Silvija Lelas
Voditeljica: Sanja Tomljenović

OSTVARENJA

Nadbiskupska klasična gimnazija
Urednica: Antonela Čorak
Voditeljica: Andja Jakovljević

μ

Klasična gimnazija
Urednica: Mateja Fabečić
Voditeljica: Anđela Vukasović
Korunda

VRANEC

Gimnazija Lucijana Vranjanina
Urednice: Marija Jelčić, Andrea
Radnić
Voditeljica: Helena Strugar

MI MLADI

III. gimnazija
Urednica: Petra Đukić
Voditeljica: Maja Ilić

DOPING

II. gimnazija
Urednik: Alan Budisavljević
Voditelji: Ana Vuglač, Mia Vrbanac

RUĐER info

Tehnička škola Ruđera Boškovića
Urednik: Valentino Mihoković
Voditeljica: Ivana Gračanin Gabrić

VJESNIK MLINARSKJE

Škola za medicinske sestre
Mlinarska
Urednik: Jasmin Konjić
Voditeljica: Marija Gazzari

PPG TIMES

Prva privatna gimnazija s pravom
javnosti
Urednica: Astrid Čada
Voditeljica: Renata Kostanjevec

SVITANJA

Ženska opća gimnazija Družbe
sestara milosrdnica s pravom
javnosti
Urednica: Matea Pajtlar
Voditeljica: Veselka Stanić

II NEWS

XV. gimnazija
Urednik: Neven Golenić
Voditeljica: Božica Jelaković

DIRECTOR

SCENE TAKE

*Radijske emisije,
TV emisije i
videofilmsko
stvaralaštvo*

učenika srednjih škola

Radijske emisije

Radio Dita

Mihovil Plečko, Valentino Bubalo

Gimnazija Lucijana Vranjanina

Voditeljica: Slavica Antolić

Videofilmsko stvaralaštvo

Krvava zadaća

Ivan Fedor, Tomislav Češljaš, Krešimir Kottek

Gimnazija Lucijana Vranjanina

Voditeljica: Vesna Vučić

Crvi

Mario Merdžan

III. gimnazija

Voditeljica: Valerija Bilić

NAGRAĐENI

Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo

učenika srednjih škola

Radijske emisije

Ženska opća - tko ne kopča?

Magdalena Linde, Mihaela Hrvačić

Ženska opća gimnazija Družbe sestara milosrdnica s pravom javnosti

Voditeljica: Helena Marić

Videofilmsko stvaralaštvo

Samoborske zmajevе linije

David Vitko, Mihovil Plečko, Matko Pintar

Gimnazija Lucijana Vranjanina

Voditeljica: Slavica Antolić

POVJERENSTVO ZA PRIPREMU I PROVEDBU SMOTRE UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA LiDraNo 2010.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Zlatko Stić

ravnatelj Prirodoslovne škole Vladimira Preloga

TAJNICA POVJERENSTVA

Goranka Lazić

profesorica, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

ČLANOVI POVJERENSTVA

Višnja Beus

Vesna Šercar

Josip Zenko

Janez Grubar

Kristian Plazibat

Vedrana Vukmir

Martina Jeričević

Danko Antunović

Mirko Hećimović

Svjetlana Jeleč

Milkica Ursa

Violeta Jazbec

Jasminka Glavina

Siniša Živković

PROSUDBENO ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO LiDraNo 2010. ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

ČLANOVI POVJERENSTVA

Ivica Prtenjača, književnik

Sanja Pilić, književnica

Katarina Čičmak, profesorica

Melita Rundek, književnica

Marijan Šimeg, novinar

Damir Brčić, profesor

Maja Matković, novinarka

Mirela Lilek, novinarka

Maja Prištof, novinarka

Sanja Prijatelj, novinarka

Aleksandar Črček, snimatelj

Duško Radić, novinar

Kostadinka Velkowska, glumica

Jadranka Korda-Krušlin, dramska pedagoginja

Mario Kovač, redatelj

Jadranka Tukša, profesorica

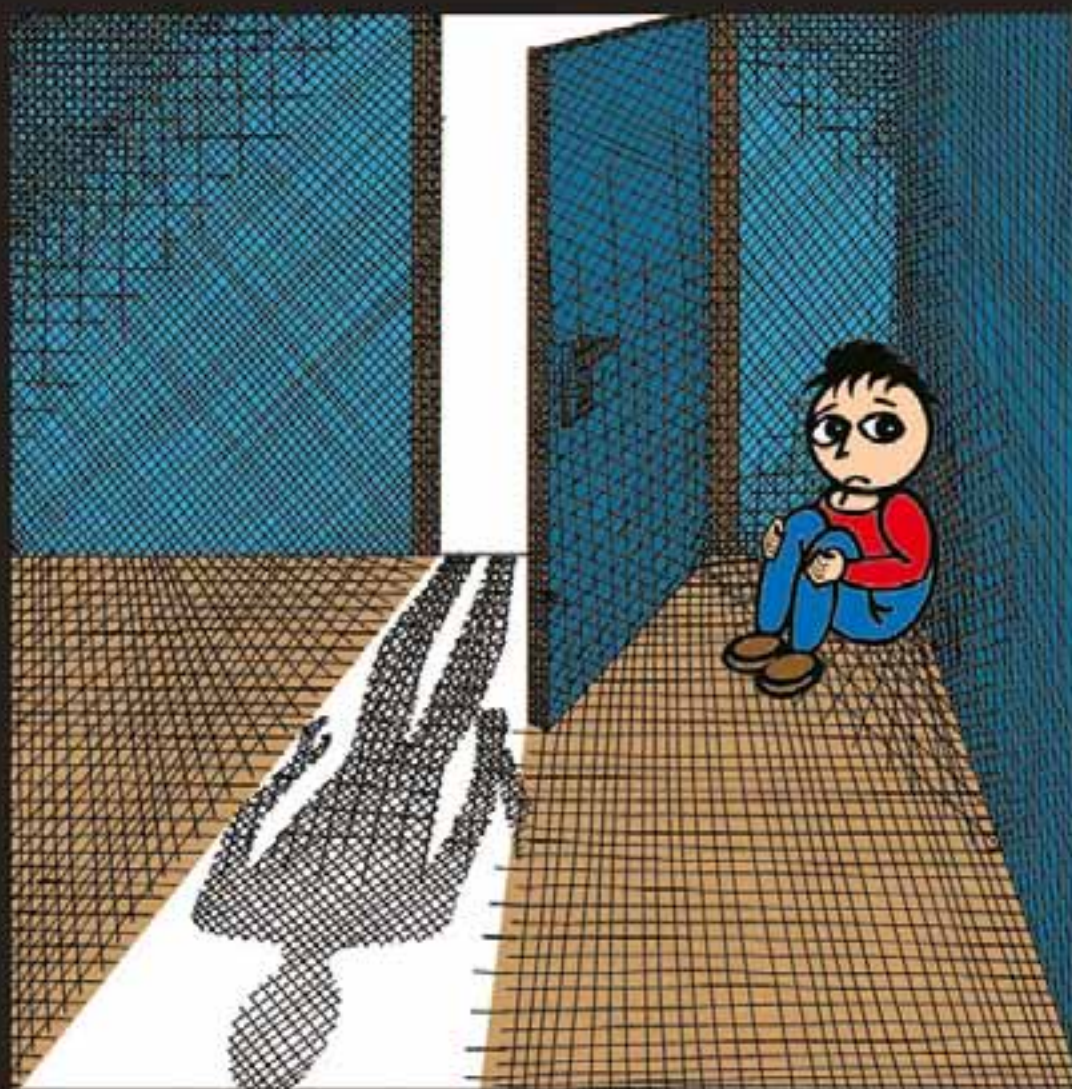
Ana Maras, glumica

Antun Tudić, glumac

Edo Vujić, glumac

Marta Lukić-Prebeg, profesorica

19. STUDENI
SVJETSKI DAN
PREVENCIJE
ZLOSTAVLJANJA
DJECE

Viktor Božičević, Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Zagreb, svibanj 2010.

